

PARLIMEN KESEMBILAN
Ninth Parliament

PENGGAL KEDUA
Second Session

MESYUARAT KETIGA
Third Meeting

Jilid II

Bil. 83

Hari Khamis

19hb. Disember 1996

K A N D U N G A N

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

(Ruangan)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Prosedur Jenayah Syariah
(Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1996

(Ruangan)

Rang Undang-undang Keterangan Mahkamah Syariah
(Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1996

(Ruangan

Rang Undang-undang Perindustrian Niaga Hadapan
(Pindaan dan Penyatuan) 1996

(Ruangan)

Rang Undang-undang Syarikat Luar Pesisir (Pindaan) 1996

(Ruangan)

Rang Undang-undang Bank Luar Pesisir (Pindaan) 1996

(Ruangan)

USUL:

Waktu Mesyuarat Dan Urusan Dibebaskan Daripada
Peraturan Mesyuarat

(Ruangan)

DEWAN RAKYAT YANG KESEMBILAN

PENYATA RASMI PARLIMEN

Penggal Yang Kedua

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Tan Sri Dato' Mohamed Zahir bin Haji Ismail, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K. J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (Kubang Pasu)

Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Kewangan, Dato' Seri Anwar bin Ibrahim, D.U.P.N., S.S.A.P., S.S.S.A., D.G.S.M., S.P.N.S., S.P.D.K., D.M.P.N. (Permatang Pauh)

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik, D.G.S.M., S.P.M.P., D.P.M.S., D.P.M.P. (Labis)

“ Menteri Kerja Raya, Dato' Seri S. Samy Vellu, S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)

“ Menteri Perusahaan Utama, Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik, S.P.M.P., D.P.C.M. (Beruas)

“ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, Datuk Leo Moggie anak Irok, P.N.B.S. (Kanowit)

“ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Seri Rafidah Aziz, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)

“ Menteri Pertanian, Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud, S.I.M.P., D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya)

Yang Berhormat Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' (Dr.) Haji Abu Hassan bin Haji Omar, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.S., S.M.T. P.I.S. (Kuala Selangor)

“ Menteri Pendidikan, Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., P.N.B.S. (Pekan)

- “ Menteri Penerangan, Dato’ Mohamed bin Rahmat, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Pulai)
- “ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato’ Sabbaruddin Chik, S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., S.M.S. (Temerloh)
- “ Menteri Sumber Manusia, Dato’ Lim Ah Lek, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentong)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato’ Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang)
- “ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Datuk Law Hieng Ding, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)
- “ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato’ Dr. Ting Chew Peh, D.P.M.P. (Gopeng)
- “ Menteri Pertahanan, Dato’ Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)
- “ Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato’ Haji Annuar bin Haji Musa, S.I.M.P. (Peringat)
- “ Menteri Luar Negeri, Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N. (Kepala Batas)
- “ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Datuk Osu bin Haji Sukam, P.G.D.K. (Papar)

Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan, Tan Sri Dato’ Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.S.M., S.P.M.J., P.I.S., B.S.I. (Pagoh)

- “ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Gombak)
- “ Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.M.J., P.I.S. (Bakri)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato’ Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., P.P.T. (Sik)
- “ Menteri Pembangunan Usahawan, Dato’ Mustapa bin Mohamed, D.P.M.S. (Jeli)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Tuan Ong Tee Keat, S.M.S. (Ampang Jaya)

- “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin, P.G.D.K (Kinabatangan)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Datuk Seri Megat Junid bin Megat Ayob, S.P.D.K., D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak)
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato’ Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik)
- “ Timbalan Menteri Kesihatan, Dato’ Dr. Siti Zaharah binti Haji Sulaiman, D.I.M.P. (Paya Besar)
- “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Dato’ Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)
- “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Datuk Railey bin Haji Jaffrey, P.G.D.K., J.M.N. (Silam)

Yang Berhormat Timbalan Menteri Pendidikan, Dato’ Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)

- “ Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad, P.G.B.K., J.B.S. (Mukah)
- “ Timbalan Menteri Pertahanan, Dato’ Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)
- “ Timbalan Menteri Penerangan, Dato’ Drs. Suleiman bin Mohamed, D.P.M.S. (Titiwangsa)
- “ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato’ Teng Gaik Kwan, D.I.M.P., A.M.N., P.P.N. (Raub)
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Tuan Peter Chin Fah Kui, P.B.S., A.B.S. (Miri)
- “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dato’ Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)
- “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Tuan Kerk Choo Ting (Taiping)
- “ Timbalan Menteri Pertanian, Dato’ Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor, S.P.M.T., D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato’ Wong See Wah, D.S.N.S. (Rasah)

- “ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.N.B.S., J.B.S., K.M.N., P.B.S., A.M.N., P.P.C. (Saratok)
- “ Timbalan Menteri Pendidikan, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)
- “ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, Dato’ Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)

Yang Berhormat Timbalan Menteri Dalam Negeri, Tuan Ong Ka Ting (Pontian)

- “ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato’ K. Kumaran, D.P.M.P., K.M.N., J.S.M., P.M.P., P.P.T., J.P. (Tapah)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato’ Dr. Affifudin bin Haji Omar, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Dr. Ibrahim bin Saad, D.M.S.M. (Tasek Gelugor)
- “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato’ Abu Bakar bin Daud, D.S.M.T., D.S.A.P., D.P.M.T., J.M.N., P.J.C., P.J.K. (Kuala Terengganu)
- “ Timbalan Menteri Pengangkutan, Datuk Wira Mohd. Ali bin Mohd. Rustam, D.C.S.M., D.M.S.M., D.S.M., P.B.M. (Batu Berendam)
- “ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato’ S. Subramaniam, D.S.N.S., D.P.M.J., S.M.J. (Segamat)
- “ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Goh Cheng Teik (Nibong Tebal)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Haji Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)
- “ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Cik Siti Zainab binti Abu Bakar, S.M.J. (Tebrau)
- “ Timbalan Menteri Pembangunan Usahawan, Tuan Idris bin Jusoh, P.J.K. (Besut)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Dato’ M. Mahalingam, D.P.M.S., J.M.N., J.P. (Subang)

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Mohd. Noh bin Rajab, D.S.N.S. (Tampin)

- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Tuan Douglas Uggah Embas, A.B.S., P.B.S. (Betong)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Tuan Yong Khoon Seng (Padawan)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Muhamad bin Abdullah, D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh, S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langat)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Tuan Chor Chee Heung (Alor Setar)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Hishamuddin bin Tun Hussein, D.P.M.J. (Tenggara)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato' Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Langkawi)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan, Dato' Shahrizat binti Abdul Jalil D.I.M.P. (Lembah Pantai)

- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Tuan G. Palanivel, P.J.K. (Hulu Selangor)
- “ Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit (Labuan)

- “ Tuan Abdul Aziz bin Mohd. Yassin (Muar)
- “ Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Jasin)
- “ Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang (Marang)
- “ Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman (Sungai Benut)
- “ Tuan Abdul Rahin bin Dato’ Mohd. Said (Kuala Nerus)
- “ Tuan Abdul Rahman bin Haji Sulaiman, S.S.A., A.M.N., A.M.S., A.M.P., A.D.K. (Parit Buntar)
- “ Datuk Patinggi Tan Sri Haji Abdul Taib Mahmud, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K., S.S.A.P. (Kota Samarahan)
- “ Datuk Abu Seman bin Haji Yusof, D.M.S.M., J.P., B.K.T. (Alor Gajah)
- “ Dato’ Haji Abu Zahar bin Dato’ Nika Ujang, D.S.N.S., A.M.N. (Kuala Pilah)
- “ Tuan Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
- “ Tuan Ahmad Kamaruzaman bin Mohamed Baria, P.J.K. (Jerantut)
- “ Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datok)
- “ Puan Ainon Khariyah binti Dato’ Mohd. Abas, P.M.P., A.M.P. (Parit)

Yang Berhormat Tuan Akbarkhan bin Abdul Rahman (Libaran)

- “ Tuan Amihamzah bin Ahmad (Lipis)
- “ Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)
- “ Raja Dato’ Ariffin bin Raja Sulaiman, D.S.D.K., S.M.S. (Baling)
- “ Tuan Asmat Nungka (Beluran)
- “ Dato’ Haji Badruddin bin Amiruldin, D.S.D.K., B.K.M., P.J.K. (Yan)
- “ Tuan Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, A.S.A. (Hulu Langat)
- “ Tuan Billy Abit Joo (Hulu Rajang)
- “ Tuan Haji Buniyamin bin Yaakob (Bachok)

- “ Tuan Chang Kon You (Ipoh Timor)
- “ Che Ibrahim bin Mustafa, P.J.K. (Sungai Petani)
- “ Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)
- “ Tuan Chiew Chiu Sing (Bintulu)
- “ Dato’ Joseph Chong Chek Ah, D.S.P.N. (Batu)
- “ Puan Chua Soon Bui (Tawau)
- “ Tun Daim bin Haji Zainuddin, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok)
- “ Tuan Fu Ah Kiow (Mentakab)
- “ Tuan Hamzah bin Ramli (Sri Gading)

Yang Berhormat Dato Haji Hanafi bin Ramli, D.S.D.K., S.M.S., K.M.N., A.M.K.,
A.M.N., P.P.N., P.J.K., J.P. (Jerlun)

- “ Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)
- “ Tuan Henrynus Amin, A.D.K. (Kinabalu)
- “ Dato’ Hew See Tong, D.P.M.P., J.P., P.M.P. (Kampar)
- “ Tuan Ho Cheong Sing, A.M.N. (Ipoh Barat)
- “ Dato’ Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
- “ Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)
- “ Tuan Haji Ibrahim bin Mahmood (Kuala Krai)
- “ Tuan Ibrahim bin Pateh Mohamad (Tanah Merah)
- “ Puan Hajah Ilani binti Dato’ Haji Isahak (Kota Bharu)
- “ Tuan Jacob Dungau Sagan, P.P.B. (Baram)
- “ Dato’ Dr. Haji Jamaluddin bin Dato’ Mohd. Jarjis, D.I.M.P., S.A.P. (Rompin)
- “ Tuan James Jimbun Anak Punga, P.B.S. (Kapit)
- “ Tuan Jawah Anak Gerang (Lubok Antu)

- “ Tuan Jimmy Lim @ Jimmy Donald (Sri Aman)
- “ Tuan Joseph Mauh Anak Ikeh (Selangau)
- “ Datuk Joseph Pairin Kitingan (Keningau)
- “ Dato’ Dr. Kamal bin Salleh, D.S.P.N., K.M.N., P.K.T., J.M.N. (Wangsa Maju)
- “ Tuan Kamarudin bin Ahmad (Arau)
- “ Tuan R. Karpal Singh (Jelutong)

Yang Berhormat Dr. L. Krishnan, P.M.C., A.M.N. (Telok Kemang)

- “ Tuan Lau Ngan Siew, A.D.K. (Sandakan)
- “ Dr. Lee Chong Meng (Bukit Bintang)
- “ Dr. G. Leelavathi, A.M.N. (Kapar)
- “ Tuan Liew Ah Kim (Seputeh)
- “ Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka)
- “ Tuan Lim Hock Seng (Bagan)
- “ Tuan Lim Kit Siang (Tanjong)
- “ Tuan Vincent Lim Kuo Phau (Petaling Jaya Utara)
- “ Puan Lim Lay Hoon, P.P.N., B.K.M. (Padang Serai)
- “ Tuan Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)
- “ Tuan Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
- “ Dato’ Haji Mahbud bin Haji Hashim, D.S.S.A., A.S.A., P.J.K. (Sabak Bernam)
- “ Tuan Mansor bin Masikon (Batu Pahat)
- “ Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Bandau)
- “ Tuan Md. Isa bin Sabu (Kangar)
- “ Tuan Michael Lisa Kaya, B.B.S. (Bukit Mas)

- “ Tuan Haji Mohamad bin Sabu (Kubang Kerian)
- “ Tuan Haji Mohamed bin Haji Abdullah (Pasir Puteh)
- “ Tuan Mohamed Khaled bin Nordin P.I.S. (Johor Bahru)

Yang Berhormat Datuk Mohd. Salleh bin Tun Said, P.G.D.K. (Kota Belud)

- “ Dato’ Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan, D.I.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Larut)
- “ Tuan Mokhtaruddin bin Wan Yusof (Dungun)
- “ Tuan Haji Mustafa bin Muda, A.M.N., A.M.T., P.P.N., P.J.K. J.P. (Hulu Terengganu)
- “ Tuan Haji Nik Mohd. Amar bin Haji Nik Abdullah (Pengkalan Chepa)
- “ Tuan Noh bin Omar, P.J.K. (Tanjong Karang)
- “ Dr. Nungsari bin Ahmad Radhi (Balik Pulau)
- “ Datuk Nurnikman bin Abdullah (Beaufort)
- “ Tuan Ong Tin Kim (Teluk Intan)
- “ Dato’ Othman bin Abdul, D.S.S.A., A.M.P., P.P.T. (Pendang)
- “ Dr. Patau Rubis, P.B.S. (Mas Gading)
- “ Tuan Paul Noutin, A.D.K. (Penampang)
- “ Tuan Philip Yong Chew Lip, A.D.K. (Gaya)
- “ Dato’ Haji Qamaruz Zaman bin Haji Ismail, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai)
- “ Tuan Radin Malleh (Tenom)
- “ Dr. Ramli bin Taib (Kemaman)

Yang Berhormat Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)

Yang Berhormat Tuan Richard Riot Anak Jaem (Serian)

- “ Tuan Robert Lau Hoi Chew (Sibu)

Yang Berhormat Puan Rohani binti Abd. Karim, P.P.B. (Santubong)

- “ Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad, P.I.S. (Parit Sulong)
- “ Dato’ Salamon bin Selamat, D.P.M.S., S.S.A., A.M.S., P.J.K. (Shah Alam)
- “ Dr. Sanusi bin Daeng Mariok (Rantau Panjang)
- “ Puan Seripah Noli binti Syed Hussin (Sepang)
- “ Datuk S’ng Chee Hua, D.S.N.S., P.G.D.K. (Julau)
- “ Datuk Song Swee Guan, P.G.D.K. (Bandar Kuching)
- “ Cik Sukinam Domo (Batang Sadong)
- “ Dato’ Haji Sukri bin Haji Mohamed, D.J.M.K., J.P. (Machang)
- “ Dr. Tan Chong Keng (Bukit Mertajam)
- “ Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
- “ Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
- “ Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
- “ Dr. Tan Yee Kew (Kelang)
- “ Tuan Tiong Thai King (Lanang)
- “ Tuan Tue Si @ Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)
- “ Wan Hanafiah bin Wan Mat Saman, B.K.M. (Pokok Sena)
- “ Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, P.B.S. (Batang Lupar)
- “ Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood (Tumpat)

Yang Berhormat Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)

- “ Dato’ Yap Pian Hon, D.M.P.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)
- “ Dr. Yap Yit Thong, A.M.P., A.M.N. (Lumut)

- “ Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
- “ Tuan Yeong Chee Wah (Batu Gajah)
- “ Tuan Yunof Edward Marinking (Tuaran)
- “ Tuan Yunus bin Rahmat (Jelebu)
- “ Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, A.D.K. (Sipitang)
- “ Tuan Zainal Abidin bin Osman (Mersing)
- “ Tuan Haji Zainuddin bin Haji Mohamad Nor, S.M.K. (Pasir Mas)
- “ Dato’ Haji Zakaria bin Mohd. Said, D.S.D.K., S.M.K., K.M.N., P.J.K. (Kuala Kedah)

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Abdul Rahman bin Haji Ali, D.P.M.T.,
A.M.N., P.J.K., A.M.S., S.M.T., A.S.D.K.

Ketua Penolong Setiausaha: Said bin Sidik

Penolong Setiausaha Kanan: Zamani bin Haji Sulaiman

Penolong Setiausaha: Haji Mustakin bin Selamat

CAWANGAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Pegawai Penerbitan: Azhari bin Hamzah
Monarita binti Mohd. Hassan

Ketua Pelapor Perbahasan Parlimen: Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop, P.P.N.

Haji Suhor bin Husin

PELAPOR PERBAHASAN PARLIMEN

Mohd Saleh bin Mohd. Yusop
Hajah Supiah binti Dewak
Mohamed bin Osman
Hajah Norishah binti Mohd. Thani
Zaharah binti Naim
Norwahidah binti Azizi
Jainah binti Sakimin
Shamsina binti Janor

BENTARA MESYUARAT

Lt Kol (B) Haji Rahimuddin bin Abdul Mutalib
Mejar (B) Zakaria bin Salleh

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Khamis, 19hb. Disember, 1996

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

D O A

[Timbalan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

INDUSTRI PADI - PENINGKATAN DAYA KECEKAPAN PENGELUARAN

1. Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin [Yan] minta Menteri Pertanian menyatakan adakah kerajaan bercadang untuk mengkaji kenaikan harga subsidi padi kepada petani disebabkan kenaikan kos pengeluaran yang tinggi pada masa kini, kalau tidak, adakah kerajaan akan memberi alternatif lain untuk membiayai kos pengeluaran padi supaya industri padi akan dapat dipertahankan dan petani tidak mengalami kerugian.

Timbalan Menteri Pertanian [Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor]: Tuan Yang di-Pertua, buat masa ini, kerajaan tidak bercadang untuk mengkaji semula subsidi harga padi kerana ianya dianggap cukup untuk membiayai pengeluaran padi di samping memberi keuntungan yang munasabah kepada penanam padi.

Mengenai soal kenaikan kos pengeluaran, kementerian berpendapat bahawa masalah tersebut boleh dan patut diselesaikan melalui peningkatan daya pengeluaran dan kecekapan dalam sektor pengurusan bendang. Oleh itu, kementerian akan menumpu perhatian terhadap usaha untuk memodenkan sektor penanaman padi melalui langkah-langkah membangunkan kemudahan pengairan dan saliran, membekalkan benih yang bermutu kepada petani, mengusahakan sawah secara estet dan menggalakkan golongan petani mempraktikkan amalan agronomi yang moden untuk meningkatkan hasil mereka.

Selain daripada itu, kita akan menggalakkan syarikat-syarikat yang minat dalam pertanian untuk menceburi dalam penanaman padi secara besar-besaran untuk memajukan sektor ini. Adalah diharap bahawa dengan permodenan sektor ini, golongan petani padi khususnya tidak perlu bergantung kepada subsidi lagi pada masa hadapan.

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, di musim yang lalu ramai petani menghadapi masalah untuk menyewa jentera harvester iaitu pemotong padi, disebabkan oleh pengusaha-pengusaha jentuai telah mula berundur daripada bidang perniagaan disebabkan kos penyewaan itu tidak memadai dengan kos perbelanjaan. Ini menyebabkan petani-petani menghadapi masalah.

Di samping itu, Tuan Yang di-Pertua, kalaulah kerajaan mempertingkatkan pengeluaran padi dalam negara kita ini, maka kerajaan akan dapat menyelamatkan pengaliran wang kita keluar daripada kita mengimport beras-beras ini. Jadi, agak bilakah kementerian akan menyelesaikan masalah atas skim baru sistem peladangan dan juga mungkin menggalakkan syarikat-syarikat untuk melibatkan diri dalam perladangan kerana ramai petani kita ini di kampung-kampung habis-habis kuat pun lima relung dia tanam padi?

Jadi, macam mana kita hendak buat sistem supaya mereka ini seia dan senada dari segi perladangan ini? Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Yan, sebagaimana yang diketahui bahawa majoriti petani-petani padi kita adalah mempunyai sawah yang sempit iaitu sekitar satu hingga dua hektar sahaja.

Jadi, apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat, pihak penyewa jentuai ini kurang berminat memang menjadi masalah dan sedang dikaji oleh kementerian supaya

pihak-pihak pertubuhan peladang dan pihak-pihak swasta yang lain akan dapat melibatkan diri dalam bidang penyediaan jentuai ataupun traktor-traktor ini.

Di samping itu, harapan kementerian ialah kepada BERNAS, di mana kita menswastakan LPN dengan harapan untuk melengkapkan lagi kegiatan kita dalam pengeluaran padi dan beras negara. Pada masa ini, sebagaimana diketahui kementerian hanya mampu bertahan sekitar 65% sahaja dengan skim yang ada pada hari ini dan kekurangan 35% lagi, insya-Allah akan diambil alih oleh pihak BERNAS dengan membuka ladang-ladang ataupun sawah-sawah jelapang padi Sabah, Sarawak dan juga di luar negara sebagaimana yang telah dibuat sekarang.

Kerajaan sehingga hari ini, saya rasa Malaysialah yang tertinggi sekali mengeluarkan subsidi harga padi, benih padi dan baja padi sehinggakan hampir RM500 juta. Ini satu angka yang besar dan kementerian saya tidak dapat lagi hendak menimbang tambahan daripada pelaburan yang begitu besar.

Tuan Md. Isa bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, saya mahu penjelasan tambahan. Dari segi pendekatan pengurusan yang berkesan ataupun meningkatkan kecekapan pengurusan, setakat ini kita dapati bahawa pendekatan yang dibawa oleh egensi kerajaan ialah pertanian berkelompok, para peladang dan pendapatan perladangan.

Jadi, setakat manakah kemampun egensi kerajaan di bawah Kementerian Pertanian bagi pendekatan perladangan dan sumber perladangan hari ini dan di samping itu juga Yang Berhormat Dato' Timbalan Menteri menyebut bahawa kemungkinan pada masa hadapan BERNAS akan terlibat. Adakah pihak kerajaan bercadang supaya BERNAS akan ditugas untuk membekalkan jentera-jentera sepertimana yang disebut oleh Yang Berhormat dari Yan tadi, bahawa petani-petani menghadapi masalah dari segi penggunaan kejenteraan, jentuai, traktor dan lain-lain peralatan pertanian moden? Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Kangar. Sebagaimana yang telah kita ketahui bahawa sehingga ini kita telah berjaya mengeluarkan padi yang agak begitu memuaskan menerusi sistem pengurusan ladang sebagaimana Yang Berhormat kata ataupun secara berkelompok yang dianjurkan oleh pertubuhan-pertubuhan peladang kita.

Pendek kata, kalau kita hendak bandingkan hasil kasar misalnya di Barat Laut Selangor, kalau dibuat pada masa ini ialah ia akan mendapat hasil lebih kurang RM1,975 sehektar pada satu musim. Tetapi hasil yang tertinggi ialah didapati di Kedah (MADA) sehingga RM2,120 sehektar, bersih pada satu musim satu hektar.

Jadi, walau bagaimanapun ini ialah kebanyakan guna cara pengurusan ladang ataupun berkelompok sebagaimana yang ditegaskan oleh Ahli Yang Berhormat. Kementerian memang menyedari jika sekiranya BERNAS melakukan pembukaan jelapang padi secara besar-besaran, maka kesemua kejenteraan itu akan disediakan oleh BERNAS.

Kita harap BERNAS janganlah mengganggu jentera-jentera yang dimiliki oleh swasta yang lain yang selama ini dapat disewa oleh petani-petani padi kecil ini untuk ditarik pula menjalankan kerja-kerja di jelapang padi yang ditubuh oleh BERNAS.

Kalau ini berlaku, maka petani-petani padi yang kecil akan menjadi mangsa. Kita mengharapkan BERNAS akan melabur, termasuk pembelian jentera dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua : Yang Berhormat Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad.

[Soalan No. 2 - Y.B. Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad (Lipis) tidak hadir]

PEMBINAAN JALAN RAYA DI SARAWAK - PERUNTUKAN

3. Tuan Joseph Mauh Anak Ikeh [Selangau] minta Menteri Kerja Raya menyatakan berapa peruntukan telah diagihkan bagi membina Lebuhraya Pan Borneo, jalan raya (Highway) dari Kuching ke Limbang-Lawas dan untuk membina jalan-jalan raya baru, jalan-jalan kampung dan rumah panjang di seluruh Sarawak, termasuk jalan raya di kawasan Selangau bagi tahun 1996/1997.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya [Tuan Yong Khoon Seng]:

Tuan Yang di-Pertua, ceiling peruntukan yang diluluskan untuk membina Lebuhraya Pan-Borneo, jalan raya persekutuan dari Kuching ke Limbang Lawas dan membina jalan-jalan

baru di seluruh negeri Sarawak, termasuk kawasan Selangau bagi tahun 1996 adalah RM106 juta dan bagi tahun 1997 adalah RM255.78 juta dan keseluruhan ceiling peruntukan bagi Rancangan Malaysia Ketujuh bagi maksud yang sama jalan-jalan Sarawak adalah RM1 bilion.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Kerja Raya tidak melaksanakan projek pembinaan jalan-jalan kampung dan jalan-jalan ke rumah panjang.

Tuan Jimmy Donald: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kalaupun itu Pan-Borneo Highway, dengan izin, mengapakah pemandu-pemandu tidak dibenarkan memandu melebihi 90 kilometer sejam di jalan raya itu dan apakah usaha-usaha untuk mengubahsuai dan melebarkan yang sempit dan meluruskan yang bengkok-bengkok, misalnya di kawasan Saratok, sebagai contoh dan mengapakah tiang Telekom dan Celcom dibenarkan ditanam begitu dekat di tepi Jalan Pan-Borneo itu?

Tuan Yong Khoon Seng: Tuan Yang di-Pertua, Jalanraya Persekutuan atau Pan-Borneo ini adalah bertaraf R5 JKR dan ianya sentiasa dipertingkatkan dan dinaik taraf oleh kerana kita tahu sepanjang jalan ini memang lebih daripada 1000 kilometer dan geografi negeri Sarawak memang memerlukan peruntukan yang tinggi untuk membuat jalan seperti highway di Semenanjung ini dan had lajunya memang kita perlu kawal kerana permukaan jalan ini tidak seperti yang kita ada di sini dan had laju pun ditetapkan oleh pihak Kementerian Pengangkutan.

Mengenai tiang-tiang untuk Telekom atau Celcom, kita sentiasa mengawal situasi di sana dan kita tahu ada peruntukan untuk memperbaiki jalan di kawasan Saratok pada tahun ini.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Di Sarawak, dua jalan yang dibina oleh pihak Pusat iaitu jalan federal status dan jalan

pembangunan. Baru-baru ini saya dengar banyak jalan pembangunan di negeri Sarawak telah diambil alih oleh pihak negeri oleh kerana kelembapan penurunan wang daripada Kerajaan Pusat.

Saya ingin bertanya, manakah jalan pembangunan yang telah diambil alih ataupun bakal diambil alih oleh kerajaan negeri dan apakah usaha Kerajaan Pusat supaya perkara ini jangan berlaku pada masa-masa yang akan datang?

Tuan Yong Khoon Seng: Tuan Yang di-Pertua, soalan ini adalah spesifik sedikit. Saya perlu notis.

PBB - KEPUTUSAN KESELAMATAN DAN EKONOMI KE ATAS NEGARA IRAQ SETELAH PERANG TELUK

4. **Yang Berhormat Tuan Abdul Aziz bin Mohd. Yassin [Muar]** minta Menteri Luar Negeri menyatakan:

- (a) keputusan keselamatan dan ekonomi yang dibuat oleh PBB ke atas negara Iraq setelah negara itu dikalahkan dalam peperangan Teluk dahulu; dan
- (b) sama ada serangan-serangan ketenteraan yang dibuat oleh negara Amerika Syarikat ke atas negara Iraq baru-baru ini telah melanggar keputusan-keputusan PBB.

Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan [Dato' Shahrizat binti Abdul Jalil]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menjawab bagi pihak Kementerian Luar Negeri. Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Selepas kekalahan negara Iraq dalam peperangan Teluk dahulu, Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu telah membuat beberapa keputusan berbentuk politik dan ekonomi melalui resolusi.

Antara resolusi-resolusi ini, resolusi yang penting adalah seperti Resolusi 688/1991 yang meminta Saddam Hussein memberhentikan penindasan terhadap rakyat Iraq. Resolusi

706/1991 dan 712/1991 mengenai penjualan minyak untuk bantuan peri kemanusiaan, iaitu humanitarian aid dan yang paling kini, resolusi 986/1995 mengenai penjualan minyak untuk makanan.

Sekatan keselamatan dan ekonomi PBB ke atas Iraq telah mengakibatkan rakyat Iraq mengalami keperitan hidup kerana kekurangan makanan dan ubat-ubatan.

- (b) Tuan Yang di-Pertua, pada 4hb. September, 1996, Amerika Syarikat telah menyerang Iraq kerana tindakan ketenteraan Iraq di kawasan-kawasan Kurdish di Utara Iraq. Tindakan Amerika Syarikat adalah tidak selaras dengan keputusan-keputusan PBB, bahkan ianya lebih bersifat tindakan unilateral dan telah diambil tanpa menggunakan saluran yang sedia ada dan tanpa mengadakan perundingan awal di PBB.

Malaysia dalam satu kenyataan yang telah dibuat selepas sahaja serangan tersebut telah menggesa supaya Amerika Syarikat dengan serta-merta menghentikan sebarang serangan ke atas negara Iraq dan PBB segera melaksanakan keputusannya mengenai kelonggaran sekatan terhadap Iraq bagi membolehkan Iraq menjual minyak untuk makanan supaya penderitaan dan kerumitan yang dialami oleh rakyat Iraq tidak berterusan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Haji Nik Mohd. Amar bin Haji Nik Abdullah.

[Soalan No. 5 - Y.B. Tuan Haji Nik Mohd. Amar bin Haji Nik Abdullah (Pengkalan Chepa) tidak hadir]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Dr. Lee Chong Meng.

[Soalan No. 6 - Y.B. Dr. Lee Chong Meng (Bukit Bintang) tidak hadir] Tuan

Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan R. Karpal Singh.

[Soalan No. 7 - Y.B. Tuan R. Karpal Singh (Jelutong) tidak hadir]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat. Tuan Ho Cheong Sing.

[Soalan No. 8 - Y.B. Tuan Ho Cheong Sing (Ipoh Barat) tidak hadir]

PERINTAH AM - PENGUBAHSUAIAN MENGIKUT PERUBAHAN MASA DAN ZAMAN

9. Tuan Hashim bin Ismail [Ledang] minta Perdana Menteri menyatakan, adakah kerajaan bercadang untuk mengkaji secara menyeluruh dan mengubahsuai peruntukan-peruntukan yang terdapat dalam Perintah Am (General Orders) yang mungkin tidak lagi sesuai dengan suasana dan pembangunan negara sekarang ini, dalam usaha kita melicinkan lagi sistem birokrasi dan memastikan jentera perkhidmatan awam kita dan pemikiran pegawai-pegawai perkhidmatan awam kita sentiasa bergerak bersama-sama dengan perubahan masa dan zaman. Jika tidak, mengapa.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, jawapannya.

Timbalan Menteri Dalam Negeri [Tuan Ong Ka Ting]: Tuan Yang di-Pertua, saya minta izin untuk menjawab soalan ini bagi pihak Jabatan Perdana Menteri.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila.

Tuan Ong Ka Ting: Kerajaan memang sentiasa mengkaji dan mengubahsuai peruntukan yang terdapat dalam Perintah Am supaya sesuai dan kemas kini dengan perkembangan semasa dan ianya dikuatkuasa melalui Pekeliling atau Surat-surat Pekeliling.

Ini merupakan langkah-langkah yang diambil untuk membolehkan pelaksanaan sesuatu perubahan dengan segera. Pindaan menyeluruh kepada Perintah-perintah Am akan mengambil sedikit masa dan perkara ini sedang diberi perhatian sewajarnya.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, setakat ini Perintah Am yang telah siap dikemaskini ialah menyentuh tentang tatakelakuan dan disiplin kakitangan awam iaitu Peraturan-peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 yang telah berkuatkuasa mulai 15hb. Disember 1993.

PIAWAIAN KUALITI LADA

10. **Tuan Chiew Chiu Sing [Bintulu]** minta Menteri Pertanian menyatakan sama ada satu ‘International Pepper Quality Standards’ telah ditulis oleh Lembaga Lada Antarabangsa untuk mematuhi keperluan negara-negara yang mengimport lada, atas tujuan membaiki dan menstabilkan harga lada di pasaran dunia. Jika tidak, apakah langkah-langkah yang diambil oleh kementerian untuk menangani masalah ini? Adakah cadangan untuk memperbesarkan Lembaga tersebut untuk melibatkan semua negara yang mengeluarkan lada seperti negara China, Vietnam dan lain.lain.

Timbalan Menteri Pertanian [Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor]: Tuan Yang di-Pertua, ‘International Pepper Quality Standard’ yang disebutkan itu dianggap merujuk kepada piawaian kualiti lada yang disediakan oleh ‘International Pepper Community’ (IPC). Spesifikasi fizikal yang terkandung dalam standards tersebut mengambil kira piawaian yang dikehendaki oleh pedagang di negara-negara pengimport seperti Amerika Syarikat, Jepun dan negara-negara Eropah Barat serta memberi perhatian kepada piawaian yang dikuatkuasakan di negara-negara pengeksport seperti Malaysia (yang melaksanakan piawaian Lada Sarawak dan Skim Penggredan dan Pensijilan yang dianggap terbaik dalam perdagangan lada dunia), India dan juga Indonesia.

Bagi tujuan menstabilkan harga lada di pasaran dunia, pelaksanaan ‘standard’ ini tidak memberi kesan secara langsung. Tetapi pelaksanaan ‘perdagangan hadapan lada’ (di mana lada-lada tersebut dirancang menjadi sebahagian daripada kontrak hadapan lada antarabangsa yang dijangka akan didagangkan di Pasaran Hadapan Lada Antarabangsa di Cochin, India) dipercayai akan dapat menyumbang kepada kestabilan harga.

Pada masa ini IPC atau International Pepper Community dianggotai oleh negara Malaysia, Brazil, India, Indonesia, Thailand dan 2 ahli bersekutu iaitu Sri Lanka dan Micronesia. Negara China dan Vietnam pula telah diundang untuk menyertai mesyuarat IPC sebagai pemerhati dan Pengarah Eksekutif IPC sedang berusaha untuk mempengaruhi negara-negara tersebut menjadi ahli penuh kelak. Sekian, terima kasih.

Tuan Jimmy Donald: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin bertanya Timbalan Menteri sama ada istilah ‘lada’ ini telah diselaraskan oleh kerana di Semenanjung ini, lada adalah lada hitam, manakala di Sarawak ada lada putih dan ada lada hitam?

Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Sri Aman. Memang istilah lada ini telah pun diakui oleh pihak kementerian saya dan juga Kementerian Perusahaan Utama. Sama ada ia lada hitam atau putih, itu berdasarkan jenis lada itu dikeluarkan. Iaitu yang putih bererti yang tidak ada kulit dan yang hitam berkulit. Itu sahaja bezanya.

Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin minta penjelasan daripada Timbalan Menteri, bagaimanakah kedudukan pasaran lada keluaran Malaysia pada masa ini? Kerana pada satu masa dahulu, lada merupakan satu hasil yang popular di negara ini khususnya negeri Sarawak dan banyak usaha-usaha kerajaan untuk menambah keluasan ladang dan juga hasil. Tetapi sekarang ini sudah senyap, apakah kerajaan bercadang untuk menggantikan perusahaan ini kepada pertanian yang lain atau masih ingin mengembangkannya? Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Ahli Yang Berhormat dari Sipitang. Tanggungjawab dari segi pemasaran adalah di bawah Kementerian Perusahaan Utama. Dari segi penanaman dan pembimbingan adalah di bawah Kementerian Pertanian. Jadi, saya minta maaf tidak dapat menjawab.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Puan Chua Soon Bui.

[Soalan No. 11 - Y.B. Puan Chua Soon Bui (Tawau) tidak hadir]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Lim Si Cheng.

[Soalan No. 12 - Y.B. Tuan Lim Si Cheng (Senai) tidak hadir]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Dato' Haji Qamaruz Zaman bin Haji Ismail.

[Soalan No. 13 - Y.B. Dato' Haji Qamaruz Zaman bin Haji Ismail (Bagan Serai) tidak hadir]

SUKMA 1996 - PRESTASI ATLIT

14. **Datuk Abu Seman Yusop [Alor Gajah]** minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan:

- (a) prestasi para atlit negara keseluruhannya pada kejohanan SUKMA yang diadakan baru-baru ini; dan
- (b) adakah format sukan akan diubah agar dapat menjadikannya lebih menarik di masa depan.

Dato' Shahrizat binti Abdul Jalil: Tuan Yang di-Pertua, majoriti pemerhati dan pegawai-pegawai persatuan sukan tanah air mengakui bahawa mutu pencapaian atlit SUKMA ke VI 1996 meningkat dan bertambah baik dibandingkan dengan SUKMA yang terdahulu. Kebanyakan negeri telah berjaya memperbaiki kedudukan dengan pertambahan pungutan-pungutan pingat masing-masing. Kejayaan ini diperolehi hasil daripada komitmen kerajaan negeri melalui Majlis-majlis Sukan Negeri dan dengan kerjasama persatuan-persatuan sukan melaksanakan program-program pembangunan sukan di peringkat negeri.

Prestasi atlit telah meningkat jika dibandingkan dengan SUKMA yang terdahulu dengan mencipta banyak rekod-rekod yang baru. Dalam sukan angkat berat daripada 33 acara yang dipertandingkan telah mencipta 32 rekod baru termasuk 9 rekod kebangsaan. Dalam acara olah raga pula, 25 rekod kejohanan yang baru telah dicipta termasuk memperbaiki 2 rekod kebangsaan. Sementara itu kesemua 32 acara dalam sukan renang

telah memecahkan rekod kejohanan dan 12 daripadanya merupakan rekod kebangsaan yang baru.

Pihak kementerian pada masa ini belum bercadang untuk mengubah format pertandingan kerana format yang telah sedia ada sekarang didapati bersesuaian dengan objektif SUKMA iaitu pertandingan antara kontinjen-kontinjen negeri dalam usaha mencungkil bakat-bakat muda di seluruh negara.

Dato' Haji Badruddin bin Amiruldin: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, sukan ini dia bukan boleh dilatih apabila umur sudah tua, ia kena dilatih daripada awal. Jadi, saya hendak bertanya kepada kementerian Dato' Setiausaha Parlimen, kecuali sukan angkat berat atau angkat tenggiling orang kata, yang kita boleh pecah rekod.

Kita dapati Tuan Yang di-Pertua, negeri-negeri di Afrika, mereka ini cukup kuat, lari kuat, angkat berat pun boleh dan sebagainya. Sedangkan Tuan Yang di-Pertua, makanan mereka pun tidak setara mana. Jadi, adakah pihak kementerian bercadang untuk mendidik anak-anak sekolah supaya mereka ini dididik melalui sekolah, kita latih mereka menjadi ahli sukan. Kadang-kadang kita nampak di Malaysia, Tuan Yang di-Pertua, bila dia minat baru masuk, jadi lambatlah mereka boleh. Jadi, setakat Malaysia sahaja boleh lawan, antarabangsa kita tidak lepas. Jadi, adakah pihak kementerian akan koordinat dengan pihak Kementerian Pendidikan supaya kita adakan kela-kelas sukan ini ataupun wujud sekolah sukan supaya khas untuk budak-budak yang minat dalam sukan, kita masukkan supaya mereka pakar dalam bukan sahaja angkat berat, angkat lain pun boleh, pakar dalam renang, pakar dalam lompat pagar dan sebagainya. Terima kasih.

Dato' Shahrizat binti Abdul Jalil: Tuan Yang di-Pertua, memang cadangan Yang Berhormat dari Yan itu begitu bernas sekali. Untuk pengetahuan Yang Berhormat

kita di Kementerian Belia dan Sukan bukan hanya bekerjasama dengan Kementerian Pendidikan tetapi sekolah sukan telah pun ditubuhkan dan dijalankan dengan baik. Malah, kalau boleh Tuan Yang di-Pertua, kita hendak lagi anak-anak yang belum lahir, masih dalam kandungan kalau boleh, biarlah ibu-ibunya makan benda-benda yang baik supaya lebih baik daripada atlit daripada Afrika, insya-Allah, Ahli Yang Berhormat.

Saya rasa kalau dapatlah kerjasama macam ini, minta yang begitu cergas dan bernas seperti mana yang kita dapati daripada Ahli Yang Berhormat dari Yan, insya-Allah, pada tahun-tahun akan datang ini negara kita dapatlah melahirkan atlet yang jaguh dan hero antarabangsa, insya-Allah.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya memang berminat dengan cadangan Yang Berhormat dari Yan, sebab kalau kita pandang atlit-atlit yang masuk macam Muhammad Ali, dia lari daripada kecil lagi, ikut di belakang bas sebab keluarga tidak boleh bayar tambang bas, jadi dia lari di belakang bas - sparing. Dan atlet-atlet pelari marathon di Kenya dan Ethiopia, dia berlatih di tempat yang mana udaranya thin dan tempat high level. Jadi, anggota dia kuat bila dia berlari di tempat yang 'air'nya padat.

Soalan saya begini, Tuan Yang di-Pertua. Kalau kita nampak bila Watson Nyambek dengan Azmi Ibrahim bertanding, semua fokus ditumpu kepada dia. Apabila football main, semua fokus ditumpu kepada football. Tetapi atlit-atlit lain dianaktirikan, iaitu atlit macam angkat berat, atlit yang bukan glamour sangat dianaktirikan. Jadi, kalau kita hendak memantapkan prestasi atlit kita, keadaan sedemikian patut jangan dibuat. Pihak kementerian mesti menyelaraskan semua publisiti, treatment dia, layanan dia kepada semua atlit, dia beri sama rata, jadi macam mana.....

Tuan Yang di-Pertua: Soalannya Yang Berhormat?

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Soalnya, Tuan Yang di-Pertua, macam mana dan bilakah kementerian hendak membuat sedemikian supaya atlit-atlit lain yang berprestasi tinggi, umpamanya angkat berat, diberi layanan yang setimpal dengan kebolehan mereka mengharumkan nama negara di luar negara?

Tuan Yang di-Pertua: Ya, supaya semua atlit glamour belaka. *[Ketawa]*

Dato' Shahrizat binti Abdul Jalil: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Belia dan Sukan tidak pernah menganaktirikan mana-mana atlet atau mana-mana acara sukan, malah kita hendak menggalakkan semua aspek sukan dipandang berat dan diberi tempat dalam media massa. Jadi, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat kerana membangkitkan perkara ini. Kita pun ada bersama dalam Dewan ini pihak media massa, mungkin mereka akan menerima cabaran Ahli Yang Berhormat supaya diberi pendedahan yang setimpal kepada semua acara sukan yang ada di negara ini.

JAMBATAN DI SG. BAKONG, SG. SEBATANG DAN SG. BOK - PEMBINAAN

15. Tuan Jacob Dungau Sagan [Baram] minta Menteri Kerja Raya menyatakan bilakah kerajaan akan membina jambatan di Sg. Bakong, Sg. Sebatang dan Sg. Bok, yang telah ditinggal atau dibiarkan begitu lama oleh kontraktor. Apakah tindakan yang diambil oleh kerajaan ke atas kenderaan lori yang mengangkut barang yang berlebihan muatan dan sentiasa merosakkan jalan dari Jalan Beluru ke Jambatan Sg. Tinjar.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya [Tuan Yong Khoon Seng]:

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pembinaan jambatan di Sungai Bakong, Sungai Sebatang dan Sungai Bok yang tergendala adalah di bawah bidang kuasa kerajaan negeri. Ahli Yang Berhormat bolehlah merujuk perkara ini kepada kerajaan negeri.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan sedia maklum mengenai kerosakan jalan dari Jalan Beluru ke Jambatan Sungai Tinjar. Kerosakan ini disebabkan oleh kenderaan balak yang mengangkut muatan berlebihan. Memandangkan perkara ini merupakan penguatkuasaan undang-undang di bawah bidang kuasa pihak Polis dan Jabatan Pengangkutan Jalan,

pihak JKR Sarawak akan sentiasa mengawasi keadaan jalan itu dan melaporkan perkara ini kepada pihak yang bertanggungjawab supaya operasi penguatkuasaan lebih kerap dijalankan. Walau bagaimanapun JKR Sarawak akan memperbaiki kerosakan tersebut dari masa ke semasa di bawah program penyelenggaraan jalan.

Tuan Jacob Dungau Sagan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Walaupun kerja membina jambatan tersebut di bawah kerajaan negeri Sarawak, saya juga ingin tahu apakah tindakan yang diambil oleh kerajaan ke atas kontraktor-kontraktor yang tidak mampu membina jambatan yang telah tertinggal dan terbiar begitu sahaja sejak beberapa lama?

Tuan Yong Khoon Seng: Tuan Yang di-Pertua, tindakan memang akan diambil mengikut syarat-syarat atau agreement di antara kontraktor dengan kerajaan, khususnya kes ini memang di bawah Jabatan Kerja Raya di Sarawak. Saya akan mengambil perhatian perkara ini.

Tuan Jimmy Donald: Tuan Yang di-Pertua, Sungai Bakong ini sudah berdekatan dengan pekan Marudi, jadi orang di Marudi sudah lama minta jalan raya dibina di pekan Marudi. Jadi, saya ingin bertanya dari kementerian sama ada kementerian berhasrat hendak membuat satu jalan raya melalui jambatan Sungai Bakong ini nanti?

Tuan Yang di-Pertua: Ya, pertanyaannya berkenaan dengan jambatan, bukan jalan raya, Yang Berhormat.

Yang Berhormat Tuan Hoo Seong Chang.

[Soalan No. 16 - Y.B. Tuan Hoo Seong Chang (Kluang) tidak hadir]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Tiong Thai King.

[Soalan No. 17 - Y.B. Tuan Tiong Thai King (Lanang) tidak hadir]

**RASUAH DI KALANGAN KAKITANGAN KASTAM -
LANGKAH MEMBANTERAS**

18. Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit [Labuan] minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) bilangan kakitangan kastam yang telah diberkas atas tuduhan rasuah sejak tahun 1995; dan
- (b) apakah langkah kementerian dalam membanteras masalah rasuah yang melibatkan pegawai-pegawai kastam.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Dr. Haji Shafie bin Mohd.

Salleh]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Bilangan kakitangan kastam yang telah diberkas atas tuduhan rasuah sejak tahun 1995 hingga kini adalah seramai 18 orang sahaja, iaitu merupakan 0.2% sahaja daripada keseluruhan kakitangan kastam yang berjumlah 9,438 orang.
- (b) Tindakan dan langkah-langkah yang telah diambil dalam membanteras masalah rasuah yang melibatkan pegawai-pegawai kastam seperti berikut:
 - (i) mewujudkan Jawatankuasa Mencegah Rasuah Ibu Pejabat yang berfungsi mengumpul, menganalisis maklumat amalan rasuah dan mengenal pasti kelemahan sistem dan peraturan yang boleh menyebabkan amalan rasuah;
 - (ii) mewujudkan Jawatankuasa Kempen Antirasuah di peringkat negeri yang berfungsi melaksanakan program-program kempen antirasuah;
 - (iii) memasang kamera CCTV ataupun Close Circuit TV, dengan izin, di kawasan yang disyaki banyak amalan rasuah;
 - (iv) mewujudkan Unit Siasatan Khas yang menyiasat amalan rasuah dalam jabatan; dan

- (v) mengadakan kerjasama dengan BPR dalam melaksanakan seksyen 12 Akta Pencegah Rasuah.

Tuan Yunus bin Rahmat: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Seramai 18 orang kakitangan kastam telah pun dikesan melakukan rasuah. Dalam soal ini, adakah kementerian juga memerhati dan mengesan pihak yang memberi rasuah kepada kakitangan kerajaan ataupun kakitangan kastam, sebab kalau tidak ada pemberi, tidak ada penerima. Jadi, kita tidak boleh menjatuhkan hukuman kepada sebelah pihak tanpa menghiraukan pihak yang memberi. Jadi, saya ingin bertanya apakah tindakan kementerian kepada pemberi? Kalau dapat dikesan, adakah syarikat ataupun pihak-pihak mereka diharamkan ataupun disenaraihitamkan lesennya kalau terdiri daripada kalangan saudagar dan sebagainya?

Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, mengenai rasuah sepertimana yang dikatakan oleh Yang Berhormat dari Jelevu iaitu ada pemberi dan ada penerima. Apa yang dilakukan di dalam keadaan ini agak rumit kerana pemberi tidak memberitahu dan penerima tidak memberitahu. Jadi, dalam keadaan sekarang apa yang diharapkan supaya sama-sama dapat kita membanteras perkara ini.

Sekarang ini apa yang kita lakukan dalam konsep persyarikatan Malaysia bahawa kita sebagai pemberi perkhidmatan akan menyediakan banyak perkhidmatan kepada klien dan kita harapkan klien akan datang kepada kita, tidak takut hendak memberi cukai. Jadi, ini yang kita harapkan sekarang. Maka, cukai telah banyak kita kutip daripada apa yang dijangkakan. Jadi, sepertimana Yang Berhormat sedia maklum, kita akan cuba melihat kalau boleh siapa yang memberi dan siapa menerima, dan tindakan akan diambil sewajarnya mengikut akta yang ada.

Tuan Lim Hock Seng: Tuan Yang di-Pertua, pada satu masa dahulu kerajaan telah menghadkan seseorang kastam hanya boleh membawa wang tunai RM10 sahaja dalam koceknya di tempat-tempat mereka bekerja. Bukankah ini satu langkah yang menghina pegawai-pegawai kastam seluruhnya? Dan sama ada had ini telah membawa kesan yang positif kepada mencegah rasuah ini?

Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, peraturan yang telah kita sediakan ialah untuk kastam biasa, mereka boleh membawa RM20 dalam poket dan untuk pegawai, mereka boleh membawa RM50 dalam poket. Tetapi dalam keadaan sekarang ini, apa yang kita harapkan dan jika mereka membawa lebih, mereka kena isytiharkan atau declare duit yang lebih itu. Katakan kalau dia bawa RM100; pegawai RM50 dia masuk dalam poket dan RM50 lagi itu disimpan, kerana ada declaration. Tetapi pagi tadi kita telah berbincang supaya dapat sepertimana Yang Berhormat katakan bahawa wang saku di dalam poket pegawai ini akan ditingkatkan, insya-Allah.

KEKURANGAN GURU BAHASA CINA - HASIL PERBINCANGAN DENGAN NEGARA CHINA

19. **Dato' Hon Choon Kim [Seremban]** minta Menteri Pendidikan menyatakan hasil perbincangan yang diperolehi dalam pertemuan di antara Kementerian Pendidikan Malaysia dan China baru-baru ini. Untuk mengatasi kekurangan tenaga guru, sama ada kementerian akan bercadang untuk mengambil guru dari negara China untuk mengajar di negara ini.

Timbalan Menteri Pendidikan [Datuk Dr. Fong Chan Onn]: Tuan Yang di-Pertua, perbincangan di antara Menteri Pendidikan Malaysia dengan rakan sejawatannya dari negara China tertumpu kepada kerjasama dua hala di dalam bidang pendidikan. Dalam usaha mengatasi masalah kekurangan tenaga guru, khususnya bahasa Cina, Kementerian Pendidikan sememangnya menimbang negara China sebagai salah satu sumbernya.

Dato' Hon Choon Kim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Baru-baru ini mengikut laporan media massa bahawa Menteri Negeri Kedah telah membuat satu lawatan ke negeri China dan telah bersetuju untuk menghantar pelajar dalam satu student

exchange programme, dengan izin. Jadi, saya hendak bertanya sama ada program ini akan diperluaskan ke negeri-negeri lain supaya ini dapat dijalankan lebih meluas lagi.?

Datuk Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pendidikan memang galakan usaha-usaha kerajaan negeri mengikut dasar Kementerian Pendidikan di mana kita hendak mempertingkatkan, memperkukuhkan kerjasama di antara Kerajaan Malaysia dengan semua negara termasuklah negara China. Jadi, dalam konteks ini selepas perbincangan di antara Menteri Pendidikan Malaysia dengan rakan sejawatannya dari negara China sudah selesai, Kementerian Pendidikan akan memberi tumpuan yang lebih dan dengan kerjasama semua kerajaan negeri yang berminat untuk memperluaskan kerjasama dalam bidang pendidikan dengan negara China.

Dalam konteks ini, Kementerian Pendidikan yakin bahawa kerjasama dalam bidang pendidikan di antara negara China dengan Malaysia akan membawa manfaat kepada kedua-dua, kerana Kementerian Pendidikan berhasrat untuk menghantar pensyarah-pensyarah, dan guru-guru dalam bidang Bahasa Malaysia ke negara China supaya kita boleh memperluaskan pelajaran Bahasa Malaysia di negara China, dan dengan itu akan mempertingkatkan Bahasa Malaysia sebagai satu bahasa antarabangsa. Sebaliknya, kita juga akan jemput pegawai China menghantar pakar-pakar dalam bahasa Mandarin supaya kita mempertingkatkan pembelajarannya di negara kita ini.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, dalam usaha pihak kementerian untuk mempertingkatkan hubungan di antara pihak Malaysia dan negara China, adakah usaha yang memberi manfaat kepada kedua-dua negara, dan adakah pihak Malaysia akan mengiktiraf ijazah daripada negara China dan juga sebaliknya, iaitu adakah negara China juga mengiktiraf ijazah daripada Malaysia. Berapa ramaikah pelajar-pelajar dari Malaysia yang kini sedang menuntut di negara China?

Datuk Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, semua isu-isu yang dibangkitkan dalam perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka itu adalah dalam perbincangan di antara kita dengan pegawai-pegawai dari negara China. Pada masa ini oleh kerana perbincangan itu belum selesai, kita tidak boleh buat apa-apa pengumuman.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Haji Abdul Hamid bin Haji Abdul Rahman.

[Soalan No. 20 - Y.B. Tuan Haji Abdul Hamid bin Haji Abdul Rahman (Sungei Benut) tidak hadir]

RANCANGAN MALAYSIA KETUJUH - PERUNTUKAN PEMBANGUNAN DI TUARAN

21. **Tuan Yunof Edward Maringking [Tuaran]** minta Menteri Kewangan menyatakan jumlah peruntukan kewangan yang dijangka akan dibelanjakan oleh Kerajaan Pusat untuk pembangunan di kawasan Parlimen Tuaran sepanjang Rancangan Malaysia Ketujuh ini.

Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, di bawah Rancangan Malaysia Ketujuh (RMK-7), Kerajaan Persekutuan telah menyediakan peruntukan sebanyak RM231.28 juta bagi kawasan Parlimen Tuaran yang meliputi kawasan zon Tamparuli, Sulaman dan Kiulu untuk melaksanakan projek-projek pembangunan yang terdiri daripada projek-projek pendidikan, keselamatan, pertanian dan jalan raya. Sebahagian daripada projek-projek berkenaan adalah projek-projek sambungan RMK-6 dan sebahagian lagi merupakan projek-projek baru RMK-7.

Tuan Yunof Edward Maringking: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Kementerian Kewangan khususnya dan juga Kerajaan Persekutuan kerana memberi peruntukan yang mencukupi untuk kawasan saya. Tetapi yang saya ingin minta penjelasan daripada pihak kementerian ataupun Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, bolehkah kementerian memberi saya

senarai projek-projek yang akan dilaksanakan itu untuk tujuan saya bekerjasama memastikan bahawa wang kerajaan itu tidak akan dibelanjakan sia-sia ataupun segala projek itu akan terlaksana mengikut jadual?

Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, untuk kesenangan, saya rasa Yang Berhormat bolehlah rujuk kepada Pejabat Pembangunan di negeri Sabah.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen telah mengumumkan satu jumlah yang besar untuk kawasan Tuaran, dan Tuaran pun mengucapkan ribuan terima kasih. Bermakna tuduhan DAP, PBS mengatakan bahawa kerajaan tidak membangun kawasan pembangkang ini, tidak benar. Saya minta pengesahan sedikit.

Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, konsep pembangunan di negara kita sepertimana yang telah dikatakan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri ialah 'al-adlu walihsan', adil dan belas kasihan. Oleh kerana itu, kita akan cuba membuat peruntukan-peruntukan dan pembangunan-pembangunan ke seluruh negara.

PLUS - TUNTUTAN PAMPASAN AKIBAT KELAMBATAN KERAJAAN MENAIKKAN KADAR TOL

22. **Tuan Liew Ah Kim [Seputeh]** minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada PLUS mempunyai cadangan akan menuntut pampasan dari Kerajaan Malaysia disebabkan kelambatan keputusan kerajaan menaikkan kadar tol yang dikendalikan oleh PLUS di sepanjang lebuh raya. Sama ada PLUS berpuas hati dengan kadar tol yang telah diluluskan sekalipun lebih rendah daripada yang mereka minta.

Tuan Yong Khoon Seng: Tuan Yang di-Pertua, mengikut perjanjian konsesi kadar tol di Lebuhraya Utara-Selatan yang sepatutnya dinaikkan mulai 1hb. Januari, 1996. Walau bagaimanapun, tarikh kuatkuasa kenaikan tol ini tidak dapat dipenuhi kerana kadar kenaikan tol ini perlu dirundingkan dahulu dengan teliti berasaskan justifikasi yang dikemukakan oleh pihak PLUS. Di samping itu, faktor beban kewangan kepada pengguna dan risiko yang perlu ditanggung oleh pihak kerajaan jika tarikh kuatkuasa kenaikan tol ini ditanggungkan juga perlu diambil kira.

Tuan Yang di-Pertua, pihak PLUS Bhd. memang ada mengemukakan tuntutan bayaran pampasan kepada kerajaan akibat daripada keputusan kerajaan meluluskan tarikh

kuatkuasa kenaikan kadar tol mulai 1hb. September, 1996. Walau bagaimanapun, perlu saya nyatakan di sini bahawa selaras dengan peruntukan Artikel 13.5, Perjanjian Konsesi, jumlah pampasan yang akan dituntut oleh PLUS hanya akan diketahui pada awal tahun berikut, iaitu tahun hadapan, iaitu apabila jumlah sebenar trafik tahun semasa, iaitu tahun ini diketahui.

Tuan Yang di-Pertua, keputusan kerajaan berhubung dengan kenaikan kadar tol berkuatkuasa mulai 1hb. September, tahun ini adalah keputusan yang dipersetujui bersama dalam rundingan yang telah diadakan di antara pihak kerajaan dengan PLUS. Oleh itu, sama ada PLUS berpuas hati dengan kadar tol yang telah ditetapkan tidak berbangkit.

Tuan Liew Ah Kim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan pentadbiran dan pelaksanaan projek privatisation ini kurang bertanggungjawab dan juga kurang transparency pada masa yang lampau dan sekarang, adakah kerajaan ataupun kementerian yang berkenaan bercadang supaya isi kandungan surat perjanjian terhadap jalan raya ataupun tol misal kata, kadar tol dan masa kutipan diumumkan kepada orang awam supaya satu sistem ataupun satu pentadbiran yang lebih bertanggungjawab, lebih transparent dapat diwujudkan dalam pelaksanaan projek privatisation ini.

Tuan Yong Khoon Seng: Tuan Yang di-Pertua, tidak nampak apa soalan tambahannya. *[Ketawa]* Tetapi dalam suatu cara di mana rakyat kita hendaklah mendapat keuntungan dari segi mengadakan jalan yang selesa, mengadakan perjalanan yang boleh menjimatkan masa untuk kenderaan mereka.

Saya harap Ahli Yang Berhormat ini tidak akan menimbulkan hal yang seperti itu kerana perjanjian ini sudah ada dalam satu konsesi dan ini tidak dapat dielakkan, yang kita hendak privatisation atau penswastaan ini memang adalah memenuhi cara di mana kita menawarkan satu projek kepada pihak swasta untuk dilaksanakan dan mereka juga telah melaksanakannya dengan sempurna.

Tuan Tan Kok Wai: Tuan Yang di-Pertua, mengenai kenaikan tol, apakah benar kadar tol bagi Jalan Cheras-Kuala Lumpur akan dinaikkan sekadar 20% mulai 1hb. Januari tahun depan, jika ya, mengapa dan apakah sebab-sebab yang mengakibatkan kenaikan itu.

Tuan Yong Khoon Seng: Tuan Yang di-Pertua, ini tidak kena-mengena dengan Lebuhraya Utara-Selatan.

TELEFON CELLULAR - KADAR SEWA MAHAL

23. **Tuan Zainal Abidin bin Osman [Mersing]** minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sama ada kadar sewa atau caj bulanan yang dikenakan ke atas pengguna telefon cellular sekarang ini berpatutan berbanding dengan mutu perkhidmatan yang diberikan. Ini adalah ekoran dari rungutan pengguna perkhidmatan tersebut yang merasakan perkhidmatan yang diberikan tidak setimpal dengan bayaran yang dikenakan.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali]: Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menjawab soalan ini bagi pihak Yang Berhormat Timbalan Menteri, oleh kerana beliau berada di Dewan Negara.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan telah menetapkan kadar sewa telefon cellular pada paras RM60 sebulan iaitu kadar maksimum di bawah konsep 'maximum price capping', dengan izin.

Kadar sewa dan caj bulanan ke atas pengguna telefon cellular adalah berpatutan. Malaysia merupakan di antara negara di mana kadar sewa yang dikenakan adalah di antara yang termurah di rantau ini.

Walau bagaimanapun, mutu perkhidmatan kadangkala merosot disebabkan masalah teknikal yang tidak dapat dielakkan. Pengusaha-pengusaha sentiasa berusaha supaya pelanggan-pelanggannya mendapat perkhidmatan yang berkualiti.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri yang bekas Timbalan Menteri Tenaga,

Telekom dan Pos, kerana soalan ini berasal daripada rungutan yang diterima bukan sahaja oleh pihak pembangkang tetapi juga oleh pihak Ahli Parlimen Kerajaan, merupakan bahawa masalah mutu perkhidmatan yang diberikan oleh telefon cellular ini adalah kurang memuaskan sekali dan adakah Yang Berhormat bersetuju bahawa berbanding dengan negara-negara Barat, sungguhpun mengenakan caj perkhidmatan yang tinggi, tetapi mutu mereka adalah lebih tinggi.

Oleh itu, adalah munasabah kalau kita batalkan sama sekali caj perkhidmatan kerana mereka tidak memberikan mutu perkhidmatan yang baik.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, untuk mengelolakan telefon cellular, pihak pengusaha terpaksa melaburkan sejumlah wang yang besar kemungkinan hampir-hampir RM1 bilion, oleh itu mereka mengenakan caj RM60 sebulan ke atas mereka yang menggunakan telefon cellular.

Dan telefon cellular ini pun ada pilihan, misalnya kalau kita hendak menggunakan digital ataupun hendak menggunakan GSM dan kalau kita hendak menggunakan telefon yang boleh digunakan di mana juga misalnya '011', tetapi menggunakan sistem analog, jadi, pilihannya ada dan caj bulanannya saya agak berpatutan, cuma kalau kita hendakkan coverage yang luas, maka kenalah gunakan telefon yang besar, yang mungkin tidak boleh diletak dalam poket, kalau hendak diletakkan dalam poket, kena bayar bayaran yang lebih untuk harga telefon. Tetapi cajnya, saya rasa berpatutan.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, kita memahami bahawa perkhidmatan telefon cellular adalah hadir bersama kemajuan negara, yang saya ingin persoalkan di sini, saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri iaitu bekas Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos bahawa masih lagi terdapat kes-kes kecurian talian ini.

Saya sendiri mengalami satu kes, dalam dua minggu bil telefon cellular saya meningkat sehingga RM3,600. Dan perkara ini tidak dapat diselesaikan. Mengapakah kecanggihan perkhidmatan ini tidak dapat disaingi dan digandingi dengan pengesanan ataupun pengawalseliaan keselamatan pengguna yang memiliki talian telefon itu.

Yang keduanya, mengapakah

Tuan Yang di-Pertua: Satu soalan sahaja Yang Berhormat.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tidak dapat?

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, soalan (b). Satu perkara lagi adalah sukar mendapatkan excess

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, satu soalan sahaja!

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. *[Ketawa]*

Tuan Yang di-Pertua: Sila jawab ya.

Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan bil ini, sebenarnya semasa saya di kementerian dahulu pun banyak sekali rungutan yang telah dibuat dan kita berharap supaya Yang Berhormat dapat mengemukakan bil ini supaya kita boleh menyiasat berkenaan dengan bil yang disebutkan tadi.

Berkenaan dengan excess, sebenarnya telefon ini disebut 'telefon mudah alih'. Kalau kita bergerak maka kita akan mendapat 'line'. Tetapi kalau kita dapat satu bangunan, kemungkinan untuk bangunan itu 'line'nya hanya 30, tetapi oleh kerana ramai yang berada dalam bangunan yang tersebut, misalnya di hotel ataupun di dewan-dewan persidangan, maka oleh kerana 'line' untuk kawasan itu hanya 30 dan yang menggunakan

telefon pada masa itu lebih daripada 30, maka itulah menyebabkan keadaan excess ini susah untuk didapati.

Tetapi, kalau kita bergerak misalnya dalam motokar, maka saya rasa kita akan dapat 'line' dengan lebih mudah.

PROGRAM PERKHIDMATAN PERUBATAN - MEWUJUDKAN SISTEM ON-LINE

24. **Tuan Chia Kwang Chye [Bukit Bendera]** minta Menteri Kesihatan menyatakan mengenai cadangan hubungan "on-line" di antara Hospital Besar Pulau Pinang, hospital-hospital daerah dan Jabatan Kesihatan di negeri Pulau Pinang:

- (a) apakah jadual pelaksanaan hubungan "on-line" di antara hospital-hospital dan jabatan untuk negeri Pulau Pinang dan berapakah peruntukan untuk projek ini; dan
- (b) bagaimanakah hubungan "on-line" akan membawa faedah kepada pesakit-pesakit dan penduduk negeri Pulau Pinang.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan [Dato' M. Mahalingam]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Di bawah Program Perkhidmatan Perubatan adalah dirancang untuk melaksanakan sistem on-line di semua hospital di negeri Pulau Pinang dalam tempoh RMK-7. Anggaran perbelanjaan untuk mencapai sistem on-line tersebut adalah berjumlah RM4 juta.

Di bawah Program Perkhidmatan Kesihatan semua pejabat kesihatan daerah juga akan diberi kemudahan on-line dan dihubungkan kepada Pejabat Pengarah Kesihatan Negeri dalam tempoh RMK-7. Anggaran perbelanjaan adalah sebanyak RM2.49 juta.

- (b) **Faedah:**

Faedah yang akan dinikmati adalah seperti berikut untuk pesakit:-

- (i) Perkhidmatan kepada pesakit akan bertambah baik dari segi perkhidmatan kaunter, di mana masa menunggu untuk mendaftar pesakit dapat dikurangkan.
- (ii) Pesakit akan dapat rawatan yang lebih baik kerana maklumat tentang sejarah kesihatannya akan diperolehi daripada mana-mana hospital yang mana pada waktu dahulu maklumat sejarah pesakit akan hanya didapati di hospital pesakit pernah menerima rawatan sahaja.

Faedah Untuk Orang Ramai:

- (i) Sistem kawalan penyakit berkomputer akan dilaksanakan di mana penyakit-penyakit berjangkit akan dapat dikawal dengan lebih berkesan kerana maklumat awal boleh diperolehi dengan cepatnya melalui sistem on-line. Aktiviti-aktiviti seperti kawalan mutu makanan.
- (ii) Orang ramai akan dapat mencapai maklumat tentang kesihatan umum melalui homepage. Tujuan projek ini adalah satu pendekatan bagi meninggikan pengetahuan tentang kesihatan di kalangan penduduk supaya mereka dapat menjaga kesihatan diri.

Tuan Chia Kwang Chye: Saya hendak bertanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sama ada kerajaan ada mempunyai rancangan untuk menggunakan Internet sebagai satu cara perundingan atau perubatan di mana-mana hospital yang mempunyai kes yang unik boleh mendapatkan nasihat atau rundingan dari hospital-hospital lain di seluruh dunia. Sekian, terima kasih.

Dato' M. Mahalingam: Tuan Yang di-Pertua, memang ada rancangan.

Dr. Yap Yit Thong: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Setiausaha Parlimen, selain daripada Pulau Pinang, adakah cadangan untuk membina sistem on-line kepada lain-lain negeri?

Dato' M. Mahalingam: Tuan Yang di-Pertua, sistem on-line ini bukan kepada Pulau Pinang sahaja tetapi semua negeri ini ada.

PERWAJA - KEJAYAAN 'RESCUE PACKAGE'

25. Tuan Haji Wan Mohd. Jamil bin Wan Mahmood [Tumpat] minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) apakah tindakan susulan yang telah dan akan diambil terhadap Tan Sri Eric Chia yang dikatakan sebagai orang yang bertanggungjawab memuflikkan PERWAJA buat kali kedua; dan
- (b) setakat manakah rescue package yang telah diamanahkan kepada kumpulan Maju dan Lion Group berjaya memulihkan kedudukan PERWAJA.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh]: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Badan Pencegah Rasuah dan pihak polis sedang di peringkat akhir menjalankan siasatan ke atas Kumpulan PERJAWA. Oleh yang demikian, untuk awal untuk menentukan siapa yang bersalah serta bentuk tindakan terhadap mereka yang berkenaan adalah belum wajar. Sebagaimana yang telah dinyatakan beberapa kali dalam Dewan yang mulia ini, kerajaan tidak akan melindungi sesiapa yang didapati bersalah dalam isu PERWAJA.
- (b) Pada masa ini kerajaan sedang mempertimbangkan cadangan yang dikemukakan oleh pihak swasta terhadap penswastan PERWAJA.

Tuan Akbarkhan bin Abdul Rahman: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dari penjelasan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, pada masa ini

syarikat usaha sama telah diwujudkan, saya ingin tahu apakah Maju Holdings akan terus mengambil bahagian dalam urusan PERWAJA dan sejauh manakah komitmen Lion Group dalam hasrat kerajaan memulihkan PERWAJA? Terima kasih.

Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, PERWAJA diuruskan sebagaimana yang saya katakan tadi ialah syarikat usaha sama melalui kontrak pengurusan yang diketahui oleh Maju Holdings Sdn. Bhd. untuk tempoh 6 bulan mulai Julai hingga Disember ini, jadi tidak lama lagi akan tamat. Syarikat usaha sama ini terdiri daripada Maju Holdings Sdn. Bhd. dan kerajaan.

Mengikut kontrak pengurusan, syarikat ini akan menguruskan operasi harian sahaja dan bukannya mengambil alih ekuiti PERWAJA. Oleh yang demikian, senarai pemegang saham PERWAJA ialah seperti berikut:

- (i) Menteri Kewangan yang diperbadankan 81%;
- (ii) Tabung Amanah Warisan Negeri Terengganu - 19%.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, kita telah mendengar jawapan daripada Setiausaha Parlimen iaitu pihak polis dan pihak pencegah rasuah membuat penyelidikan tetapi soalan saya, apakah tindakan kalau Tan Sri Eric Chia didapati bersalah, apakah tindakan untuk mendapatkan pulangan balik daripada Tan Sri Eric Chia, kerugian yang dibuat oleh Tan Sri Eric Chia kepada PERWAJA?

Kalau ada rancangan ini, adakah pada masa sekarang kerajaan sudah membuat inventorise semua harta pada Tan Sri Eric Chia supaya tindakan kedua boleh dibuat apabila didapati bersalah? Terima kasih.

Dr. Haji Shafie bin Mohd. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, ini "jikalau" susah sikit hendak jawabnya kerana ia merupakan sangkaan. Jadi, kita pulangkan semua penyelidikan dan kumpulan evidence yang telah dibuat oleh pihak polis dan pihak pencegah rasuah kepada mahkamah.

Tuan Yang di-Pertua: Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Mulut telah selesai.

[Masa untuk pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 2, 5 - 8, 11 - 13, 16, 17, 20 dan 26 hingga 28 akan dijilid dalam buku berasingan]

RANG UNDANG-UNDANG PROSEDUR JENAYAH SYARIAH (WILAYAH-WILAYAH PERSEKUTUAN) 1996

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang". **[Rabu 18hb. Disember, 1996]**

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman]: Tuan Yang di-Pertua, saya menyambung pembentangan rang undang-undang ini yang berhenti semalam. Secara umumnya rang undang-undang ini menerangkan mengenai prosedur yang perlu dipatuhi atau diikuti oleh setiap pihak yang terlibat dalam perbicaraan kes-kes jenayah syariah.

Ianya menjelaskan prosedur yang perlu dipatuhi oleh setiap pihak yang mula aduan jenayah syariah sehinggalah kes itu diputuskan oleh Mahkamah Syariah. Rang Undang-undang ini terbahagi kepada 8 bahagian dan mengandungi 231 seksyen.

Bahagian I membincangkan mengenai peruntukan-peruntukan permulaan. Antaranya tajuk ringkas, pemakaian kuatkuasa akta ini, tafsiran dan perbicaraan kesalahan-kesalahan oleh Mahkamah Syariah.

Bahagian II pula membincangkan mengenai penubuhan Mahkamah Syariah, perbicaraan di Mahkamah Syariah terbuka kepada orang ramai, orang ramai dikecualikan daripada mendengar perbicaraan bagi kes-kes tertentu dalam bidang kuasa jenayah seorang hakim.

Bahagian III pula memperkatakan mengenai bantuan dan maklumat orang awam kepada hakim atau pegawai penguatkuasa agama atau pegawai polis tentang berlakunya

sesuatu kesalahan jenayah syariah. Di samping itu juga, aspek mengenai tangkapan melarikan diri dan menangkap pesalah-pesalah dibincangkan. Di dalam membicarakan kes-kes jenayah syariah, seorang boleh diarahkan menghadirkan diri ke mahkamah.

Antara proses yang boleh dibuat bagi memaksa seseorang supaya hadir di mahkamah ialah menerusi pengeluaran saman atau waran tangkap. Bagi membolehkan pengemukakan apa-apa dokumen ke Mahkamah Syariah dapat dibuat maka peruntukan mengenai paksaan kepada orang untuk mengemukakan dokumen itu dibuat. Antara proses paksaan yang boleh dikenakan ialah melalui waran gelidah.

Bahagian IV pula menerangkan penerimaan maklumat oleh pegawai penguatkuasa agama dan kuasa mereka untuk menyiasat.

Bahagian V pula membincangkan mengenai prosiding pendakwaan. Di dalam bahagian ini di antara yang dibincangkan ialah bidang kuasa mahkamah dalam perbicaraan kes jenayah syariah dan syarat-syarat yang dikehendaki bagi memulakan sesuatu prosiding jenayah syariah.

Di samping itu juga ia menerangkan mengenai penerimaan aduan oleh hakim syarie, penyediaan pertuduhan, perbicaraan kes-kes jenayah, cara mengambil dan merekod keterangan penghakiman, hukuman dan penjelasannya, penggantungan dan permintaan hukuman dan pembebasan atau sabitan dahulu.

Bahagian VI menerangkan mengenai rayuan dan penyemakan. Antara yang dijelaskan ialah rayuan ke Mahkamah Tinggi Syariah dan rayuan ke Mahkamah Rayuan Syariah. Bidang kuasa penyemakan kes-kes jenayah dan prosiding di dalam kes-kes tertentu yang menyentuh pentadbiran keadilan.

Bahagian VII pula menyediakan peruntukan-peruntukan tambahan bagi rang undang-undang ini. Antara peruntukan tambahan yang dinyatakan ialah mengenai orang

tak sempurna akal, pendakwaan, jaminan, keterangan dan pemalsuan barang kes dan harta menjadi perkara kesalahan. Pemindahan kes-kes jenayah dan perkara-perkara ketakteraturan prosiding.

Akhir sekali bahagian VIII pula menyediakan peruntukan-peruntukan am rang undang-undang ini, antara yang dinyatakan ialah mengenai tafsiran perlindungan pegawai-pegawai, penghinaan mahkamah, borang-borang, penggunaan denda, pemberhentian pemakaian enakmen dan sebagainya.

Kesimpulan dengan apa yang telah dijelaskan sebentar tadi menunjukkan bahawa di dalam membicarakan setiap kes-kes jenayah syariah prosedur setiap peringkat dalam kes itu diterangkan dengan jelas agar keadilan saksama dapat ditegakkan. Setiap peranan sama ada dari penguatkuasa agama, polis, pendakwa atau hakim dijelaskan agar ketiadaan pertindihan tugas antara satu sama lain.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang yang bernama satu akta untuk membuat peruntukan yang berhubungan dengan prosedur jenayah syariah bagi Mahkamah Syariah dibaca kali yang kedua sekarang terbuka untuk dibahas.

(Tiada Perbahasan)

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada majlis bagi diputuskan, masalah ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal 1 hingga 231 -

Tuan Pengerusi: Mentakab.

3.40 ptg.

Tuan Fu Ah Kiow [Mentakab]: Tuan Pengerusi, saya bangun untuk meminta sedikit penjelasan terhadap beberapa fasal yang mungkin berkaitan dengan saksi yang bukan beragama Islam, khususnya fasal 58 dan 177.

Tuan Pengerusi, mengikut Rang Undang-undang Keterangan Mahkamah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1996, fasal 83(2) yang akan dibentangkan tadi mengatakan bahawa "*Seseorang yang bukan Islam adalah kompeten untuk memberikan bayyinah untuk orang Islam jika keterangannya boleh diterima mengikut Hukum Syarak*".

Tuan Pengerusi, saya ingin meminta penjelasan bahawa jika orang bukan Islam dikehendaki menjadi saksi, adakah dia cuma dikehendaki untuk memberi pandangan kepakaran sahaja. Misalnya, jika seseorang doktor bukan beragama Islam menjalankan autopsi, pembedahan atau kajian DNA dalam sesuatu kes, maka dia mungkin dipanggil menjadi saksi. Soalan saya ialah, jika seseorang bukan Islam telah melihat sesuatu perbuatan jenayah seperti pembunuhan, kes rogol, khalwat dan sebagainya, adakah dia juga boleh dipanggil sebagai seorang saksi jika dikehendaki? Ini satu permintaan agar Yang Berhormat Menteri dapat menjelaskan.

Tuan Pengerusi, seterusnya saya ingin menyentuh fasal 58(1) iaitu di mana seseorang pegawai penguatkuasa agama boleh melalui perintah bertulis, menghendaki kehadiran saksi di Mahkamah Syariah dan juga 58(2) di mana jika seorang saksi enggan hadir, Hakim Mahkamah Syariah boleh mengeluarkan satu waran untuk memastikan kehadiran saksi. Saya hendak bertanya sama ada ini juga terpakai kepada saksi yang bukan beragama Islam.

Juga untuk fasal 1(7), dikatakan mana-mana saksi yang enggan memberi keterangan atau menjawab apa-apa soalan dan tidak memberikan apa-apa sebab yang munasabah mahkamah boleh menjatuhkan hukuman pemenjaraan terhadap saksi itu. Jadi soalan saya, adakah fasal-fasal tersebut terpakai hanya bagi orang Islam sahaja atau ia boleh juga dipakai kepada saksi yang bukan beragama Islam? Sebab jika waran atau perintah bertulis boleh dikeluarkan kepada seorang saksi yang bukan Islam dan hukuman pemenjaraan boleh dijatuhkan kepada dia sebagai saksi, adakah ini bermakna akta ini ada jurisdiction terhadap orang yang bukan beragama Islam?

Yang Berhormat Menteri, saya percaya bukan tujuan dan hasrat rang undang-undang ini meletakkan orang yang bukan Islam dalam jurisdictionnya di dalam akta ini. Walau bagaimanapun, saya meminta Yang Berhormat Menteri dengan ikhlas menjawab mengenai pemindaan ini dan saya berharap Yang Berhormat Menteri akan dapat memberi penjelasan terhadap perkara-perkara yang saya bangkitkan supaya segala keraguan di kalangan masyarakat bukan Islam dapat dilegakan.

Sekian, terima kasih.

3.45 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman]: Tuan Pengerusi, terima kasih kepada Yang Berhormat.

Suka saya maklumkan bahawa jurisdiction Mahkamah Syariah tidak meliputi orang-orang yang bukan Islam. Bererti bahawa kesalahan-kesalahan jenayah syarie yang dilakukan oleh orang yang bukan Islam tidak diliputi oleh Akta Jenayah Syarak. Cuma yang disebut tadi bahawa sekiranya seorang saksi bayyinah, iaitu keterangan daripada seorang yang bukan Islam, kerana memang kepakarannya dikehendaki memberi, maka itu bukan bererti kalau tindakan diambil ke atasnya bukan kerana jenayah, tetapi kerana keengganan beliau untuk memberi keterangan dalam bidang di mana orang yang bukan Islam boleh memberi bayyinah atau keterangan di dalam bidang seperti yang Yang Berhormat sebutkan tadi, sebagai seorang doktor.

Ada pun dalam bidang-bidang lain termasuk seperti bidang akidah, penghinaan kepada Al-Quran dan Hadis, ini sebagai misal saya sebut, maka bidang-bidang yang serupa ini orang-orang Islam sahaja diminta memberi keterangan walaupun dia melihat benda itu berlaku.

Fasal 1 hingga 231 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang **Jadual** diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG KETERANGAN MAHKAMAH SYARIAH (WILAYAH-WILAYAH PERSEKUTUAN) 1996

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

4.48 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang bernama suatu akta untuk mentakrifkan Undang-undang Keterangan bagi Mahkamah Syariah di Wilayah Persekutuan.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan Rang Undang-undang bernama suatu akta bagi mentafsirkan Undang-undang Keterangan bagi Mahkamah Syariah. Di dalam konteks pemakaian undang-undang keterangan di Mahkamah Syariah di Wilayah-

wilayah Persekutuan masih lagi jauh ketinggalan jika dibandingkan dengan negeri-negeri yang lain di Malaysia.

Wilayah-wilayah Persekutuan masih lagi memakai peruntukan-peruntukan yang terdapat di dalam Enakmen Pentadbiran Hukum Syarak Negeri Selangor 1952. Namun, walaupun kekurangan peruntukan perundangan, Mahkamah Syariah masih dapat menjalankan perbicaraannya berpanduan kepada hukum syarak.

Memandangkan di dalam Enakmen Pentadbiran Hukum Syarak Negeri Selangor 1952, peruntukan hanya satu seksyen sahaja mengenai keterangan, maka adalah perlu satu rang undang-undang baru bagi menggantikan peruntukan yang sedia ada.

Jawatankuasa Teknikal Undang-undang Sivil dan Syarak, Bahagian Hal Ehwal Islam Jabatan Perdana Menteri telah menggubal satu draf undang-undang keterangan bagi menggantikan peruntukan yang sedia ada. Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan di dalam mesyuaratnya pada 6hb. Oktober 1993 telah bersetuju draf ini diterima pakai bagi Wilayah-wilayah Persekutuan.

Rang undang-undang ini terbahagi kepada empat bahagian dan mengandungi 132 seksyen. Pada amnya, bahagian ini menerangkan mengenai tajuk ringkas, pemakaian dan mula berkuatkuasa rang undang-undang ini, tafsiran dan anggapan yang digunakan di dalam rang undang-undang ini. Bahagian I ini juga menjelaskan mengenai fakta-fakta yang dianggap qarinah, pengertian ikrar yang dilakukan oleh seseorang dan penyertaan yang dibuat oleh orang-orang yang tidak boleh dipanggil saksi. Sama ada penyertaan itu dibuat dalam keadaan khas sebanyak mana penyertaan itu perlu dibuktikan bila penghakiman mahkamah dan pendapat orang ketiga dan watak seseorang adalah qarinah.

Bahagian II pula membincangkan tentang pembuktian. Antaranya bahagian ini menerangkan mengenai fakta-fakta yang tidak perlu dibuktikan. Keterangan lisan, dokumentar atau dokumen awam serta anggapan tentang sesuatu dokumen.

Bahagian III pula memperkatakan mengenai pengemukaan dan kesan keterangan. Antara perkara yang dibincangkan ialah beban membuktikan di dalam kes-kes jenayah dan mal, saksi, cara-cara pemeriksaan saksi dan peruntukan bagi memastikan kebenaran keterangan saksi-saksi.

Bahagian IV pula membincangkan mengenai peruntukan am yang terkandung di dalam rang undang-undang ini. Ini termasuklah pemansuhan pemakaian enakmen dan Akta Keterangan 1950.

Kesimpulannya, dengan adanya rang undang-undang ini akan dapat mengatasi kekurangan dan kelemahan yang terdapat dalam enakmen dan pemansuhan penggantungan Mahkamah Syariah kepada Akta Keterangan 1950 yang dipakai di Mahkamah Sivil.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Pertanian [Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama suatu akta untuk mentakrifkan Undang-undang Keterangan Bagi Mahkamah Syariah dibaca kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ya, Tanjong Karang.

3.53 ptg.

Tuan Noh bin Omar [Tanjong Karang]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, memberi peluang untuk saya untuk mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Keterangan Mahkamah Syariah (Wilayah-wilayah Persekutuan) 1996.

Pertama sekali saya ingin mengucapkan tahniah kepada pihak kerajaan yang telah berjaya mewujudkan satu Akta Keterangan yang tersendiri khas untuk Wilayah-wilayah Persekutuan dan dengan adanya akta ini, maka kita akan dapat melihat bahawa martabat dan juga syiar Islam akan dapat kita pertingkatkan lagi. Dan akan menaikkan lagi imej Mahkamah Syariah itu sendiri yang mana apabila rang undang-undang ini diluluskan, maka Akta Keterangan 1950 tidak terpakai lagi di Mahkamah-mahkamah Syariah.

Tuan Yang di-Pertua, dalam proses perundangan kehakiman sama ada undang-undang sivil atau undang-undang Islam, undang-undang keterangan adalah amat penting. Keteranganlah yang boleh membantu hakim mencari kebenaran dan menjatuhkan hukuman dengan tepat seperti yang ditetapkan oleh Allah S.W.T.

Di dalam satu kes di dalam mahkamah, memang kita tidak boleh nafikan bahawa keterangan-keterangan ini amat penting. Tanpa bukti yang jelas, tanpa bukti yang nyata, maka sudah tentu orang yang bersalah pun kadang-kadang boleh lepas. Sebab itu, kita dapati pelbagai peraturan telah dibuat mengenai undang-undang keterangan. Di dalam undang-undang keterangan ini, seandainya perkara ini tidak benar, hanya merupakan tuduhan, maka dalam Islam ini kita panggil 'fitnah' yang mana hukumnya saya difahamkan lebih dahsyat lagi daripada hukum membunuh orang - fitnah ini. Di dalam sivil kita lihat kalau keterangan yang diberi atau surat-surat yang diberi tanpa bukti, maka ini boleh dipanggil hearsay.

Maka hari ini, kita lihat bahawa mahkamah kita sama ada sivil ataupun Mahkamah Syariah telah diangkat tarafnya. Kita lihat dalam perbicaraan di dalam mahkamah, maka keterangan-keterangan ini memang penting untuk memberikan hakim membuat keputusan. Hakim selalunya membuat keputusan hanya bergantung kepada hujah,

daripada hujah pihak peguambela, peguamcara dan juga keterangan-keterangan saksi dan juga evidence atau exhibit-exhibit yang ditunjukkan di dalam mahkamah.

Maka sebab itu kita sebagai rakyat Malaysia, kita mesti tahu waktu masa bila kita hendak bawa kes kita ke mahkamah. Kalau kita dapati bahawa kita dianiaya ataupun kita mengsyaki seseorang itu telah melakukan kesalahan, maka kita mesti membuat laporan polis kalau mengikut CPC dan juga ada tindakan yang dipanggil sivil sama ada civil law yang mana kita boleh dakwa seseorang kalau memfitnahkan kita.

Tetapi, malangnya pada hari ini, Tuan Yang di-Pertua, kita dapati rakyat negara kita seolah-olah sudah tidak percaya kepada undang-undang keterangan ini. Hari ini kita lihat bahawa NGO sebagai contoh, saya kata ini sebab bukti. Yang saya hendak kaitkan ini ada kena-mengena dengan Akta Keterangan ini. Yang saya hendak jelaskan bahawa bukti ini amat penting sebelum kita menuduh seseorang itu di dalam mahkamah. Seperti NGO, hari ini ia tuduh polis menyalahgunakan kuasa, dia hendak buat tribunal rakyat. Maka, saya mengatakan mereka ini bacul, mereka takut. Kalau mereka ini berani, maka mereka boleh dakwa polis. Mereka boleh dakwa polis mengikut civil law, kalau mereka ada bukti. Tetapi hari ini NGO tidak ada bukti. Mereka hanya pandai mencari loophole di dalam undang-undang kita. Kerana di dalam undang-undang kita ini, sekiranya NGO mengadakan perjumpaan tertutup tanpa dihadiri oleh media dan bukan ahli, kerajaan tidak boleh mengambil apa-apa tindakan - dia tahu. Sebab itu, dia buat tertutup dan tanpa memanggil media. Tetapi kalau NGO ini membuat secara terbuka dan secara public, sudah tentu...

Tuan Lim Kit Siang: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Minta penjelasan Yang Berhormat.

Tuan Noh bin Omar: Saya hendak habiskan, sedikit lagi. Saya tahu, dia mesti bangun. Kalau dia buat secara terbuka, perhimpunan awam mesti dapatkan permit daripada polis. Ini saya hendak kata, NGO hari ini dia pandai mencari loophole dalam undang-undang tetapi mereka tidak berani, tidak berani untuk membuktikan bahawa dakwaan mereka ini betul dan bukannya Tribunal Rakyat untuk menentukan polis telah salah guna kuasa atau tidak tetapi dalam mahkamah. Jadi, hari ini seolah-olah NGO tidak percaya lagi kepada undang-undang kita. Semalam Ketua Pembangkang, dia seolah-olah mempertikaikan mengenai undang-undang kita, mahkamah kita. Sedangkan kita sebagai rakyat Malaysia, kita ada Rukun Negara kita. Adakah DAP hari ini yang menyokong Tribunal Rakyat ini sudah tidak percaya kepada keluhuran Perlembagaan dan kedaulatan undang-undang. Kalau tidak percaya undang-undang negeri sendiri, kena letaklah jawatan.....

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan.

Tuan Noh bin Omar: ...pergi oversea, mungkin pergi Australia kah, mungkin lebih baik?

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan. Adakah Yang Berhormat sedar oleh kerana beliau kata, bahawa NGO ada membuat tuduhan yang tidak berasas kepada pihak polis dan tidak berani untuk mendakwa pihak polis melalui

tindakan undang-undang sivil. Adakah beliau sedar bahawa ada beberapa laporan polis telah dibuat mengenai penyalahgunaan kuasa pihak polis di mana pihak polis, ada anggota-anggota polis yang ada melakukan kekerasan terhadap orang ramai dan ada kes-kes police report dibuat? Bukan tidak ada police report dibuat. Satu kes, saya pun pernah bangkitkan dalam Dewan yang mulia ini ialah berlaku dalam bulan September tahun lalu, di mana Setiausaha DAPSY, (DAP Socialist Youth) Ronnie Liew ada dipukul oleh FRU di Taman Aman, Petaling Jaya dan laporan ada dibuat. Ini dilihat oleh orang ramai, tentu semua orang tahu tetapi sampai sekarang lebih daripada satu tahun, belum ada apa-apa tindakan dibuat - tidak kata apa pihak polis hendak buat? Bukankah ini satu contoh yang baik yang menunjukkan bahawa pihak polis apabila berlaku kompelin-kompelin mengenai penyalahgunaan kuasa atau kekerasan mereka terhadap orang ramai ada double standard?

Inilah antara sebab kenapa NGO-NGO mahu buat dialog. Dan ini bukannya apa yang lebih mustahak ialah untuk pihak polis, sama ada Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri atau Timbalan Menteri Dalam Negeri mengadakan satu dialog dengan mereka?

Tuan Noh bin Omar: Terima kasih, Yang Berhormat dari Tanjong. Ini mengenai repot polis, kita ada cara kita untuk menyelesaikan. Salah satu, kita civil law. Kalau polis ini menyalahgunakan kuasa dan mencederakan orang awam, maka orang yang kena cedera boleh mendakwa polis. Macam daripada DAP ini ada peguam-peguam yang handal, seperti Yang Berhormat dari Jelutong. Hari itu seorang chambering student ada krisis dengan Presiden MIC, dia saman, Yang Berhormat dari Jelutong jadi peguambela dan dia boleh ambil tindakan, tetapi pada hari ini hanya alasan-alasan yang tidak munasabah dan saya percaya pihak polis mempunyai bukti yang cukup. Sebab itu, semalam kita membincangkan bahawa kes *prima facie* yang mana DAP pun tidak bersetuju semalam kerana kalau hendakkan standard untuk membuktikan *prima facie* ini menggunakan melampaui keraguan yang munasabah, sudah tentu polis akan mengambil masa yang lama untuk membuktikan.

Pada hari ini kita bersetuju *prima facie* ini kita gunakan. Oleh itu, saya yakin bahawa laporan-laporan yang dibuat itu mungkin tidak mempunyai bukti-bukti yang cukup.

[Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat) *mempengerusikan Mesyuarat*]

Walau bagaimanapun, saya cabar DAP ini, kalau betul pihak polis menyalahgunakan kuasa, saman polis. Hari ini dalam *Berita Harian*, Ketua Polis Negara pun telah menyatakan bahawa kalau tidak betul, dia mengalu-alukan pihak DAP mengambil tindakan, bukan membuat Tribunal Rakyat. Siapa hendak dengar Tribunal Rakyat ini? Hendak meluahkan perasaan? Jadi, kalau tidak ada bukti yang cukup, jangan bercakap.

Tuan Lim Kit Siang: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, hendak beri jalan?

Tuan Noh bin Omar: Boleh.

Tuan Lim Kit Siang: Adakah Yang Berhormat sedar apabila beliau kata bahawa laporan polis yang dibuat tanpa alasan yang munasabah, yang sebenarnya yang menyoalkan authenticity atau kesahan, kebenaran mereka yang buat laporan terhadap polis. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa dalam negara ini kalau tidak ada bukti, tidak ada orang yang akan buat apa-apa laporan polis terhadap pihak polis?

Yang kedua, adakah Yang Berhormat sedar bahawa sesiapa yang buat laporan palsu terhadap polis boleh didakwa oleh pihak polis dan pernah berlaku? Inilah satu safeguard yang menunjukkan sesiapa yang buat laporan polis terhadap polis ada alasan yang sangat kuat.

Tadi Yang Berhormat ada kata bahawa kalau saya tidak suka, tidak percaya mengenai sistem kehakiman di sini, saya boleh keluar, boleh pergi ke Australia, pergi ke mana-mana negeri. Adakah Yang Berhormat faham dan sedar bahawa sebagai seorang patriotik yang cinta negara ini, tugas saya kalau saya tidak suka apa-apa dalam sistem ini untuk mendedahkan, untuk menukarkan, bukan lari ke mana-mana. Kalau orang yang tidak suka apa yang saya buat, saya cakap di sini, Yang Berhormat boleh pergi ke luar negara, boleh keluar pergi ke Australia, pergi mana-mana negara pun boleh. Bukan saya, tetapi Yang Berhormat keluar Malaysia!

Tuan Noh bin Omar: Okay. Yang Berhormat, inilah kadang-kadang sebab itu DAP tidak dapat sokongan rakyat. Dia tidak sedar apa yang dia cakap. Saya beri contoh, tadi dia mengatakan kalau kita melaporkan kepada polis tanpa bukti yang cukup, kita boleh diambil tindakan. Dalam dua minggu yang lepas, Timbalan Menteri Dalam Negeri memberi perangkaan berapa ramai polis yang telah didakwa kerana melakukan kesalahan rasuah, kalau saya tidak silap, 65 orang. Dalam itu ada juga yang dibebaskan, kalau tidak silap saya, 4 orang ataupun 5 orang telah pun dibebaskan tanpa bukti. Ini menunjukkan bahawa laporan yang diterima disiasat, didakwa, kalau tidak ada bukti dia lepas. Ini kalau misal kata, yang 4 orang pegawai polis yang dituduh sebagai rasuah itu dibebaskan, mengapa polis tidak tangkap?

Tuan Michael Lisa Kaya: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, Bukit Mas bangun.

Tuan Noh bin Omar: Nanti dahulu. Mengapa polis tidak tangkap orang yang buat laporan yang mengatakan 4 orang polis yang dibebaskan tadi itu tidak bersalah? Ini tidak faham undang-undang ini? Mana boleh kita saman balik?

Tuan Michael Lisa Kaya: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, Bukit Mas bangun.

Tuan Noh bin Omar: Nanti, Bukit Mas. Saya hendak beritahu ini, dia tak faham!

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Baik, teruskan dahulu.

Tuan Noh bin Omar: Ini kalau dalam sivil, kalau sudah laporkan kepada polis, kemudian pergi hospital, buat laporan hospital, boleh buat civil suit against siapa-siapa pun, anak boleh saman bapa, ini betul! Kalau bapa ada insurans, boleh saman bapa. Ha, ini kalau Kota Melaka hendak saman bapa pun boleh, kalau hendak samanlah, kalau bapa ada insurans, kalau bapa tidak ada insurans, tidak payahlah.

Ini saya hendak nyatakan bahawa DAP hari ini dia bercakap tidak tahu apa yang dia cakap. Ini saya cabar, mengapa mesti ada Tribunal Rakyat tertutup untuk ahli, untuk apa? Melepaskan perasaan? Cabarlah pergi ke mahkamah terbuka. Yang saya nyatakan tadi, kalau tidak percaya kepada sistem mahkamah kita, sistem perundangan kita, sebagaimana yang kita pegang dalam Rukun Negara, boleh keluarlah daripada negeri ini. Saya percaya, sebab itu saya tidak setuju buat Tribunal Rakyat dan ini memang benar penderhaka, memang patut kena tangkap ISA, tidak hormat kepada keputusan kerajaan. Kerajaan kata jangan buat, janganlah, hendak memalukan kerajaan?

Sila sahabat saya dahulu. *[Kepada Y.B. Tuan Michael Lisa Kaya]*

Tuan Lim Kit Siang: Point of order. Perkataan 'penderhaka' dia ada tuju kepada.....

Tuan Noh bin Omar: Tidak, saya beri kepada Bukit Mas dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Nanti dahulu, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Point of order. Bolehkah saya tahu dia tuju kepada siapa?

Tuan Michael Lisa Kaya: Minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Perkataan 'penderhaka' ini dianggapkan unparliamentary.....

Tuan Noh bin Omar: Saya kata kepada NGO.....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Nanti dahulu, Yang Berhormat. Tanjong bangun atas Peraturan Mesyuarat.....

Tuan Lim Kit Siang: Ya, penggunaan perkataan 'penderhaka'. Adakah dia dituju kepada sesiapa dan adakah dia ini selaras dengan Peraturan Mesyuarat?

Tuan Noh bin Omar: Saya tadi.....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, sabar, saya belum putuskan lagi. Perkataan 'penderhaka' ini kalau ditujukan kepada seseorang ahli yang lain itu, saya rasa, ini memang unparliamentary. Yang Berhormat, cuba tarik balik perkataan 'penderhaka' itu.

Tuan Noh bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, tak percaya, kita check *Hansard*. Saya tak ada kata sesiapa, saya kata NGO. NGO yang penderhaka, saya petik di dalam surat khabar hari ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Kalau tidak ditujukan kepada Tanjong secara umum.....

Tuan Noh bin Omar: Tak ada, bukan kepada Tanjong. Tanjong - tak ada. NGO!

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Tidak dicakap?

Tuan Noh bin Omar: Tetapi kalau dia sokong, saya tak tahulah. Siapa yang menyokong, terlibatlah.

Tuan Michael Lisa Kaya: Tuan Yang di-Pertua, saya minta penjelasan.....

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan, Peraturan Mesyuarat. Apa yang dikatakan, 'siapa yang sokong, dia terlibat', ialah siapa yang sokong, yang ada menyuarakan bagi pihak NGO pun penderhaka. Saya mahu ini dijelaskan. Kalau dia boleh kata begitu, saya pun boleh kata, 'orang yang cakap itu dia penderhaka', bolehkah? Saya harap ini dibuat satu ruling.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.....

Tuan Noh bin Omar: Sudah?

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Nanti dahulu, Yang Berhormat.....

Tuan Lim Kit Siang: Jangan main-main, jangan main-main, jangan benarkan dia main-main!

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Tuan Michael Lisa Kaya: Saya dahulu, Tuan Yang di-Pertua.....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Saya rasa kalaulah kedua-dua pihak ini ghairah sangat hendak gunakan perkataan unparliamentary itu, ini bukan sesuatu yang sihat, Yang Berhormat. Tidak payahlah Yang Berhormat semua ini terikut-ikut.

Tuan Noh bin Omar: Tidak, saya hendak tanya Yang Berhormat. Yang buat ini NGO, tidak ada kena-mengena dengan politik. Saya percaya NGO buat ini bukannya sebab bermotif politik, tidak ada sebab.....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Tidak.....

Tuan Noh bin Omar: Tetapi mengapa pula parti politik hendak heboh-heboh ini sebab apa?

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat! Yang dia bangkitkan itu.....

Tuan Noh bin Omar: Kalau betul-betul DAP sokong, declare. Kalau dia declare, saya tarik balik. Declare dalam Dewan ini.....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Tuan Noh bin Omar:.....bahawa DAP sokong tindakan NGO, saya akan tarik balik.....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat! *[Pembesar suara dimatikan]*

Tuan Lim Kit Siang: Declare apa?

Tuan Noh bin Omar: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat!

Tuan Lim Kit Siang: Tarik balik perkataan 'penderhaka', kalau tidak mahu jadi penderhaka.

Tuan Noh bin Omar: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat! Saya sudah kata tadi perkataan 'penderhaka' tidak sepatutnya ditujukan kepada seseorang ahli yang lain walaupun secara tidak langsung. Yang Berhormat, saya rasa tidak payahlah Yang Berhormat cuba hendak imply seseorang itu adalah penderhaka. Itu tidak kena, Yang Berhormat.

Tuan Noh bin Omar: Saya berilah laluan kepada Yang Berhormat dari Bukit Mas ini. Bercakap dengan dia pun, dia bukan hendak mengaku.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Jauh sangat ini.

Tuan Michael Lisa Kaya: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Saya ingin minta penjelasan daripada saudara rakan sebelah sana, ahli Barisan Nasional. Sebetulnya apabila kita dengar hujah-hujah yang diutarakan, pokoknya, Tuan Yang di-Pertua, iaitu perhimpunan NGO, bukan polis. Dalam dua hari ini kita selalu mendengar dan membaca dalam surat khabar, saya minta penjelasan, kalau NGO di Malaysia betul-betul ingin membela nasib rakyat Timor-Timur atau di negara Indonesia, saya minta rakan saya menjelaskan kenapa mengadakan perhimpunan di Malaysia, bukan Malaysia menghadapi masalah ini, pergilah ke Timor-Timur sana? Mungkin mereka takut, rakan kita di sebelah sana tangkap mereka. Saya minta penjelasan, kerana negara kita ini aman, tidak perlu kita mengira masalah negara-negara lain.

Kita harus pandang sekarang ini kerana negara kita aman, rakyat hidup senang dan sentiasa memberi sokongan penuh kepada pemimpin kita, sebagai rakyat kita harus berterima kasih, tidak payah kita cari masalah ini. Ini kita tuduh polis tidak baik, tidak bagus, tidak adil. Ini pandangan kita sendiri sahaja. Pokok masalahnya, saya fikir, perhimpunan NGO. Pergilah ke Timor-Timur sana. Saudara rakan yang pergi bersyarah di Malaysia, takut kena ditangkap di sana, bukan? Saya minta penjelasan.

Tuan Noh bin Omar: Ya.....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, sebelum Yang Berhormat jawab apa yang dibangkitkan tadi oleh Yang Berhormat dari Bukit Mas, saya tidak nampak sebarang hubungkait di antara isu Timor Timur, NGO dan sebagainya dengan rang undang-undang ini. Saya rasa balikkah kepada tajuk.

Tuan Noh bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak menunjukkan bahawa mukadimah saya tadi bahawa di dalam perbicaraan di mahkamah, bukti ini penting. Kalau kita ada bukti mengatakan orang ini salah, orang ini tidak betul, bawa dalam mahkamah. Bukannya cara membuat tribunal rakyat, itu contoh yang saya buat.

Tuan Lim Guan Eng: *[Bangun]*

Tuan Noh bin Omar: Jadi, nantilah dahulu, bagi saya habis cakap dahulu. Saya hendak mengatakan tadi bahawa oleh kerana, sebagai contoh...

Tuan Lim Guan Eng: Point of order.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, nanti, ada Peraturan Mesyuarat.

Tuan Noh bin Omar: Peraturan Mesyuarat? Bolehlah.

Tuan Lim Guan Eng: 36(1), sepertimana yang dinyatakan tadi “bahawa seseorang ahli hendaklah mengehendkan percakapannya kepada perkara yang dibincangkan sahaja yang tidak boleh mengeluarkan apa-apa perkara yang tidak berkait dengan perkara yang dibincangkan itu. Di sini, sungguhpun....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, tidak payah buat ulasan. Saya akan buat keputusan.

Tuan Lim Guan Eng: kerana ini ialah Rang Undang-undang Keterangan Mahkamah Syariah. Kalau Yang Berhormat hendak hentam NGO, kecuali NGO boleh dihukum di bawah undang-undang syariah. Kalau tidak boleh,....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Cukuplah, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng:.....dia tidak boleh ucap langsung.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, Yang Berhormat hanya hendak ulangi apa yang saya putuskan tadi itu? Tidak ada apa benda yang baru? Ya, balik kepada tajuk Yang Berhormat dari Tanjong Karang.

Tuan Noh bin Omar: Jadi, Tuan Yang di-Pertua, sebab ini Mahkamah Syariah. Sebelum kita menggunakan rang undang-undang yang baru ini, kita pakai Akta Keterangan 1950. Jadi, yang saya kata ialah evidence. Dia mungkin tidak faham. Makna ‘keterangan’ di dalam bahasa Inggeris ialah ‘evidence’. Evidence Act. Dalam bahasa Inggeris Evidence Act. Dahulu sebelum ada akta ini kita pakai Evidence Act. Jadi, saya hendak menyatakan tadi bahawa kalau kita tidak adalah bukti kita jangan tuduh orang. Saya sudah kata, fitnah. Kalau dari segi Evidence Act, tidak betul, dari segi undang-undang. Jadi, janganlah ambil tindakan sendiri. Jadi, ini semua sebab dia tidak puas hati.

Oleh itu, saya ambil kesempatan supaya hanya Jabatan Peguam Negara mengkaji baliklah undang-undang ini, siapa yang hendak buat perjumpaan, sebab kita tidak ada undang-undang, Tuan Yang di-Pertua. Kalau dia buat perhimpunan terbuka untuk awam, dia kena minta permit polis. Kalau dia hendak buat secara tertutup untuk ahli-ahli dia, dia boleh buat sendiri. Jadi, NGO ini bijak, dia kaji. Oleh itu, maka ini saya ingat Jabatan Peguam Negara kena kaji, masukkan juga undang-undang ini. Sebab NGO dia tidak faham. Kabinet punya keputusan APCET

dahulu, dia buat juga. Hari ini Perdana Menteri kata jangan buat, sampai hendak guna ISA oleh kerana tidak ada undang-undang lain lagi.

Jadi, bila kita guna ISA dia hendak marah. Ini DAPlah, dia hendak marah. Dahulu bila kena ISA, hendak kena tangkap, lari. Kota Melaka lari. Kita Pemuda UMNO tunggu empat orang yang kena tangkap, sekarang ini kita tunggulah keputusan mahkamah, kalau ada buktilah. Ini cerita fasal bukti, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, apa pula.

Tuan Lim Guan Eng: Minta jalan.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Minta jalan.

Tuan Lim Guan Eng: Ya, minta jalan. Kerana dia cakap itu ada kaitan dengan syariah, baiklah. Saya hendak bertanya Yang Berhormat dari Tanjong Karang sama ada beliau bersetuju kalau kita gunakan ISA, kita gunakan undang-undang yang mencabuli hak asasi manusia. Tujuan NGO ialah hanya untuk meminta satu dialog dengan pihak polis tentang penyalahgunaan kuasa yang dilakukan oleh pihak polis. Adakah menuntut keadilan daripada penyalahgunaan kuasa polis adalah sesuatu yang salah? Adakah negara ini satu negara polis, bukan satu negara demokrasi? Bukan semua, polis pada keseluruhannya baik, menjalankan tugas dengan baik. Tetapi ada segelintir, 'kerana nila setitik rosak susu sebelanga.' Kerana seseorang sahaja atau sebilangan kecil yang merosakkan imej polis. Itu yang kita hendak betulkan. Adakah kerana tindakan yang dilakukan oleh setengah-setengah polis ini, di mana polis tidak mengambil tindakan, menutup perkara ini, adakah ini dibenarkan dalam sebuah negara demokrasi seperti Malaysia?

Tuan Noh bin Omar: Sebelum saya hendak menjawab, dua perkara saya hendak bertanya.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, nanti dahulu. Saya rasa pelek. Yang Berhormat dari Kota Melaka bangun atas peraturan mesyuarat kononnya Yang Berhormat dari Tanjong Karang terpesong dari segi isi kandungan perbahasan, mengapa pula hendak memesongkan Yang Berhormat?

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, sendiri membenarkan....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, tidak. Saya sudah putuskan tadi...

Tuan Lim Guan Eng: ...kerana Tuan Yang di-Pertua, benarkan dia, itulah sebab saya bertanya.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Tidak Yang Berhormat. Ini tidak benar...

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua sendiri yang membenarkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Tidak. Yang Berhormat, jangan putar belit.

Tuan Lim Guan Eng: Saya tak putar belit, itu hakikat.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Saya rasa Yang Berhormat, cukuplah. Kalau Yang Berhormat ghairah sangat hendak menyentuh benda-benda yang tidak ada kena-mengena, kita buang masa sahaja.

Tuan Noh bin Omar: Saya setuju, Tuan Yang di-Pertua. Saya pun tidak hendak sentuhlah. Tinggal lagi soalan itu saya ingat saya hendak tanya dua perkara sahajalah. Sebab dia sudah bertanya. Pertama, jurucakap NGOkah? Yang kedua,....

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, kalau itu terpesong, buat apakah hendak jawab. *[Ketawa]*

Tuan Noh bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, kadang-kadang dia tak faham. Kemudian saya hendak bertanya, mana lebih penting, imej poliskah atau imej penjenayah?

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Tidak mengapalah, Yang Berhormat....

Tuan Noh bin Omar: Nanti, saya balik kepada ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]:.....cuba fahamkan dia di luar Dewan. *[Ketawa]*

Tuan Noh bin Omar: Jadi, Yang Berhormat....

Tuan Lim Guan Eng: Dengar baik-baik arahan Tuan Yang di-Pertua, jangan terpesong lagi.

Tuan Noh bin Omar: Sebab ini soal bukti. Sebabnya NGO tidak puas hati, sebab polis tidak ambil tindakan. Polis tidak ambil tindakan kerana tidak ada bukti. Jadi, ini bukti yang saya nyatakan tadi bukan sahaja bukti yang kita perlukan dalam Mahkamah Syariah, civil pun kita perlukan bukti.

Kemudian yang kedua, yang saya nyatakan keterangan penting. Tadi bukti, yang kedua keterangan saksi pun penting. Kalau saksi salah beri keterangan dari segi teknikal, maka kes itu boleh dibuang. Kalau undang-undang Islam ini, didapati selalu sangat kes-kes yang kita tangkap, lepas kerana kesilapan saksi memberi keterangan, sudah tentu akan menjatuhkan dan menghina imej undang-undang Islam. Macam di Kelantan. Sudah sah kena tangkap berdua dalam bilik. Oleh kerana keterangan-keterangan daripada saksi bercanggah, dia lepas. Di negeri lain kalau kena tangkap dalam kereta pun sudah mesti kena tangkap sebagai khalwat. Ini terang-terang dalam bilik, kerana mungkin ada keterangan saksi yang tidak nyata. PAS sudah tidak ada, kalau tidak, boleh juga hendak tanya dia.

Jadi, ini yang susah. Bila dia ada kuasa sedikit, agaknya dia pakat-pakat macam mana, keterangan saksi bercanggah, maka kes-kes yang betul-betul salah, sudah ditangkap berduaan, lepas. Jarang kita dengar orang boleh lepas kes khalwat. Di Selangor tidak ada lagilah rasanya. Dahulu di Selangor, wakil rakyat pun kena tangkap khalwat. Di Kelantan dakwa sebagai negeri Islam, tetapi bila wakil rakyat dia kena, lepas. Jadi, ini saya hendak

bawa contoh bahawa keterangan-keterangan saksi ini amat penting di dalam kita membuktikan pendakwaan kita di dalam mahkamah.

Tuan Yang di-Pertua, proses perundangan kadangkala menjadi begitu kompleks. Lebih-lebih lagi apabila sesuatu kes ini melibatkan bidangkuasa Mahkamah Syariah yang berbeza dengan Mahkamah Sivil dan jenayah yang luas pada amnya. Jadi, tidak dapat dinafikan bahawa satu akta keterangan yang lebih relevan dan kemaskini diperlukan sebagai satu garis panduan dalam melaksanakan proses perundangan, dan dalam hal ini yang menimbulkan bukti dan keterangan. Kesemuanya ini tidak boleh membawa pengertian bahawa Akta Keterangan 1950 yang sedia ada sebagai lapuk atau tidak diperlukan kerana subjek 'matter'-nya mempunyai perbezaan yang mungkin kita boleh gunapakai dan secara tidak langsung.

Tuan Yang di-Pertua, di dalam akta ini kita lihat beberapa perbezaan yang telah ditunjukkan di dalam keterangan Islam dengan keterangan civil. Sebagai contoh, daripada jumlah saksi, dalam perundangan Islam dalam proses keterangan terdapat beberapa requirement mengenai jumlah saksi. Ini berdasarkan prinsip nilai dan kehendak agama kepada pembuktian yang kukuh. Jadi, kita lihat di dalam seksyen 86(1), kita lihat bahawa memerlukan jumlah-jumlah saksi di dalam kes pendakwaan yang mana saya rasa tidak terdapat di dalam kes civil, dia tidak ada menentukan beberapa saksi yang mesti dibawa. Tetapi seksyen 86(1) jelas, kalau hendak mengatakan seorang itu orang kaya ini papa, tidak boleh membayar zakat, dia mesti membawa tiga orang saksi. Kemudian kalau hendak keterangan seseorang lelaki hendaklah menjadi bukti yang mencukupi dalam hal yang berikut. Ertinya, seorang lelaki cukup untuk menentukan keterangan sepertimana yang termaktub dalam 26(4).

Begitu juga dalam undang-undang Islam ini, kalau zina pun dia mesti ada empat orang saksi. Jadi, ini perbezaan yang kita nampak, yang jelas di antara Akta Keterangan Mahkamah Syariah dengan Akta Keterangan 1950 yang saya fikir memang sepatutnya kita sudah tidak boleh lagi menggunakan Akta Keterangan 1950.

Begitu juga daripada segi 'adil', kita harap apabila akta ini dilaksanakan, maka mestilah dijalankan dengan sebaik yang mungkin kerana di dalam keterangan di dalam Islam terbahagi kepada banyak cabang, antaranya ada 'bayyinah' ada 'syahadah', orang yang kurang adil bagi maksud di atas tidak boleh memberi keterangan dalam bentuk syahadah. Ini ada diberi perbezaan di antara 'bayyinah' dengan 'syahadah'.

Kemudian, yang saya hendak tekankan di sini bahawa oleh kerana banyak perkataan Arab di sini, kalau boleh, peguam dan juga hakim yang hendak dilantik ini di dalam seksyen 3 ini, dia ada beri takrif ‘Peguam Syarie’ ertinya seorang yang dilantik sebagai Peguam Syarie di bawah seksyen 59 Akta Pentadbiran.

Jadi, kita haraplah peguam dan juga hakim yang dilantik ini, memang benar-benar memahami perundangan Islam ini, kita tak mahu nanti kerana pada hari ini ada juga yang kita dapati mereka ini hanya mengambil Diploma Syariah in Law di UIA, kemudian dia ada interview dan dia boleh menjadi peguam. Tetapi kita khuatir bahawa peguam terutamanya yang berkelulusan daripada sivil ini, yang western oriented ini, dia selalu menafsirkan undang-undang ini mengikut tafsiran Evidence Act 1950 dan juga mengikut tafsiran dia sendiri, kerana dia mungkin tidak ada background yang mendalam daripada segi undang-undang Islam.

Jadi, kita tengok banyak contoh. Satu contoh yang saya ingat, semasa berlaku di Selangor yang dahulu digunapakai oleh Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan ini, kes Noor Kumalasari dahulu. Saya dahulu ikut mula-mula bicara, hendak berpoligami. Dia hendak kahwin, bawa ke mahkamah minta kebenaran berhari-hari dia punya perbicaraan, hendak kahwin satu lagi ini, berpoligami, menjadi isu. Saya pun sudah lupalah, Yang Berhormat Menteri boleh memberi penjelasan, siapa menang kes ini, kalau saya tak silap, ‘tak boleh kahwin’. *[Ketawa]* Tetapi hari ini mungkin sudah boleh kahwin.

Jadi, kita tak hendak jadi macam ini, bila pergi mahkamah susah sangat hendak dapat, itu sebabnya kadang-kadang kita terus pergi ke sempadanlah, senang sedikit!
[Ketawa]

Jadi, ini kadang-kadang yang kita lihat, tafsiran hakim ataupun peguam, kalau misal kata konsep ‘adil’ sebagai contoh. Kalau kita poligami ‘adil’. Kalau ditanya

‘layman’ macam saya ini, kalau kata ‘adil’ ini, mungkin ‘very subjective’. Kalau saya memberi hujah kata ‘adil’, orang kahwin dua, sudah tentu kalau saya kata tak boleh berlaku ‘adil’ kahwin dua ini. Sebabnya kalau isteri kita satu gemuk, satu kurus, sudah tentu beli kain pun dah tak boleh sama! Tentu yang gemuk kena beli lima meter, yang kurus tiga meter, beli kain pun sudah tak boleh sama.

Kalau yang satu ada tiga orang anak, yang satu lagi ada lima orang anak, tentulah bilik tak boleh sama, yang tiga anak itu tentulah tiga bilik, yang lima anak kena beri lima bilik. Tentu tak adil. Kalau satu isteri itu bekerja yang satu isteri lagi tak bekerja, hendak beri sama banyak, yang ini RM300, yang ini RM300 - tentulah tak adil!

Oleh itu, kita harap bahawa perkataan ‘adil’ ini mesti ditakrifkan sedalam-dalamnya mengikut pengertian Islam, bukannya secara logik ataupun kaedah western ataupun civil law.

Tuan Yang di-Pertua, jadi, kita harap bahawa mereka yang dilantik

Timbalan Menteri Pertanian [Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, Timbalan Menteri bangun.

Tuan Noh bin Omar: Ya.

Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan. Apakah maksud Yang Berhormat tidak boleh melakukan keadilan; sebab Ahli Yang Berhormat tak kahwin dua atau kerana takut kepada isteri Yang Berhormat? *[Ketawa]*

Tuan Noh bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, dia bukan takut, orang kata ‘belum sampai seru’. Dia mati kahwin ini, dia kira, kalau sudah jodoh itu kita tak boleh lari dah!

[Ketawa] Jadi, belum sampai seru Yang Berhormat. *[Tepuk]* Dia belum bertemu jodoh!

Seorang Ahli: Teringin jugakah?

Tuan Noh bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, jadi, ...

Setiusaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi [Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Ya.

Dato' Haji Fauzi bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak minta penjelasan. Saya minat bab ini dan ramai juga orang berminat! Kain ini, kalau dibeli untuk yang gemuk itu dibelikan lebih banyak, yang kurus beli sedikit, bagaimana pula kalau bab makan, yang gemuk beli banyak atau yang kurus beli lebih banyak? *[Ketawa]* Ada orang kata, yang kurus itu kena beli lebih banyak, kerana hendak gemukkan yang kurus, yang mana yang betul? *[Ketawa]*

Tuan Noh bin Omar: Dalam perkara ini juga tidak boleh adil. Kadang-kadang yang gemuk pun tak boleh makan banyak kerana dia kolestrol tinggi. *[Ketawa]* Jadi, dia kena diberi makan sedikit. Jadi, yang kurus ini sebab dia hendak gemuk, kita kena beri makan banyak. Jadi, kalau kita lihat dengan cara mata kasar mana adil? Yang gemuk diberi makan sedikit dan yang kurus diberi makan banyak - tak adil daripada mata kasar. Tetapi, dari segi praktiknya mereka tak tahu, yang gemuk ini kita beri makan sedikit kerana kolestrol dia tinggi, doktor tak beri dia makan banyak, yang kurus ini makan banyak.

Jadi, itu sebabnya saya katakan 'adil' ini begitu subjektif. Jadi, kena ditakrifkan 'adil' ini mengikut hukum syarak yang betul.

Begitu juga dengan seksyen 83(2) rang undang-undang ini dia ada 'bayyinah' dari orang bukan Islam boleh diterima, tetapi bukan keterangan dalam bentuk syahadah.

Ini pun syahadah ini ditafsirkan syahadah ini ertinya apa-apa keterangan yang diberikan di mahkamah dengan menggunakan lafaz 'asyhadu' untuk membuktikan sesuatu hak atau kepentingan. Kalau orang bukan Islam susah hendak cakap ini. Kalau mereka ini telah mengucap dua kalimah ini 'asyhadu alla', ini dia sudah mengucap ini sudah lain pula jadinya.

Jadi, ini kadang-kadang yang saya lihat dia mesti diperhatikan supaya agama mahkamah ini, akta ini dapat dilaksanakan dengan cara terbaik.

Jadi, janganlah pula nanti dikatakan ada pula double standard yang bukan Islam, ada lawyer syarie ini yang bukan Islam, semasa saya di UIA dahulu pun memang ramai rakan-rakan saya yang ada ijazah diploma UIA ini, sebab selepas LLB kita pergi kursus enam bulan sahaja, kita belajar basic sahaja. Kemudian dia ada interview, jadi ramai yang bukan Islam.

Jadi, kita harap perkara ini mesti diperhati dan kalau boleh secara interview peguam ini juga dan juga hakim ini mestilah dibuat dengan begitu teliti supaya mereka jangan membuat tafsiran sendiri, macam saya buat tafsiran yang 'adil' tadi. Jadi, kalau Jelutong bolehlah ada tafsiran, itu bolehlah! Itu civil law, dia tafsir *prima facie* macam ini, macam ini, ha - lepas! Tetapi ini hukum syarak, lepas di dunia, di akhirat tak lepas. Jelutong bolehlah, dia lepas itu dapat duit.

Jadi, ini yang kita harap kalau lawyer yang trained otak dia macam sayalah, trained secara western ini dia fikirannya mungkin terbawa-bawa secara undang-undang British.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali, hendak memberi sedikit pandangan dua perkara sahaja. Yang pertama, banyak di sini diberi tafsiran iaitu definisi akil baligh, bayyinah,

syahadah dan lain-lain, tetapi satu perkara yang saya keliru sedikit “mal” ini seksyen 72. Seksyen 72 ini dia ada sebut fasal mal. Seksyen 72 dia ada sebut: “Beban untuk mengemukakan keterangan dalam kes MAL”.

Tetapi kalau kita tengok dalam English version, seksyen 72, dalam English version dia kata civil case. Jadi, saya tak berapa faham sebab mungkin Yang Berhormat Menteri boleh memberi penjelasan kerana saya tidak berapa faham cakap Arab ini.

Di sini, kalau seksyen 72 dalam bahasa Inggeris, “burden to produce evidence in civil case”. Jadi, adakah civil case dengan mal ini sama?

Kalau saya tak silap mal ini berkenaan dengan harta-harta, tetapi kalau sivil ini dia meluas, bukan hanya tertakluk kepada harta. Pelbagai kes selain daripada jenayah yang private summon semua ini kita boleh pergi kepada civil case. Jadi, adakah mal dengan civil case ini sama ataupun tidak?

Jadi, kalau ikut yang fahamlah, kalau saya pergi ke mahkamah yang saya faham samalah, sebab seksyen 72 ini bahasa Inggeris dengan bahasa Melayu ini nampaknya, mal ertinya civil case.

Jadi, kalau misal kata tafsirannya tak sama dengan civil case maka saya cadangkan patut kena tafsiran kepada MAL ini, dimasukkan sebagai definisi.

Yang kedua, saya berminat kepada seksyen 86. Saya baca seksyen 86 ini, 86(1) bilangan saksi, terus kepada 86(3). Jadi, 86(2) ini tak ada! Jadi, ini tertinggal ataupun memang ada clause yang tertinggal ataupun salah nombor? Kalau salah nombor ini banyak kena betulkan ini. Sebab dia tak ada 86(2). Kot-kot 86(2) ini ada satu clause lain pula yang tertinggal, saksi untuk zinakah manalah tahu atau saksi-saksi untuk kesalahan lain. Kalau itu tertinggal, itu penting. Sebab ini faktanya.

Jadi, saya harap dapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri ini tertinggal salah nombor ataupun 86(2) ini memang tak ada ataupun tersalah nombor?

Jadi, itu sahaja dan saya sekali lagi ingin memberi sokongan dan mengucapkan syabas kepada pihak menteri yang telah berjaya mengemukakan Rang Undang-undang Keterangan Mahkamah Syariah ini yang saya fikir memang sejajar dengan hasrat

kerajaan untuk menaikkan meninggitarafka lagi kedudukan Mahkamah Syariah ini sama taraf dengan Mahkamah-mahkamah Sivil. Dengan itu saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, Menteri diminta jawab.

4.30 ptg.

Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman: Tuan Yang di-Pertua, diucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat dari Tanjong Karang kerana memberi ulasan yang begitu panjang terutama dalam muqadimahny mengenai peri pentingnya undang-undang keterangan dalam Mahkamah Syariah di Wilayah Persekutuan ini dan juga beberapa Mahkamah Syariah di negeri-negeri yang lain.

Adapun perkara berlaku selepas muqadimah panjang itu barangkali tidak perlu saya jawab. Kemudian bahagian akhir ucapan Yang Berhormat tadi, kekeliruan tentang mal dan sivil. Kes mal dalam Mahkamah Syariah ialah lawannya jenayah bukannya harta benda, jadi kes mal ialah kes sivil seperti mana yang diterjemah itu adalah betul.

Kemudian kekeliruan dalam seksyen memang ada diberi supplement tambahan untuk diperbetulkan kerana kesalahan cetak. Terima kasih kerana membangkitkan soal keadilan, maka itulah soal keterangan ini, Undang-undang Keterangan ini perlu bagi menegakkan keadilan kerana dalam undang-undang Kehakiman syarak juga seperti juga dijalankan dalam kehakiman sivil bahawa hakim menjatuh hukum mengikut apa yang dibawa oleh saksi di hadapannya bukan pengetahuannya sendiri. Bukan pengetahuan dan maklumat sendiri.

Begitu juga mengenai gesaan supaya peguam syarie dan hakim-hakim mempunyai ilmu pengetahuan yang baik dalam bidang kehakiman syarak dan soal fekah ini maka saya sangat bersetuju dan perkara ini memang berjalan di mahkamah-mahkamah Syariah

untuk memasukkan mana-mana peguam sebagai peguambela. Di Mahkamah Syariah mesti melalui proses temuduga bagi mengetahui sama ada mereka mempunyai maklumat yang cukup untuk hal-hal perbicaraan di Mahkamah Syariah termasuk juga peguam-peguam yang dimasukkan dalam Mahkamah Syariah yang terdiri daripada mereka yang bukan beragama Islam.

Begitu juga tentang perkataan-perkataan Arab memanglah istilah-istilah Arab itu tidak dapat dielakkan kerana kalau diterjemah akan mengelirukan keadaan di mahkamah. Tentang keadilan tadi subjektif memang betul, saya rasa kalau beli kain untuk kurus itu sikit, hak gemuk itu banyak, itulah adil. Kalau beli hak sikit untuk hak gemuk, jadi masalah. Kalau beli banyak sangat untuk hak kurus, maka kain terlampau besar pun masalah juga. Jadi, itu adalah keadilan.

Tuan Noh bin Omar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Ya, Tanjong Karang bangun.

Tuan Noh bin Omar: Saya hendak minta sedikit penjelasan. Tadi Yang Berhormat Menteri katakan bahawa ada bahasa-bahasa Arab ini yang sukar untuk kita terjemahkan. Jadi, adakah pihak Mahkamah Syariah bercadang untuk mewajibkan lawyer, peguam-peguam syarie ini yang hendak diterima sebagai peguam syarie diwajibkan lulus bahasa Arab ataupun mesti mengambil bahasa Arab sebagai core subject supaya tidak ada kekeliruan yang timbul apabila mereka mentafsir undang-undang ini.

Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman: Tuan Yang di-Pertua, memanglah perkataan Arab itu digunakan. Dalam undang-undang sivil pun saya tengok bahasa-bahasa yang bukan bahasa Inggeris, bahasa Roman dan Gerek pun banyak dipergunakan untuk mengelakan kekeliruan.

Bagi menjawab soalan Yang Berhormat, maka bahawa semua peguam termasuk yang beragama Islam dan tidak beragama Islam diperlukan dan dikehendaki untuk mengetahui bahasa-bahasa Arab yang mencukupi untuk penggunaan mahkamah bukan bahasa Arab untuk komunikasi ataupun tujuan-tujuan lain.

Tuan Yang di-Pertua, setakat itulah penerangan saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal 1 hingga 60 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Fasal 61 -

Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman: Tuan Pengerusi, saya memohon membuat cadangan supaya rang undang-undang ini dipinda seperti berikut:

Fasal 61 undang-undang telah dipinda dengan memotong nombor subseksyen "(1)". Pindaan kepada fasal 61 bertujuan membetulkan kesilapan penggubalan.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Masalahnya ialah bahawa Fasal 61 sebagaimana yang dipinda di dalam slip pindaan, sekarang ini terbuka untuk dibahas.

[Tiada Perbahasan]

Masalahnya ialah Fasal 61 seperti mana yang dipinda di dalam slip pindaan, dikemukakan untuk diputuskan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Diputuskan,

Fasal 61 Rang Undang-undang adalah dipinda dengan memotong nombor subseksyen "(1)"

The English translation is as follows:

Clause 61 of the Bill is amended by deleting the subsection number "(1)".

Fasal 61 seperti mana yang dipinda diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Fasal 62 hingga 85 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Fasal 86 -

Dato' Dr. Haji Abdul Hamid bin Haji Othman: Tuan Pengerusi, saya mohon membuat cadangan rang undang-undang ini dipinda seperti berikut:

Fasal 86 Rang Undang-undang adalah dipinda dengan menomborkan semula subseksyen (3), (4), (5) dan (6) yang dicadangkan masing-masing sebagai subseksyen (2), (3), (4) dan (5). Pindaan yang dicadangkan kepada fasal 86 bertujuan membetulkan kesilapan penomboran subseksyen.

Tuan Pengerusi [Tuan Ong Tee Keat]: Masalah ini ialah bahawa Fasal 86 sebagaimana yang dipinda di dalam slip pindaan sekarang ini terbuka untuk dibahas.

[Tiada Perbahasan]

Masalah ialah bahawa Fasal 86 sebagaimana yang dipinda di dalam slip pindaan dikemukakan untuk diputuskan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Diputuskan,

Fasal 86 Rang Undang-undang adalah dipinda dengan menomborkan semula subseksyen (3), (4), (5) dan (6) yang dicadangkan masing-masing sebagai subseksyen (2), (3), (4) dan (5).

The English translation is as follows:

Clause 86 of the Bill is amended by renumbering the proposed subsections (3), (4), (5) and (6) as subsections (2), (3), (4) and (5) respectively.

Fasal 86 seperti mana yang dipinda diperintahkan jadi sebahagian daripada Ran Undang-undang.

Fasal 87 hingga 132 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Jadual diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PERINDUSTRIAN NIAGA HADAPAN (PINDAAN DAN PENYATUAN) 1996

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

4.40 ptg.

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang bernama satu akta untuk meminda Akta Suruhanjaya Sekuriti 1993,

Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 untuk memansuhkan Akta Dagangan Komoditi 1985 dibacakan untuk kali kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, industri niaga hadapan di Malaysia dikawalselia oleh dua badan berkanun iaitu Suruhanjaya Dagangan Komoditi dan Suruhanjaya Sekuriti.

Pada 29hb. Mei 1996, Jemaah Menteri telah memutuskan supaya pengawalseliaan Industri Niaga Hadapan Kewangan dan Industri Niaga Hadapan Komoditi diselaraskan dan diletakkan di bawah satu rangka kawal selia dan di bawah penyeliaan satu badan pengawalseliaan iaitu Suruhanjaya Sekuriti. Selaras dengan penyerapan sekuriti dagangan komoditi ke dalam sekuriti Suruhanjaya Sekuriti, beberapa peruntukan dalam Akta Perindustrian Sekuriti 1993 dan Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 perlu dipinda, manakala Akta Dagangan Komoditi 1985 perlu dimansuhkan.

Pindaan tersebut bertujuan untuk menyelaraskan rangka kawal selia industri niaga hadapan secara teratur dan gangguan yang minimum kepada dagangan yang sedia ada untuk menguruskan penyerapan tersebut tanpa menjejaskan apa-apa hak kepentingan kakitangan Suruhanjaya Dagangan Komoditi yang sedia ada.

Mengambil kira ciri-ciri pasaran niaga hadapan komoditi yang berbeza dengan pasaran niaga hadapan kewangan serta mengambil kira rancangan Kementerian Perusahaan Utama untuk meminda Akta Dagangan Komoditi 1985 sebelum keputusan menyerap Suruhanjaya Dagangan Komoditi ke dalam Suruhanjaya Sekuriti dibuat.

Pindaan-pindaan utama yang dicadangkan ini pada amnya meliputi perkara-perkara berikut:

- (i) pindaan kepada seksyen 15 Akta Suruhanjaya Sekuriti 1993 untuk meluaskan bidangkuasa Suruhanjaya Sekuriti supaya

merangkumi kontrak niaga hadapan komoditi berikutan pemansuhan Akta Dagangan Komoditi 1985;

- (ii) meminda seksyen 2 Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 mengenai takrif “perniagaan kumpulan wang niaga hadapan” dalam Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993. Pindaan ini berbangkit daripada perubahan kepada Akta Syarikat 1995 yang mengeluarkan kepentingan di bawah skim amanah saham daripada kepentingan di bawah Akta Syarikat 1965;
- (iii) meminda seksyen 6 Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 yang menghendaki Suruhanjaya Sekuriti berunding dengan Menteri Perusahaan Utama sebelum meluluskan perubahan kepada kaedah-kaedah perniagaan syarikat yang melibatkan komoditi;
- (iv) memansuhkan Akta Dagangan Komoditi 1985 dan segala perundangan subsidiari yang dibuat di bawah akta tersebut. Seterusnya, fasal 14 dan 15 bertujuan membubarkan Suruhanjaya Dagangan Komoditi;
- (v) Fasal 16 rang undang-undang bertujuan untuk memastikan bahawa kakitangan Suruhanjaya Komoditi yang ada mempunyai pilihan untuk diambil kerja oleh Suruhanjaya Sekuriti apabila Suruhanjaya Dagangan Komoditi dibubarkan dan terma pengambilan kakitangan berkenaan pula perlulah tidak kurang baiknya daripada apa yang terpakai di Suruhanjaya Dagangan Komoditi;

- (vi) Fasal 17 memperuntukkan bahawa apa wang yang terkandung dalam Kumpulan Wang Suruhanjaya Dagangan Komoditi dikembalikan kepada Kumpulan Wang Disatukan Persekutuan dan memperuntukkan supaya semua aset lain Suruhanjaya Dagangan Komoditi menjadi milik Suruhanjaya Sekuriti melainkan jika menteri mengisytiharkan sebaliknya;
- (vii) Fasal 18 bertujuan membuat peruntukan bahawa wang yang telah didepositkan dengan Kumpulan Wang Suruhanjaya Dagangan Komoditi oleh peniaga komoditi yang ingin berdagang di bursa ditentukan hendaklah dianggap pada tarikh mula berkuatkuasanya akta yang dicadangkan sebagai wang yang telah didepositkan dengan Suruhanjaya Sekuriti;
- (viii) Fasal 19 bertujuan untuk menganggap supaya semua harta yang dipegang secara amanah oleh Suruhanjaya Dagangan Komoditi pada tarikh mula berkuatkuasanya akta ini sebagai harta yang dipegang atas amanah oleh Suruhanjaya Sekuriti tertakluk kepada terma yang sama seperti terma Amanah asal;
- (x) Fasal 20 bertujuan untuk menggantikan Suruhanjaya Dagangan Komoditi dengan Suruhanjaya Sekuriti berkenaan dengan prosiding mahkamah yang belum selesai hak tindakan atau rayuan berhubung dengan perkara yang telah berbangkit sebelum pemansuhan Akta Dagangan Komoditi 1985;
- (xi) Fasal 21 bertujuan untuk membuat peruntukan bagi penerusan Bursa Komoditi Kuala Lumpur (BKKL) yang ditubuhkan di

bawah Akta Dagangan Komoditi 1985 sebagai satu syarikat bursa di bawah Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993.

Fasal 22 pula membuat peruntukan bagi penerusan pengurusan BKKL selama satu tahun dari tarikh mula berkuatkuasanya akta yang dicadangkan dan selepas itu, satu Lembaga Pengarah yang mematuhi Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 akan ditubuhkan.

- (xii) Fasal 23 bertujuan untuk membuat peruntukan bagi kelulusan automatik Malaysian Future's Clearing Corporation Sdn. Bhd. (MFCC) sebagai suatu pusat penjelasan di bawah Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993.

Fasal 24 pula bertujuan membuat peruntukan bagi penerusan pengurusan MFCC yang akan dikekalkan selama tempoh satu tahun selepas berkuatkuasanya akta pindaan yang dicadangkan ini dan selepas itu satu Lembaga Pengarah yang bertepatan dengan peruntukan Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 akan ditubuhkan.

- (xiii) Fasal 30 bertujuan untuk melesenkan secara automatik syarikat individual penasihat perdagangan komoditi wakil peniaga dan wakil penasihat perdagangan komoditi yang merupakan peniaga di bawah Akta Dagangan Komoditi 1985 sebagai broker niaga hadapan di bawah Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993;
- (xiv) Fasal 32 bertujuan membenarkan Suruhanjaya Sekuriti meneruskan siasatan terhadap seseorang yang berdaftar yang

telah dimulakan di bawah seksyen 44 Akta Dagangan Komoditi 1985 tetapi belum diselesaikan pada masa pemansuhan akta tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, cadangan untuk meletakkan pengawalseliaan industri niaga hadapan kewangan dan komoditi di bawah satu rangka kawal selia dan badan penyeliaan akan dapat meningkatkan lagi sistem pengawalan dan penyeliaan yang seterusnya akan membangunkan lagi industri niaga hadapan negara. Langkah ini juga akan mengelakkan duplikasi serta pembaziran tenaga manusia dan kewangan serta meningkatkan kecekapan industri ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Pertanian [Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon untuk menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Suruhanjaya Sekuriti 1993 dan Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 dan untuk memansuhkan Akta Dagangan Komoditi 1985 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Labuan.

4.49 ptg.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit [Labuan]: Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk sama-sama membahaskan suatu akta untuk meminda Akta Suruhanjaya Sekuriti 1993 dan Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 dan untuk memansuhkan Akta Dagangan Komoditi 1985.

Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya ingin menyokong langkah kementerian untuk membuat pindaan ini. Walaupun perniagaan niaga hadapan, khususnya perniagaan

komoditi tidak begitu mendapat perhatian di kalangan rakan-rakan Ahli Parlimen kerana kebanyakan mereka lebih minat dengan industri sekuriti ataupun dengan Bursa Saham Kuala Lumpur.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan tahniah kepada kerajaan kerana mengambil langkah ini yang bertepatan dengan waktunya bagi meletakkan pengawalseliaan industri niaga hadapan sama ada yang berbentuk derivative kewangan ataupun komoditi di bawah satu rangka kawalselia dan badan penyeliaan. Dengan pembubaran Akta Dagangan Komiditi 1985 dan Penggabungannya sudah tentu akan meningkatkan lagi sistem pengawalan serta penyeliaan yang akan bergerak ke arah pembangunan industri niaga hadapan yang lebih efisien dan dapat menyumbang kepada peningkatan saiz pasaran modal negara.

Selain itu, seperti yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri sebentar tadi, langkah ini juga akan mengelakkan duplikasi serta pembaziran tenaga profesional, penurunan kos dan peningkatan kecekapan dan keupayaan industri niaga hadapan khususnya urusan niaga hadapan komoditi dalam konteks ini. Saya juruskan kepada urusan niaga hadapan minyak kelapa sawit mentah atau MKSM. Kerana inilah satu-satunya komoditi yang diurusniagakan, yang diniagakan di Bursa Komoditi Kuala Lumpur secara aktif. Manakala komoditi-komoditi lain, kesemuanya mencerminkan kelesuan dan ketiadaan kecairan.

Tuan Yang di-Pertua, urusan niaga hadapan minyak kelapa sawit mentah terus merosot pada tahun 1995 pada tahap 525,889 lot daripada 569,482 lot pada tahun 1994, ini menunjukkan suatu penurunan sebanyak 7.3%. Manakala jumlah urusan niaga daripada Januari hingga Ogos 1996 berbanding dengan tempoh yang sama juga telah menunjukkan penurunan sebanyak 14.9%. Walaupun ada petunjuk bahawa permintaan yang kukuh

terhadap minyak kelapa sawit yang telah diproses daripada negara China, Pakistan, Eropah, Turki, Mesir dan Jepun tetapi jumlah dagangan terus merosot. Walaupun, pada dua hari yang lalu jumlah yang diniagakan di Bursa Komoditi Kuala Lumpur menunjukkan niagaan sejumlah lebih dari 3,200 lot diniagakan.

Tuan Yang di-Pertua, setakat ini Bursa Komoditi Kuala Lumpur tidak kurang mengatur roadshows dalam dan luar negara untuk menarik lebih ramai pelabur ataupun usahawan ataupun local di Bursa Komoditi Kuala Lumpur, saya ingin mendapat penjelasan kenapakah trend penurunan ini terus berlaku? Apakah usaha kerajaan khususnya Bursa Komoditi Kuala Lumpur bagi mempertingkatkan kecairan pasaran hadapan khususnya minyak kelapa sawit mentah negara? Dan apakah sudah tidak ada lagi harapan dan masa depan bagi kontrak komoditi seperti RSS1, koko, minyak isi kelapa sawit mentah, SMR20 di Bursa Komoditi Kuala Lumpur.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin tahu apakah ada usaha dan juga rancangan untuk menyenaraikan produk-produk baru seperti kontrak hadapan kayu gergaji, kayu lapis, kontrak hadapan lada hitam dan lain-lain? Kalau ada, bilakah agaknya kontrak ini akan dilancarkan di Bursa Komoditi Kuala Lumpur?

Tuan Yang di-Pertua, walaupun ada beberapa kelemahan yang dialami ataupun peristiwa pahit melanda Bursa Komoditi Kuala Lumpur pada tahun 1984 sehingga menjadikannya 'defaulters', dengan izin, kerana ada pergelutan dengan kes-kes di mahkamah ketika itu. Namun ini telah mencetuskan satu gerakan reformasi dengan pembentukan Malaysian Future Clearance Corporation (MFCC) pada tahun 1985.

Tuan Yang di-Pertua, kita boleh berbangga dengan kemajuan dan juga perkembangan Bursa Komoditi Kuala Lumpur setakat ini dan yang terus menarik penglibatan para hedges dan speculators dan memberikan wang untuk membuat hedging

sebagai satu cara pengurusan risiko terhadap risiko harga dan juga pengambilan untung bagi speculators.

Di samping itu, harga pasaran minyak kelapa sawit dunia juga berasaskan kepada harga minyak kelapa sawit mentah di Bursa Komoditi Kuala Lumpur. Kita juga boleh berbangga kerana Bursa Komoditi Kuala Lumpur adalah satu-satunya bursa yang menyediakan kontrak niaga hadapan minyak kelapa sawit di dunia.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun industri kelapa sawit dan produk-produk hilirannya akan terus bertapak dan berkembang di negara ini atau di rantau Asia ini, saya cuma merasa sedikit kebimbangan atau kegundahan apabila melihat trend yang berlaku di bursa-bursa komoditi lain yang lebih matang daripada Bursa Komoditi Kuala Lumpur. Dan dengan peralihan trend di kebanyakan bursa-bursa komoditi dunia ini, misalnya kegagalan produk-produk komoditi niaga hadapan di beberapa bursa adalah kerana ada ikatan kontrak jangka panjang pembelian dan juga penjualan komoditi tersebut yang mengenenpikan keperluan untuk melakukan hedging, dengan izin.

Tuan Yang di-Pertua, mungkin ini adalah di antara sebab-sebab mengapa beberapa produk komoditi yang diniagakan di Bursa Komoditi Kuala Lumpur sehingga pada hari ini tidak menunjukkan prestasi ataupun terus lenyap daripada papan. Jadi, pengurusan risiko ke atas turun naiknya harga bagi sesuatu komoditi makanya tiada keperluan untuk kontrak niaga hadapan ini.

Tuan Yang di-Pertua, kedua ketiadaan future commission mark merchant, dengan izin, seperti yang terdapat di Jepun di Malaysia ini yang berfungsi bagi menyediakan dana di pasaran niaga hadapan.

Yang ketiga, trend perniagaan komoditi telah beralih kepada pengurusan dan juga pengurusan instrument kewangan bagi kebanyakan bursa dengan penggunaan stock index futures.

Yang keempat ialah kekurangan kecairan dan juga ketiadaan kepelbagaian produk di Bursa Komoditi Kuala Lumpur menyebabkan ianya tidak menarik kepada para pelabur.

Dan kelima, kurangnya penglibatan pelabur asing. Dan kalau mahu disebutkan, banyak lagilah perkara-perkara yang saya rasa tidak menyokong terhadap pembangunan Bursa Komoditi Kuala Lumpur.

Ini semua tidak membantu ke arah pembangunan sektor ini. Jadi, untuk para pelabur dan juga para pemain di negara ini, saya berharap akan mendapat satu penjelasan yang boleh memberikan semangat kepada kita supaya perniagaan kontrak komoditi niaga hadapan ini akan menjadi lebih vibrant dan juga bermaya.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya saya ingin membawa Dewan yang mulia ini untuk melihat struktur organisasi yang melibatkan industri niaga hadapan di negara kita pada hari ini yang boleh dibahagikan kepada dua. Yang pertama, ialah niaga hadapan komoditi, dan yang kedua ialah derivatif kewangan. Pada hari ini, kita akan meminda dan juga akan membubarkan salah satu daripada akta yang mengawal selia industri ini. Misalnya, CTA tahun 1995 dan kemudian di bawahnya ialah Suruhanjaya Dagangan Komoditi (CTC) di mana Bursa Komoditi Kuala Lumpur berfungsi dan mempunyai sebuah clearing house yang dinamakan MFCC. Manakala perniagaan derivatif kewangan pula di bawah satu Akta Perindustrian Niaga Hadapan dan di bawahnya ialah Suruhanjaya Sekuriti dan ianya dibahagikan kepada dua, iaitu yang pertama ialah MME dan KLOFFE di mana MME mengurusniagakan CLYBO dan juga KLOFFE mempunyai

satu produk Kuala Lumpur Komposit Indeks Stock Index Future Contract, dengan izin, yang mana mempunyai satu clearing house - Malaysian Derivative Clearing House.

Usaha kerajaan untuk menyatukan industri niaga hadapan ini adalah disambut baik, cuma mungkin melalui pindaan ini saya melihat ianya hanya berhenti setakat jalan sahaja. Persoalannya, apakah yang akan berlaku setelah ini? Apabila kita melihat Bursa Komoditi Kuala Lumpur ini berfungsi dan MME serta KLOFFE ini berfungsi, ianya di bawah satu produk ataupun perniagaan hadapan sedangkan keahlian kepada ketiga-tiga ini adalah berbeza di mana KLOFFE adalah dipunyai oleh individu-individu korporat sedangkan MME dan Bursa Komoditi Kuala Lumpur adalah dipunyai oleh ahli-ahli. Apakah setakat ini kerajaan akan berhenti di sana atau akan meneruskan untuk mewujudkan suatu pasaran niaga hadapan yang unggul atau one stop, dengan izin. Apakah ini boleh dilakukan dengan kehadiran KLOFFE yang dipunyai oleh individu-individu korporat? Saya tidak melihat ada masalah untuk menyatukannya bila kita menyentuh soal MME ini dengan Bursa Komoditi Kuala Lumpur.

Tuan Yang di-Pertua, persoalan seterusnya, apakah kerajaan atau kementerian berhasrat untuk mewujudkan sebuah clearing house sahaja, bukan dua seperti yang wujud pada hari ini dalam industri niaga hadapan di mana kita mempunyai MFCC dan MDCH. Saya rasa adalah tidak mustahil di mana wujud beberapa bursa dan yang mempunyai sebuah clearing house. Mungkin kerajaan boleh memikirkan untuk mewujudkan Malaysian Future Exchanges pada masa akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, persoalan seterusnya pada hari ini mengapakah Bursa Komoditi Kuala Lumpur 'hidup segan mati pun tidak', begitu juga MME 'hidup segan mati tak mahu' dan KLOFFE pada hari ini mungkin mengalami natural death bila kita melihat dengan volume yang diniagakan di bursa-bursa tersebut.

Hari ini KLOFFE dan MME mempunyai lebih daripada 20 ahli sedangkan volume yang diniagakan hanya dalam lingkungan 300 lot setiap hari. Kalau mengikut perkiraan untuk membolehkan sebuah syarikat broker untuk mendapat keuntungan 300 lot itu, mungkin baik untuk satu syarikat sahaja, bukan untuk 20 lebih syarikat. Inilah masalah yang perlu dilihat oleh pihak kerajaan, saya rasa, kerana pada mulanya apabila MME dan KLOFFE mahu diwujudkan di negara ini, bayangan dan gambaran yang diberikan kepada orang ramai ialah perniagaannya akan mendapat semangat dan akan memperolehi volume yang cukup besar, seolah-olah apa yang berlaku di KLSE ataupun di Bursa Saham Kuala Lumpur itu juga boleh berlaku di bursa yang saya sebutkan ini. Ada yang mengatakan boleh memperolehi volume dalam 6,000 lot sehari, tetapi hari ini hanya 300 lot sahaja yang diniagakan. Dan ramai, mungkin ahli-ahli bursa ini yang mengalami kerugian yang besar.

Persoalannya, Tuan Yang di-Pertua, apakah tindakan kerajaan boleh lakukan untuk mempertingkatkan kelesuan ini? Dan saya juga ingin bertanya, apakah tindakan syarikat-syarikat korporat yang menjadi ahli atau menjadi tuan punya kepada KLOFFE ini bagi membangunkan industri ini? Saya melihat mereka tidak dapat meneruskan fungsi mereka untuk membangunkan industri perniagaan derivatif kewangan ini dan saya melihat mereka semata-mata untuk mencari keuntungan sahaja. Bila kita melihat keperluan kewangan yang diperlukan untuk menjadi ahli dalam MME memerlukan RM4 juta, KLOFFE memerlukan RM5 juta dan keperluan lain di bawah KLOFFE itu mungkin memerlukan RM1.5 juta, di bawah MME memerlukan RM500,000 dan ini sebelum kita mengurus niaga, kita terpaksa mengeluarkan RM6.5 juta sedangkan produk yang disediakan hanya satu.

Kita mungkin terbayang ataupun bermimpi untuk mengadakan produk-produk lain, opsyen dan sebagainya yang sudah tentu di luar jangkauan, di luar pemikiran warga Malaysia, khususnya pelabur-pelabur di negara ini yang tidak pernah melihat apa dia opsyen yang diniagakan sebagai derivatif kewangan niaga hadapan ini.

Oleh yang demikian, saya melihat sepatutnya kerajaan tidak membiarkan perkara ini berleluasa seterusnya dan mengambil kira pada masa akan datang dalam konteks ini. Saya menyebut perkara ini kerana Bursa Saham Antarabangsa Labuan ataupun Labuan International Stock Exchange, dengan izin, sedang dalam pertimbangan kerajaan.

Dalam konteks ini, saya ingin mengingatkan supaya kerajaan tidak akan memberikan pegangan saham kepada bursa yang akan diwujudkan ini kepada mana-mana individu korporat di negara ini tetapi dipegang oleh kerajaan. Biarlah dia maju, biarlah dia berkembang dan biarlah dia dipunyai oleh ahli-ahli yang terlibat dalam industri ini kerana kalau ianya berkembang dengan maju, dipunyai oleh ahli-ahli korporat, sekiranya mendapat keuntungan, di manakah letaknya kepentingan negara dalam hal ini?

Tetapi bila kita mengambil contoh Bursa Saham Kuala Lumpur yang telah maju pada hari ini, ianya tidak dipunyai oleh mana-mana ahli korporat tetapi ahli kepada Bursa Saham Kuala Lumpur yang mengendalikan Bursa Saham Kuala Lumpur ini. Segala keuntungan, segala kemajuan yang diperolehinya adalah milik Bursa Saham Kuala Lumpur, bukan individu tertentu.

Maka dengan itu, apabila mendapat keuntungan sudah tentu ianya akan dapat disalurkan kepada industri tersebut sama ada dalam konteks untuk menurunkan kos dalam sektor ini atau menurunkan kos pengendalian atau memperurusniagakan, maka ini akan menjadikan industri ini lebih efisien. Dan bila efisien, sudah tentu ianya akan dapat bersaing dengan bursa-bursa saham di dunia pada masa akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, perkara seterusnya yang saya ingin bangkitkan dalam perbahasan ini ialah apakah usaha yang telah dan yang sedang dijalankan oleh kerajaan bagi menarik minat para pelabur atau para brokers asing untuk melibatkan diri dalam perniagaan industri niaga hadapan di negara kita ini sama ada dalam industri komoditi atau dalam sektor komoditi ataupun derivatif kewangan. Setakat ini kita tidak melihat penglibatan peniaga-peniaga asing di dalam kedua-dua industri. Kalau ada pun cuma setakat 'window dressing' dengan izin, sahaja. Tetapi tidak benar, cuma untuk tujuan mengambil kesempatan sahaja. Ini adalah kerana disebabkan oleh struktur yang ada dalam industri ataupun dalam bursa-bursa saham yang ada dalam negara kita ini, kerana ianya terlalu mahal untuk dimasuki, sedangkan produk yang disediakan adalah terlalu terhad. Saya ingin mendapat penjelasan apakah langkah yang diambil oleh kerajaan untuk terus mempertingkatkan aspek ini?

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menarik perhatian Dewan ini supaya dapat melihat beberapa aktiviti-aktiviti sekarang yang sedang berlaku di negara kita ini. Yang pertama ialah spot currency activities, dan yang kedua ialah spot commodity, perniagaan spot commodity. Bila ditanya dengan pihak yang berkuasa sama ada Suruhanjaya Sekuriti ataupun CTC atau mana-mana bursa di negara kita ini siapakah yang bertanggungjawab untuk mengambil tindakan kepada peniaga-peniaga haram ini, dan mereka menjawab 'it is a grey area' dengan izin. Maka oleh kerana ianya grey area, tidak siapa yang boleh bertindak, maka industri ini terus berkembang dengan pesat di negara kita ini. Kalau dahulu kita sebak dengan mendengar cerita spot currency ini, sekali ini kita melihat perniagaan spot commodity. Kalau mahu saya tunjukkan, boleh di mana tempat dia beroperasi pada hari ini.

Tuan Yang di-Pertua, perkara ini perlu diberikan perhatian, kerana ianya bukan sahaja menjejaskan industri komoditi atau perniagaan hadapan atau industri saham di negara kita. Ianya juga akan menjejaskan kepentingan para pelabur, khususnya para pelabur yang tidak berpengetahuan. Kita mengharapkan mereka rang undang-undang ini juga perkara ini dapat diberikan perhatian agar aktiviti-aktiviti seperti ini tidak berleluasa. Saya percaya Bahagian Commercial Crime Bukit Aman mengetahui soal ini. Tetapi mungkin atas sebab-sebab tertentu, tindakan tidak dapat diambil. Saya tidak mahu menuduh sesiapa. Tetapi mengapa perkara ini berleluasa sehingga hari ini, tidak ada hentinya? Tidak ada tindakan yang diambil kepada operators perniagaan ini. Ianya memang menguntungkan dan saya boleh sebutkan mungkin ada 30 syarikat-syarikat seperti ini yang sedang beroperasi di negara kita ini dengan rancak dan mengaut keuntungan dengan cara penipuan seperti ini. Secara perundangannya sudah tentulah aktiviti soliciting untuk tujuan pelaburan ini tanpa lesen adalah merupakan kesalahan dalam undang-undang kita, tetapi tidak ada yang mengambil tindakan.

Jadi, saya mengharapkan kerajaan akan mengambil tindakan yang keras bagi membanteras usaha-usaha ataupun aktiviti-aktiviti haram yang giat berjalan pada hari ini. Maka dengan itu, saya menyokong pindaan ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kota Melaka.

5.17 ptg.

Tuan Lim Guan Eng [Kota Melaka]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil bahagian dalam membahas rang undang-undang yang bernama satu akta untuk meminda Akta Suruhanjaya Sekuriti 1993 dan Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 dan untuk memansuhkan Akta Dagangan Komoditi 1985.

Tuan Yang di-Pertua, tujuan rang undang-undang ini adalah untuk mengalihkan kuasa uruskan CTC atau Suruhanjaya Dagangan Komoditi daripada Kementerian Perusahaan Utama kepada Suruhanjaya Sekuriti. Ini menunjukkan bahawa kerajaan telah hilang keyakinan ke atas kemampuan Kementerian Perusahaan Utama untuk mengendalikan dan menguruskan CTC. Mungkin inilah sebab mengapa Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama kebelakangan ini tidak mahu datang ke Parlimen. Amat kecewa sekali kehilangan keyakinan yang ditunjukkan oleh pihak kerajaan sehingga CTC yang merupakan satu pasaran komoditi yang begitu penting dipindahkan kuasa, diangkat pindahkan kepada Suruhanjaya Sekuriti.

Sungguhpun ini merupakan satu 'vote of no confident', dan sepertimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi bahawa volume adalah tidak menggalakkan sama sekali. Di sini saya tidak tahu, adakah ini sebab mengapa Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama tidak muncul langsung ke Parlimen, tidak datang langsung? Nampaknya kurang minat sedikit sungguhpun telah selesaikan masalah Yang Berhormat dari Batu. Tetapi saya harap bahawa pihak kerajaan boleh menjelaskan prestasi yang dimainkan oleh pihak kementerian selepas mengendalikan CTC ini sepuluh tahun kebelakangan ini. Adakah pihak kementerian berasa berpuas hati? Penerangan ini adalah penting, kerana kalau kita tahu kelemahan mengapa CTC boleh gagal - CTC ialah short form untuk Suruhanjaya Dagangan Komoditi. Kalau CTC boleh gagal, kalau kita boleh kenalpastikan mengapa CTC boleh gagal, kelemahannya sekurang-kurangnya kita ada keyakinan ia tidak akan diulangi apabila kuasanya diambil oleh Suruhanjaya Sekuriti.

Tadi Yang Berhormat telah menyatakan 'hidup segan mati tidak mahu'. Ini jelas menunjukkan bahawa selain daripada CTC, 'clause monthly market exchange' pun menghadapi masalah. Kalau begitu, macam kita ada keyakinan sungguhpun dipindahkan

kepada Suruhanjaya Sekuriti, ia tetap tidak akan memberikan satu prestasi yang baik yang diharap-harapkan oleh negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, kalau kita hendak bertanding dengan Chicago Mercantile Exchange, saya rasa itu tidak mungkin berlaku langsung, memandangkan sejarah yang panjang yang dimainkan oleh Chicago dalam perdagangan komoditi. Ia dianggap sebagai world market leader dalam perkara ini, sehingga Singapura adakan satu simec, satu on line transaction dengan Chicago. Tetapi tujuan utama CTC ialah untuk memastikan niaga hadapan kelapa sawit terjamin atau boleh kukuh dalam negara kita.

Sebagai pengeluar negara, saya rasa kita harus menjadi pemimpin dari segi niaga hadapan kelapa sawit. Tetapi ini tidak berlaku, sungguh pun kita adalah pengeluar utama, kalau kita lihat sejarah Chicago, sejarah di mana mereka menggunakan pengeluaran soya bean futures, dengan izin, kerana kedudukan mereka sebagai pengeluar utama, mereka boleh membolot dan memonopolikan pasaran utama, pasaran niaga hadapan dalam produk. Tetapi untuk negara Malaysia sungguh pun kita adalah pengeluar utama dalam kelapa sawit, tetapi ini tidak berlaku.

Sebaliknya muncul satu skandal yang amat besar dalam tahun 1986 di mana bekas pemilik Kentucky Fried Chicken, Kingston Loo, di mana dia telah berjaya menguasai pasaran niaga hadapan untuk komoditi ini. Sungguh pun telah corner tetapi oleh kerana beliau merupakan seorang yang tidak disenangi oleh pihak kerajaan, maka keseluruhan CTC di'suspended', semua perniagaan dan perdagangan digantung. Ini merupakan satu skandal yang sangat besar, sungguh pun sebenarnya hasrat kerajaan ialah untuk menubuhkan satu pasaran niaga hadapan sebagai satu permulaan niaga pasaran modal yang kukuh dan sihat. Tetapi apa yang berlaku ialah satu skandal di mana seseorang berjaya 'cornered the market', dengan izin.

Tetapi sungguh pun dia berjaya cornered the market, kerajaan tidak mengikuti peraturan yang ditetapkan, sebaliknya menyalahinya dan menggantung kesemua perdagangan dalam pasaran tersebut dan akhirnya kerajaan pula menggunakan kuasa dan Kingston Loo pun telah meninggal dunia, tetapi telah menggunakan kuasanya untuk memaksa dia tunduk kepada hasrat kerajaan untuk memansuhkan atau menganggap sebagai null and avoid, dengan izin, semua transaksi yang berlaku sebelum itu.

Tuan Yang di-Pertua, memandangkan latar belakang sedemikian, saya tidak lihat macam mana kita boleh memulihkan keyakinan orang ramai terhadap CTC dan itu mungkin tidak hairan langsung, mengapa Kementerian Perusahaan Utama dianggap tidak berkesan lagi dan dipindahkan kepada Suruhanjaya Sekuriti.

Tetapi saya hendak bertanya, apakah jaminan bahawa Suruhanjaya Sekuriti akan menguruskannya dengan lebih baik, lebih berkesan dan lebih licin serta efisien? Kerana seperti yang disebutkan tadi, kedua-dua pasaran niaga hadapan sebelum CTC ini pun tidak mencapai satu prestasi kewangan yang baik, yang menggalakkan dan yang diharapkan.

Maka Ahli Yang Berhormat tadi sendiri pun mengakui tak boleh pakai langsung. Kalau inilah prestasi yang ditunjukkan oleh Suruhanjaya Sekuriti semasa menguruskan kedua-dua pasaran niaga hadapan ini apakah harapan kita boleh perolehi atau kita boleh dapat bahawa ia akan diuruskan lebih baik daripada Kementerian Perusahaan Utama. Inilah perkara yang saya ingin 'highlight'kan, saya ingin tegaskan.

Saya menimbulkan perkara ini kerana sehingga sekarang, sungguh pun Suruhanjaya Sekuriti menyatakan hasrat untuk mengamalkan atau mengikuti lunas-lunas amalan yang sihat, yang telus dan yang terbuka dan juga yang jujur, tetapi apa yang berlaku adalah kadangkala sebaliknya.

Saya ingin merujuk kepada satu kenyataan yang dikeluarkan oleh Pengerusi Suruhanjaya Sekuriti di mana beliau menyatakan bahawa dasar atau visi wawasan masa depan Suruhanjaya Sekuriti ialah, dengan izin, to move the market from a merit based to a disclosure based regulatory system.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa ini adalah satu tujuan yang baik. Kalau kita hendak memastikan bahawa semua pemain 'market players', semua pelabur mendapat maklumat yang penuh, full disclosure. Tetapi kalau kita hendak menggalakkan environment atau keadaan sedemikian, saya ingin mencadangkan bahawa pihak kementerian dan juga Suruhanjaya Sekuriti mestilah benar-benar memastikan bahawa semua maklumat yang diberikan adalah:

- (i) tepat pada masanya;
- (ii) sah; dan
- (iii) mencukupi iaitu tidak ada sebarang maklumat yang tidak dilaporkan atas sebab-sebab tertentu.

Kalau kesemua ini tidak boleh diikuti, dengan izin, kalau kita boleh ikut empat prinsip, transparency, security, integrity and investor protection. Saya harap keempat-empat prinsip ini yang harus diamalkan oleh Suruhanjaya Sekuriti tidak akan hanya tinggal dibibir sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyatakan demikian, kerana beberapa keputusan yang dibuat oleh Suruhanjaya Sekuriti kebelakangan ini saya rasa nampaknya tidak mengikuti keempat-empat prinsip yang mereka sering sarankan. Sebagai satu contoh tentang tindakan yang diambil oleh pihak Suruhanjaya Sekuriti terhadap sebuah syarikat baru-baru ini, Repco Holdings kerana menganggap mereka telah mengeluarkan satu kenyataan yang mengelirukan, yang boleh mempengaruhi penjualan dan pembelian saham di mana

ada beberapa eksekutifnya dituduh didakwa dalam mahkamah khususnya membuat satu ramalan tentang keuntungan daripada RM107 juta untuk tahun 30hb. Jun, 1997 daripada RM29 juta untuk 1996 iaitu dalam satu tahun mereka meramalkan untuk tahun hadapan 30hb. Jun, 1997. Keuntungan diramalkan akan naik empat kali ganda dan ini dianggap sebagai tidak tepat dan tindakan diambil.

Kalau begitu, saya ingin bertanya apakah tindakan diambil ke atas akauntan mereka yang menguruskan perkara ini dan apa pula ke atas syarikat yang membuat ramalan keuntungan untuk syarikat yang hendak diterbitkan atau hendak disenaraikan dalam BSKL di mana kalau saham-saham mereka diapungkan, floatation of shares, kalau saham-saham mereka diapungkan.

Dalam prospektus yang dikeluarkan ada ramalan dibuat oleh syarikat perakaunan tentang keuntungan yang diramalkan diperolehi untuk satu-satu tahun.

Kalau ramalan ini tidak tercapai, apakah tindakan yang diambil oleh pihak Suruhanjaya Sekuriti? Mengapa hanya mengehendkan diri dalam tindakan ke atas Repco? Saya rasa ada banyak syarikat lain pun terletak dalam kategori yang sama. Kalau begitu, bukankah ini menunjukkan bahawa ada wujud satu keadaan double standard, untuk tujuan tertentu ambil tindakan, tetapi untuk tujuan lain tidak, untuk keadaan lain tidak! Bukankah ini menunjukkan Suruhanjaya Sekuriti mengamalkan double standard?

Saya rasa saya boleh tunjuk banyak bukti di mana ramalan yang dibuat tentang keuntungan yang boleh dicapai bukan sahaja untuk syarikat yang disenaraikan dalam BSKL, ada juga dalam syarikat yang disenaraikan dalam BSKL. Manakah had limit mereka akan didakwa, adakah kerana mereka meramalkan empat kali ganda, tetapi kalau hanya ramalkan naik sekali ganda tak kena, 'what is the limit'? Atau kalau sesebuah syarikat meramalkan akan membuat untung, tetapi sebenarnya rugi, adakah tindakan akan diambil terhadap syarikat tersebut? Kalau Suruhanjaya Sekuriti tidak mengambil sebarang tindakan, ini menunjukkan double standard! Ini menunjukkan bahawa pihak Suruhanjaya Sekuriti memilih kasih.

Oleh sebab itu, saya harap dalam aspek ini Suruhanjaya Sekuriti boleh mengambil tindakan dengan jangan berpilih-pilih, there should be no selectivity, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, mestilah konsisten atau Yang Amat Berhormat Menteri Kewangan suka menggunakan perkataan ‘tuntas’, mestilah tuntas, jangan cakap seronok tetapi buat tak dak! Itu tidak bermakna langsung dan oleh yang demikian ini hanyalah satu aspek.

Aspek yang lain ialah tentang keputusan oleh Suruhanjaya Sekuriti dalam balloting, dengan izin, dan cabutan saham-saham yang dipohon atau yang dihantarkan oleh orang ramai hendak membeli saham-saham syarikat yang hendak disenaraikan dalam BSKL.

Baru-baru ini Suruhanjaya Sekuriti telah meminta dua buah syarikat, satu ialah Trans Capital dan satu lagi ialah Fumakila untuk memberhentikan atau menggantung cabutan saham-saham mereka. Sungguhpun ini dibuat tapi ada satu aspek yang sangat penting iaitu berkaitan dengan aduan oleh beberapa pemohon saham Fumakila.

Bahawa mereka telah mendapat balik permohonan saham mereka sungguhpun cabutan masih belum dibuat dan malah selain daripada perkara ini disiarkan dalam surat khabar aduan dibuat kepada MCA, pihak saya pun ada terima aduan hanya saya tidak umumkan dalam surat khabar. Tetapi, apakah tindakan oleh Suruhanjaya Sekuriti terhadap penyalahgunaan kuasa seperti ini.

Apabila belum cabutan dibuat, orang yang membuat permohonan untuk membeli saham telah mendapat balik permohonan mereka, bank draft semua telah dapat balik bahawa mereka telah gagal sungguhpun cabutan masih belum dibuat, dan sungguhpun Suruhanjaya Sekuriti menggantung cabutan saham-saham tersebut tetapi mereka tidak menjelaskan tentang aduan oleh pemohon-pemohon atau orang ramai.

Pengadu-pengadu ini, apakah tindakan oleh Suruhanjaya Sekuriti terhadap penyelewengan yang berlaku ini? Atau Suruhanjaya Sekuriti menganggap ini bukanlah satu perkara penting kerana tidak melibatkan ramai orang. Sungguhpun begitu, Tuan

Yang di-Pertua, sungguhpun ia mungkin tidak melibatkan berpuluh-puluh ribu orang tetapi saya rasa kalau Suruhanjaya Sekuriti ingin membina satu imej yang bersih, cekap dan amanah dan mahu satu pasaran modal yang maju, canggih dan yang sihat, kes-kes seperti ini tidak boleh dibenarkan berlaku langsung dan kalau tidak ada satu response langsung daripada Suruhanjaya Sekuriti tentang penyelewengan seperti ini telah berlaku banyak kali, saya rasa keyakinan orang ramai dan akhirnya pelabur-pelabur asing akan terjejas. Bukan sahaja kedua-dua kes baru-baru ini, sebelum ini ada kes Petronas Gas, GADIH dan paling masyhur sekali tentu oleh Malaysian Issuing House, Great Wall Sdn. Bhd.

Ini ada banyak kes berlaku bukan hanya satu, dua sahaja. Ada satu sejarah tentang penyelewengan dalam cabutan kalau dalam proses pertama, kita tengok pasaran modal, pasaran sekuriti. Dalam proses pertama, sebelum disenaraikan sudah ada penyelewengan macam mana pelabur boleh yakin lagi dengan sistem, operasi dan pengurusan Suruhanjaya Sekuriti. Apa pula tindakan diambil ke atas MIH apabila melakukan peristiwa yang amat memalukan ini - Great Wall Sdn. Bhd.? Apa tindakan yang diambil oleh Suruhanjaya Sekuriti?

Ini memberikan gambaran, Tuan Yang di-Pertua, bahawa untuk Issuing House, MIDFCCS dan juga untuk MIH kalau ada tindakan pun hanya, just only not even a slap, just a gentle rub on the wrist, macam raba-raba. Kalau macam ini keadaan sedemikian, macam mana kita boleh bina pastikan satu pasaran modal yang boleh diyakini oleh orang ramai dan selepas disenaraikan dalam pasaran papan pertama atau papan kedua BSKL, apa pula akan terjadi?

Baru-baru ini sejarah dicipta apabila seorang didakwa di Mahkamah Sarawak kerana melakukan perdagangan dalaman (insided trading) Kim Him Industries Bhd. Ini

kes pertama mencipta sejarah tetapi hanya satu yang kena sahaja, kalau kita cakap tentang perdagangan dalaman ada beratus-ratus kes, mengapa hanya satu yang kena?

Syarikat Kim Hin ini bukan besar, kalau kita cakap dalam pasaran ada banyak berita menyatakan tentang perdagangan dalaman oleh syarikat-syarikat lain, apa yang terjadi kepada mereka? Adakah ini digunakan sebagai satu simbol Suruhanjaya Sekuriti ada ambil tindakan ke atas perdagangan dalaman, tetapi di mana kes-kes yang besar dilepaskan?

Saya ingin bertanya di sini selain daripada kes ini yang dibawa oleh Suruhanjaya Sekuriti, adakah ada kes serupa lain yang disiasat oleh Suruhanjaya Sekuriti? Ini perdagangan dalaman harga saham sungguhpun ada limit 30% kenaikan harga saham tiap kaunter sehari tetapi kalau dalam beberapa hari atau dalam tempoh satu minggu, satu kaunter boleh naik RM50 adakah ini sesuatu amalan biasa?

Saya tidak tahu sama ada pihak Suruhanjaya Sekuriti ada meneliti perkara ini, kalau naik saya rasa semua orang seronok kerana boleh untung banyak tetapi apa yang naik pasti akan turun yang kita bimbang ialah, dengan izin, those who are left carrying, holding the baby, apa yang akan terjadi kepada mereka? Kalau setakat memastikan harga pasaran boleh naik dan BSKL berjaya memastikan itu, saya rasa semua orang akan ucapkan tahniah kepada Suruhanjaya Sekuriti.

Tetapi dalam keadaan pasaran menurun seperti sekarang, ramai, dengan izin, got their fingers burn even their bones also turn to ashes dan ini memang berlaku termasuk mungkin beberapa Ahli Parlimen daripada Barisan Nasional ada pelaburan yang besar dalam BSKL, saya rasa mereka pun akan bersetuju. Ini merupakan satu masalah yang sangat besar apabila harga kalau dia boleh naik dalam satu minggu RM50 dalam tempoh masa yang sama dia mungkin akan turun.

Adakah wujud manipulasi di belakang kenaikan mendadak seperti ini? Apakah tindakan oleh pihak Suruhanjaya Sekuriti atau adakah Suruhanjaya Sekuriti menganggap bahawa ini adalah satu perkembangan yang biasa dan yang sihat? Kalau begitu saya rasa susah sikitlah kita akan anggap itu BSKL bukan sebagai satu pasaran modal untuk melabur tetapi tidak lain seperti Casino di Genting dan inilah tanggapan yang harus dikikiskan, kalau kita mahu pasaran modal yang sihat.

Selagi ini tidak lakukan saya rasa agak sukar kita boleh berharap bahawa CDC apabila diambilalih oleh pihak Suruhanjaya Sekuriti akan memainkan peranan yang diharapkan dan akan menjadi satu pasaran niaga hadapan yang terkemuka di rantau ini. Satu lagi perkara yang saya ingin dapatkan kepastian ialah tentang licencing dengan izin, skim perlesenan bahawa Suruhanjaya Sekuriti dengan izin, will adopt the dual-licencing of securities dealer representative as futures broker representatives.

Di sini saya ingin mendapat sedikit penjelasan dari pihak kementerian tentang peranan atau kesan daripada keputusan demikian dan juga apakah hasil pihak Suruhanjaya Sekuriti membenarkan regulated short-selling dijalankan mulai 30hb. September? Apakah volume daripada regulated short-selling ini, apakah kesan dan apakah had batas yang ditetapkan oleh Suruhanjaya Sekuriti untuk memastikan sungguhpun kita mahu sedikit inliquidity, tetapi untuk memastikan bahawa ia tidak disalahgunakan, adakah pihak Suruhanjaya Sekuriti akan melonggarkan syarat bahawa harga di dalam regulated short- selling tidak akan terhad kepada last transactor's price dan rasional kalau hendak berbuat demikian.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin bertanya Suruhanjaya Sekuriti kerana saya tertarik dengan satu kenyataan kebelakangan ini bahawa semua orang beragama Islam

tidak dibenarkan memegang jawatan penting dalam syarikat-syarikat yang disenaraikan dalam BSKL yang terlibat dalam sektor atau industri perjudian.

Mengikut fahaman saya, terdapat 8 buah syarikat di mana ada orang yang beragama Islam menduduki atau memegang jawatan penting dalam syarikat-syarikat tersebut, iaitu Genting Berhad, Resort World Berhad, Magnum Corporation Berhad, Leisure Management Berhad, Repco Trading Berhad iaitu syarikat yang didakwa di dalam mahkamah, Berjaya Sports Toto Berhad, Metroplex Berhad, Sing Hin Chan Malaysian Berhad.

Ketiga-tiga ini adalah terlibat di dalam perjudian, sama ada dalam bentuk operasi kasino, number forecast ataupun toto betting operations, itu di dalam negeri atau di luar negeri untuk Metroplex di dalam casino operations cubic bay di Filipina dan Sing Hin Chan di NHS Lotto di United Kingdom.

Saya tidak tahu sejauh manakah pihak kerajaan akan mengharamkan orang beragama Islam daripada terlibat di dalam syarikat ini. Adakah ini setakat memegang jawatan ataupun tidak boleh memiliki saham dalam syarikat tersebut. Kalau demikian, kita mesti mengiktiraf bahawa pelabur-pelabur beragama Islam memainkan peranan yang amat penting sekali dalam pasaran modal dan pasaran saham BSKL. Apakah kesan yang akan berlaku kalau kerajaan berhasrat meluluskan arahan sedemikian? Saya harap bahawa pihak Suruhanjaya Sekuriti ataupun pihak kementerian boleh menjalankan satu kajian yang penuh dalam perkara ini kerana kesannya mungkin amat besar sekali.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya satu tajuk yang saya ingin tunjukkan ialah tentang Fasal 37 iaitu menubuhkan satu tabung untuk membayar pampasan ke atas sebarang penyelewengan yang berlaku iaitu tabung kesetiaan atau a Fidelity Fund in order to pay compensation for any defalcation which have occurred.

Saya ingin mendapat tahu apakah garis panduan yang akan ditetapkan apabila tabung kesetiaan ini ditubuhkan? Saya menimbulkan perkara ini kerana semua tabung kesetiaan yang ditubuhkan sehingga hari ini masih belum digunakan untuk membuat bayaran. Kalau ada dakwaan dibuat oleh pihak kerajaan ke atas syarikat-syarikat yang disenaraikan di dalam BSKL atas kesalahan-kesalahan di dalam Securities Industry Act atau sebagainya, mengapa pula bayaran pampasan tidak dibuat daripada tabung kesetiaan?

Ini saya rasa akan menggagalkan usaha menubuhkan tabung kesetiaan kerana tabung kesetiaan ialah untuk membantu pelabur-pelabur yang melabur di dalam sama ada pasaran niaga hadapan ataupun pasaran saham. Kalau mereka ditipu dan mereka tidak mendapat balik wang ganti rugi, bayaran pampasan akan dikeluarkan daripada tabung kesetiaan ini dan jika ia tidak dibayar langsung sejak ia ditubuhkan, apa gunanya kita ada tabung kesetiaan?

Di sini, sungguhpun dari segi prinsip dan dari segi tujuan dan hasrat adalah baik, tetapi apa gunanya kalau ia tidak digunakan dan dibayar kepada mangsa-mangsa penipuan? Saya harap pihak kementerian dan pihak Suruhanjaya Sekuriti boleh memastikan bahawa syarat-syarat yang dikenakan boleh dilonggarkan ataupun mengikuti semangat ia ditubuhkan.

Saya rasa Yang Berhormat akan mendapat maklumat bahawa tabungnya sekarang mungkin RM5 juta kalau di dalam BSKL, tetapi tidak ada satu bayaran pun dibuat sungguhpun ada permohonan ia dibayar kepada mangsa-mangsa yang ditipu oleh syarikat-syarikat broker seperti ini, tetapi bayaran masih belum dikeluarkan. Apa gunanya kalau kita tubuhkan satu tabung yang tidak dikeluarkan wang seperti tabung

pendidikan Chang Min Tien? Tubuhkan satu tabung pendidikan, tetapi masih belum mengeluarkan wang!

Apa gunanya kita menubuhkan syarikat seperti ini? Serupa juga! So, untuk tabung kesetiaan, kalau kita tidak membayar kepada mangsa-mangsa defaultcations, apa gunanya kita ada tabung kesetiaan? Saya harap perkara ini boleh diberikan perhatian yang serius oleh pihak kerajaan kerana kalau tidak, saya rasa ia akan menafikan hak dan tujuan utama membantu mereka yang tertipu di dalam skim-skim saham tersebut.

Akhirnya Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya pihak kerajaan atau pihak Suruhanjaya Sekuriti sama ada mereka telah meluluskan permohonan oleh seorang peniaga korporat yang muda dan yang baru muncul dalam dunia perniagaan iaitu Ling He Leong, anak kepada Yang Berhormat Menteri Pengangkutan yang dalam masa tiga bulan kebelakangan ini telah bertujuan membeli 32% Berjaya Industrial Berhad dengan harga RM568 juta membeli syarikat saham Stock Brokerage Firm - United Traders Security Sdn. Bhd. dengan harga RM250 juta dan juga 32% dalam syarikat yang disenaraikan dalam papan pertama Amalgamated Containers Sdn. Bhd.

Selain dari itu, beliau juga telah membeli RM6.55 juta saham Redbox dalam pasaran terbuka yang merupakan ekuiti pegangan sebanyak 10.08%. Semua pembelian ini melebihi RM1.1 bilion dan tentulah ini satu kejayaan untuk seorang yang sangat muda, 27 tahun telah menyertai kelab billionaire - menjadi seorang billionaire dengan usia baru 27 tahun, saya rasa satu kejayaan yang susah diulangi atau susah diikuti oleh orang-orang lain.

Saya hendak mendapat tahu sama ada pihak Suruhanjaya Sekuriti telah meluluskan pembelian-pembelian ini yang melibatkan syarikat-syarikat yang disenaraikan dalam

BSKL kerana ia melibatkan wang yang sangat besar, keseluruhannya melebihi RM1.1 bilion. Apakah komen oleh Suruhanjaya Sekuriti tentang perkara ini?

Dan akhirnya, ini yang paling akhir, Tuan Yang di-Pertua, saya harap bahawa dalam menjalankan tugas pihak Suruhanjaya Sekuriti akan mengambil kira kepentingan pelabur-pelabur kecil. Kerana saya ada terima beberapa aduan, tentang amalan yang tidak sihat oleh beberapa syarikat pembeli saham, sorry syarikat saham, stock brokerage firm, dengan izin.

Oleh kerana yang buat pengaduan adalah terdiri daripada pelabur-pelabur kecil ataupun remisier, pihak KLSC ataupun Suruhanjaya Sekuriti tidak mengambil ataupun memberikan perhatian yang sewajarnya. Dan saya ingin menimbulkan satu kes atau kes-kes yang berlaku di Melaka seperti dalam stock brokerage firm, OCBC Securities. Di mana pada masa lampau, saya pun telah membuat pengaduan oleh beberapa pembeli saham menerusi ejen OCBC Securities dalam tahun 1990 tetapi tidak ada sebarang tindakan diambil untuk memastikan stock brokerage firm OCBC Securities ini memulangkan wang kepada mangsa-mangsa yang ditipu oleh ejen mereka.

Saya rasa semua orang tahu bahawa tidak ada ejen syarikat saham atau broker saham tetapi kerana permintaan yang begitu besar, memang menjadi satu amalan biasa. Ada ejen-ejen haram yang beroperasi di semua bandar di Malaysia bukan sahaja setakat Semenanjung Malaysia. Mungkin satu cara untuk mengatasi masalah ejen-ejen haram ialah membenarkan syarikat saham menubuhkan cawangan macam bank. Saya tidak tahu mengapa pihak kementerian tidak mahu membenarkan syarikat-syarikat broker saham menubuhkan cawangan-cawangan mereka. Kalau bank-bank perdagangan boleh menjual dan membeli saham menerusi exempt dealer status, mengapa syarikat saham broker tidak boleh berbuat demikian. Kalau begitu saya rasa di sini timbul pula double standard. Dan

inipun penting untuk memelihara dan membela nasib pembeli-pembeli saham di bandar-bandar kecil kerana mereka tidak dapat peluang untuk membeli saham. Mereka membeli menerusi ejen-ejen saham yang haram di sisi undang-undang yang dilantik sungguhpun haram tetapi masih dilantik oleh syarikat-syarikat broker saham.

Oleh sebab itu, saya harap pihak kerajaan boleh mengkaji sendiri kerana kalau kita boleh membenarkan bank untuk mengamalkan atau menjual dan membeli saham bagi pihak pelanggan mereka, tidak ada sebab mengapa cawangan-cawangan syarikat broker saham tidak boleh didirikan.

Dan tentang aduan terhadap OCBC Securities, saya harap pihak kementerian boleh menyiasat aduan-aduan yang telah dibuat tanpa pilih kasih, tanpa mengira kawan, kerana memang menjadi hakikat bahawa Suruhanjaya Sekuriti lebih rapat dengan broker saham berbanding dengan pelabur-pelabur kecil. Ini adalah satu perkara yang sangat penting.

Pada masa yang sama, saya rasa untuk bank-bank yang mendapat exempt dealer status, dan dibenarkan berdagang dalam saham, adakah pihak kementerian telah membuat satu kajian dan tahu bahawa terdapat juga beberapa aduan tentang penyelewengan yang telah berlaku? Kerana ada satu kes di mana saya membawanya kepada perhatian pihak kerajaan, iaitu yang melibatkan Maybank - Leverage Trading Account yang dioperasikan oleh Maybank - Leverage Trading Facilities Account di mana ada satu aduan di buat bahawa sahamnya dibeli bukan mengikut arahannya dan dibeli sebelum dia membuka satu akaun dengan Maybank. Kalau penyelewengan yang begitu asas ini boleh berlaku, macam mana seseorang boleh membeli saham menerusi Maybank kalau dia belum membuka satu akaun, Leverage Trading Facilities Account dengan Maybank. Tetapi, sungguhpun begitu Maybank masih ingin memaksanya membuat bayaran. Dan direstui pula oleh Bank Negara, yang kemudian direstui oleh Kementerian Kewangan. Saya harap pihak, saya ingat Yang Berhormat Timbalan Menteri tahu tentang perkara ini dan saya harap boleh memberikan satu jawapan untuk memastikan bahawa Suruhanjaya Sekuriti bukan sahaja menolong satu pihak tetapi semua rakyat Malaysia khususnya pembeli-pembeli saham atau pelabur-pelabur kecil. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, kita ada usul.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

5.55 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Haji Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa menurut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 6.30 petang atau setelah selesai segala urusan kerajaan di dalam Aturan Urusan Mesyuarat pada hari ini yang mana terkemudian dan selepas itu majlis akan ditangguhkan pada satu tarikh yang tidak ditetapkan.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Tuan Peter Chin Fah Kui]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]:

Bahawa menurut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 6.30 petang atau setelah selesai segala urusan kerajaan di dalam Aturan Urusan Mesyuarat pada hari ini yang mana terkemudian dan selepas itu majlis akan ditangguhkan pada satu tarikh yang tidak ditetapkan.

hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa menurut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 6.30 petang atau setelah selesai segala urusan kerajaan di dalam Aturan Urusan Mesyuarat pada hari ini yang mana terkemudian dan selepas itu Majlis akan ditangguhkan pada satu tarikh yang tidak ditetapkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kepong, selepas ini kementerian jawab.

5.57 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya rang undang-undang ini dibentangkan kerana faktor-faktor yang tertentu termasuklah kekurangan prestasi dalam industri urusniaga hadapan.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengambil bahagian di dalam perdebatan ini dengan tujuan untuk memberi syor-syor supaya pihak kerajaan dapat mewujudkan kredibiliti untuk menguruskan bursa urusniaga hadapan. Dalam usahanya menarik lebih ramai peniaga dan syarikat termasuk syarikat-syarikat untuk menyertai Kuala Lumpur Option And Financial Future Exchange (KLOFFE) dan Kuala Lumpur Future Market (KLFM), kerajaan hendaklah menentukan keberkesanan untuk mengawalseliakan transaksi derivative-derivativenya.

Tuan Yang di-Pertua, KLOFFE dan KLFM adalah masing-masing diuruskan oleh KLOFFE Capital Sdn. Bhd. dan KLFM Sendirian Berhad. Kedua-duanya telah mula beroperasi sejak setahun yang lepas. Setakat ini volume transaksi oleh lebih 20 syarikat adalah tidak begitu mengalakkan dan kita ada mendengar daripada Ahli Yang Berhormat dari Labuan, hanya kira-kira 100 lot setiap hari. Sekarang kerana faktor-faktor yang tertentu termasuklah perniagaan yang kurang memuaskan, rang undang-undang ini dibentangkan. Dengan meletakkan kawalseliaan transaksi derivative di bawah satu rangka kawalselia, Suruhanjaya Sekuriti adalah diharapkan industri urusniaga hadapan akan berkembang dengan pesat.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun Malaysia merupakan salah sebuah negara utama yang mengeluarkan kelapa sawit, tetapi pasaran untuk komoditi ini malangnya bukanlah pasaran niaga hadapan yang utama di dunia. Bilakah kita dapat mencapai satu tahap dunia secocok dengan pengeluaran kita ke atas komoditi tersebut? Ini merupakan satu cabaran yang besar untuk negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, permasalahan ini wajar diatasi supaya dengan beransur-ansur negara ini akan menampilkan ke hadapan dalam bidang ini. Beberapa soalan telah timbul dengan terbentangnya rang undang-undang ini. Pertama, adakah Suruhanjaya

Sekuriti sudah mengemaskinikan lalu menubuhkan bahagian khas untuk menangani segala fungsi pengawalseliaan industri niaga hadapan?

Kedua, apakah bilangan kakitangan Suruhanjaya Dagangan Komoditi yang akan diambil alih oleh Suruhanjaya Sekuriti dan terma-terma yang diberikan untuk yang sanggup dan yang tidak sanggup menyertai Suruhanjaya Sekuriti?

Ketiga, berapakah amaun wang yang terkandung dalam Kumpulan Wang Suruhanjaya Dagangan Komoditi yang akan dikembalikan kepada Kumpulan Wang Disatukan Persekutuan?

Keempat, apakah amaun aset lain Suruhanjaya Dagangan Komoditi?

Kami menyeru supaya insiden penipuan, seperti sebuah bank British, Barings Bank yang berlaku di Singapura tidak akan berulang di negara ini. Ini bermakna Suruhanjaya Sekuriti wajib memastikan pembahagian fungsi-fungsi kerja yang sesuai di bank-bank dan badan-badan lain yang terbabit dengan niaga hadapan.

Seseorang pengurus niaga hadapan tidak seharusnya diberikan peluang untuk menguruskan operasi niaga hadapan itu dengan sepenuhnya, termasuk akaun rahsia dan kakitangan pejabat hendaklah diberi peluang untuk mengetahui apa sahaja yang berlaku dengan perniagaan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang timbul dengan Barings Bank, iaitu Nick Leeson diberi peluang untuk berniaga dengan akaun rahsia dan pejabat-pejabat, sama ada front office ataupun back office, tidak mengetahui apa sahaja yang dibuat oleh peniaga itu. Ini bermakna dialah yang mengetahui dengan sepenuhnya apa sahaja yang dibuat untuk perniagaan itu. Orang lain tidak mengetahui langsung. Inilah kita berharap satu iktibar yang dipelajari oleh pihak Kementerian Kewangan.

Tuan Yang di-Pertua, di dalam usaha kita untuk memperbaiki keadaan niaga hadapan ini, saya berharap Yang Berhormat dapat menerangkan di dalam niaga hadapan kewangan, kadar faedah, currency, index stock, metal and energy futures, five year Malaysian Government Security and Currency Futures? Apakah yang dibuat oleh pihak kementerian ke atas semua ini di dalam niaga hadapan?

Tuan Yang di-Pertua, tadi kita ada dengar mengenai pelbagai masalah, termasuk 30 syarikat yang disebutkan oleh Yang Berhormat Labuan yang tanpa lesen dapat berniaga dan cara-cara penipuananya. Saya berharap pihak Suruhanjaya Sekuriti dapat mengambil perhatian mengenai masalah-masalah seumpama ini.

Dua perkara yang hendak saya timbulkan iaitu mengenai Kuala Lumpur Stock Exchange Index Futures (KLOFFE). Walaupun pihaknya telah mengumumkan bahawa Kuala Lumpur Stock Exchange Index Futures ini akan diadakan di negara ini tetapi apakah yang terjadi dengan index futures ini? Yang kedua, mengenai three-month KL Inter-Bank Offered Rates (KLIBOR). Apakah yang terjadi dengan KLIBOR ini?

Di dalam pindaan ini walaupun sangat ekstensif untuk menangani masalah-masalah yang timbul dengan pemansuhan Akta Dagangan Komoditi dan masalah-masalah yang timbul daripadanya, saya nampak tidak ada peruntukan untuk latihan bagi sesiapa sahaja yang terbabit di dalam aktiviti niaga hadapan ini. Setakat ini memang kita tidak mempunyai profesional-profesional yang cukup untuk menguruskan semua ini dan ekoran ini apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh pihak kementerian untuk memastikan latihan ke atas semua yang terlibat di dalam niaga hadapan ini supaya semua yang terlibat adalah dalam erti kata yang sebenarnya profesional-profesional belaka yang mempunyai etika dan moral yang tinggi dan dapat menjaga nama baik negara ini serta menentukan harapan untuk niaga hadapan di negara ini. Sekian, terima kasih.

6.07 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Wong See Wah]: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan berbanyak terima kepada Ahli Yang Berhormat dari Labuan, Kota Melaka dan Kepong atas pandangan dan soalan-soalan yang telah dibentangkan itu. Apakah penyerapan Suruhanjaya Sekuriti Dagangan Komoditi ke dalam Suruhanjaya Sekuriti akan menjadikannya badan ini sebagai satu badan yang lebih berkesan dari segi pengawalseliaan industri niaga hadapan?

Tuan Yang di-Pertua, dengan adanya penyerapan iaitu menyatukan Suruhanjaya Dagangan Komoditi ke dalam Suruhanjaya Sekuriti, pengawalseliaan akan menjadi lebih berkesan kerana peserta-peserta pasaran adalah tertakluk kepada rangka pengawalseliaan yang sama iaitu tidak kira sama ada dari yang berniaga dalam bentuk komoditi ataupun sekuriti.

Yang kedua, pengurusan risiko dapat dijalankan dengan lebih baik kerana pendedahan pasaran (market exposure) dapat diawasi dengan lebih cekap dan pihak suruhanjaya akan dapat menjalankan tugas-tugas pengawasannya dengan lebih berkesan kerana pasaran niaga hadapan, komoditi dan kawalan serta kewangan berada di bawah satu badan pengawalseliaan dan dengan akta yang sama.

Sama ada ini menunjukkan sebagai satu "vote of no confidence" terhadap Kementerian Perusahaan Utama? Saya percaya ini adalah tidak, kerana usaha meletakkan dagangan komoditi di bawah Security Commission adalah satu usaha untuk mengelakkan pembaziran dan pertindihan tugas serta mewujudkan rangka kawal selia yang lebih kukuh bagi kedua-dua pasaran.

Security Commission memang cekap, bolehlah kita tunjukkan sebagai satu contoh di mana KLSE ialah sebagai satu pusat pasaran yang begitu aktif dan yang membangun

dengan paling cepat sekali di antara banyak bursa saham di rantau ini dan ini adalah menunjukkan Security Commission memang mempunyai kecekapan dan kemampuan untuk mengendalikan hal-hal yang ada kaitan dengan bursa saham. Dan dibandingkan dengan Kota Melaka telah mengkritikkan Security Commission adalah tidak mempunyai kecekapan dan sebagainya berbanding dengan Singapura dan sebagainya.

Suka saya katakan iaitu berdasarkan kepada Baring's incident, bolehlah kita nampak iaitu bagaimana ketatnya sistem kewangan yang terdapat dalam satu-satu negara itu dan Singapura adalah terkenal sebagai satu sistem kewangan, negara yang mempunyai sistem yang ketat dan terkenal sekali, tetapi berlaku juga Baring's incident itu, dan telah menyebabkan kerugian bagi pihak-pihak yang berkenaan dengan kadar yang begitu besar sekali. Ini menunjukkan begitu ketat sistem-sistem yang ada, hendaklah sentiasa kita berjaga-jaga. Memang Security Commission Malaysia itu adalah dalam keadaan begini dan sentiasa mengambil tindakan dan berhati-hati untuk menghadapi segala kemusykilan dan kemungkinan akan berlaku dalam perniagaan sekuriti dan bentuk-bentuk yang lain.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Labuan bangun.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Dengan kemasukan perniagaan hadapan, sama ada kewangan ataupun komoditi ini ke dalam Suruhanjaya Sekuriti, dari segi pengawalseliaannya memanglah kita tidak nafikan lebih mudah dan mungkin berkesan. Persoalannya, pada hari ini Suruhanjaya Sekuriti sudah pun menerima backlog dari segi pemerosesan permohonan lesen, pembaharuan lesen. Dengan kemasukan ini akan menjadikannya lebih teruk lagi daripada yang ada sekarang. Persoalannya yang kita lihat, yang kita nampak ialah dari segi bukan

keupayaan kecukupan Suruhanjaya Sekuriti. Tetapi mungkin dari segi bilangan kakitangan yang tidak mencukupi ataupun satu-dua orang pegawai yang dipertanggungjawabkan untuk melakukan berbagai-bagai kerja. Hari ini cuma kerja-kerja yang melibatkan syarikat-syarikat menjadi ahli di Bursa Saham Kuala Lumpur, belum termasuk lagi peniaga-peniaga daripada industri niaga hadapan komoditi. Bila ini dimasukkan, ianya akan berada dalam keadaan yang lebih teruk lagi. Apakah langkah-langkah ataupun apakah ada assurance supaya perkara ini tidak akan terus berlaku daripada yang ada pada hari ini?

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat dari Labuan mengenai backlog yang dimaksudkan itu mungkin dari segi permohonan untuk mengeluarkan lesen broker ataupun permohonan untuk menyenaraikan syarikat-syarikat ataupun permohonan-permohonan tentang satu-satu perkara. Sukacita saya memaklumkan, mungkin satu-satu backlog yang berlaku itu adalah berdasarkan kepada keputusan ataupun polisi terhadap satu-satu perkara. Katalah dari segi untuk pengeluaran lesen broker itu adalah memang menjadi polisi kerajaan supaya kita tidak akan mengeluarkan lesen seumpama ini, kecuali dalam keadaan yang tertentu. Begitu juga dengan katalah untuk menyenaraikan syarikat-syarikat di dalam papan kedua itu, oleh kerana keadaan-keadaan yang telah berlaku selama ini telah menunjukkan turun-naik tidak begitu tentu. Jadi, mungkin ini juga menjadi sebabnya mengapa kelulusan ataupun proses untuk memberi pertimbangan satu-satu permohonan, penyenaian satu-satu syarikat itu dikemudiankan.

Mengenai sama ada syarikat Suruhanjaya Sekuriti itu mampu boleh menguruskan tugas tambahan apabila Suruhanjaya Dagangan Komoditi diserap ke dalamnya. Yang sebenarnya kakitangan yang terlibat dalam Suruhanjaya Dagangan Komoditi itu hanya

tidak melebihi 25 orang sahaja. Semua ini kalau tidak ada perubahan ataupun perkara yang berlaku semuanya akan diserap ke dalam Security Commission. Dari segi kakitangan, saya rasa tidak menjadi masalah. Saya suka mengatakan di sini iaitu setakat ini Security Commission masih mempunyai kemampuan yang lebih dan sanggup untuk menjalankan tugasnya seperti kepercayaan yang diberikan oleh Menteri Kewangan kepadanya.

Tuan Yang di-Pertua, pemindahan atau penyerapan Suruhanjaya Perdagangan Komoditi ke dalam Suruhanjaya Sekuriti bertujuan juga supaya seperti yang saya katakan tadi, iaitu hanya satu badan sahaja ataupun satu rangka kawal selia sahaja yang digunakan untuk semua perniagaan ini. Ini dapatlah meningkatkan sistem pengawalan dan penyeliaan dan seterusnya akan membangunkan lagi industri niaga hadapan negara. Langkah ini juga akan mengelakkan duplikasi dan meningkatkan kecekapan industri.

Kenapakah trend penurunan dagangan kontrak minyak kelapa sawit mentah berterusan. Sama ada ini menunjukkan Suruhanjaya Dagangan Komoditi itu telah gagal. Ini adalah satu persoalan yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat dari Labuan. Sukacita saya memaklumkan iaitu bilangan kontrak yang didagangkan di sesuatu bursa niaga hadapan bergantung tinggi kepada volatility, harga instrument ataupun komoditi pendasar. Jadi, volatility ini pula bersifat turun-naik ataupun cyclical. Oleh itu, trend penurun-naik ini tidak boleh digunakan sebagai satu bukti bahawa kontraktor minyak kelapa sawit mentah sedang menghadapi masalah.

Sama ada kontrak-kontrak baru seperti kayu gergaji ataupun lada hitam akan diperkenalkan, ataupun perkara-perkara ataupun komoditi-komoditi yang lain seperti corn, telur, beras, kacang dan lain-lain, usaha untuk memperkenalkan kontrak baru sebagaimana yang dikehendak oleh industri akan terus dipergiatkan lagi. Bahkan dengan

wujudnya satu badan yang mengawal selia kedua-dua pasaran komoditi niaga hadapan kewangan, langkah mengembangkan pasaran komoditi boleh ditingkatkan. Memang kita berniat hendak tingkatan supaya pasaran komoditi di Malaysia ini akan terus sampai tahap seperti yang terdapat di Chicago. Tetapi kita masih memerlukan usaha-usaha yang gigih supaya kita dapat wujudkan satu suasana ekonomi dan pasaran yang setanding dengan apa yang terdapat di pasaran yang besar itu.

Tuan Yang di-Pertua, kenapa KLOFFE dan MME menawarkan satu produk sahaja di bursa masing-masing? KLOFFE baru ditubuhkan selama satu tahun dan MME ditubuhkan selama 7 bulan sahaja. Sungguhpun begitu, kedua-dua bursa sedang menjalankan usaha yang gigih untuk memperkenalkan produk-produk baru. Kemungkinan kita akan lihat beberapa produk baru pada tahun hadapan. KLOFFE mempunyai kriterianya untuk memilih ahli KLOFFE. Kriteria pemilihan ahli KLOFFE dibuat setelah mengambil kira integriti kewangan syarikat, kepakaran dan profesionalisme pemohon, syarikat-syarikat ahli perlu memehuni kehendak-kehendak pelesenan di bawah Akta Perindustrian Niaga Hadapan 1993 sebelum lesen dikeluarkan.

Bagi memastikan masyarakat umum mendapat pendedahan yang sewajarnya kepada urusan niaga pasaran hadapan, KLOFFE telah mengambil langkah-langkah tertentu seperti berikut:-

- (i) mengadakan seminar bergerak di dalam dan di luar negeri;
- (ii) menyiarkan artikel dalam akhbar; dan
- (iii) mengadakan seminar simposium secara percuma setiap minggu di Pejabat KLOFFE.

Pada masa ini KLOFFE menjalankan kontrak niaga hadapan indeks komposit BSKL, KLOFFE juga bercadang untuk memperkenalkan 'contract option' ke atas saham-saham 'individual'.

Pada masa ini juga, aktiviti di BKKL, MME dan KLOFFE tidak begitu aktif kerana industri niaga hadapan adalah satu perindustrian yang agak baru di Malaysia dan perlu ditekankan di sini bahawa kontrak niaga hadapan adalah instrument pasaran modal yang sofistikated dan pelabur pada amnya adalah terdiri daripada institusi yang sofistikated. Buat masa ini, jumlah pelabur institusi adalah kurang tetapi semakin bertambah dan dijangka pada jangka masa panjang apabila terdapat lebih banyak pelabur institusi aktiviti di bursa tersebut dijangka akan menjadi lebih aktif.

Tuan Yang di-Pertua, terdapat juga soalan tentang apakah usaha kerajaan untuk menarik minat pelabur dan broker asing kepada pasaran tempatan? Di antara usaha kerajaan untuk menarik broker asing ke pasaran tempatan ialah dengan membenarkan mereka memegang sehingga 49 daripada ekuiti di dalam broker niaga hadapan. Jadi, dengan adanya penyertaan dari broker asing, pemindahan teknologi dapat dilaksanakan kepada pasaran tempatan. Di dalam usaha untuk menarik pelabur asing ke pasaran tempatan, beberapa pertunjukan bergerak iaitu road show telah diadakan oleh bursa tempatan di luar negeri untuk menarik lebih ramai pelabur asing ke pasaran tempatan.

Kementerian Kewangan juga dan Suruhanjaya Sekuriti sedang dalam proses mengkaji buruk baiknya tentang futures Commission Merchant atau introducing brokers dan sukacita juga saya memaklumkan kepada Tuan Yang di-Pertua, iaitu kerajaan memang setakat ini juga cuba membuka peluang di Labuan supaya LOFSA, akta yang terdapat di dalam LOFSA dapat untuk pasaran tertentu dibuka seperti yang akan kita cadangkan di dalam Dewan ini iaitu untuk membuka peluang di Labuan supaya aktiviti

offshore di Labuan itu dapat diperluaskan lagi. Katalah sebagai satu contoh, iaitu kita memang tidak mempunyai syarikat pengurusan yang boleh memberi perkhidmatan kepada bank ataupun insurans dan juga bank yang terdapat di negara kita ini setakat ini ataupun di Labuan itu adalah hanya untuk mengutip loan ataupun untuk memberi pinjaman dan selain daripada itu produk yang lain itu adalah setakat minimum sahaja.

Jadi, untuk menggalakkan katalah untuk menjalankan pasaran matawang mungkin perlukan kepakaran tertentu, mungkin mempunyai memerlukan backroom operation dan ini memerlukan syarikat pengurusan untuk katalah khidmat kepada operasi untuk perniagaan matawang dan juga untuk pentadbiran dana seperti yang terdapat di Dublin dan juga di Luxermburg dan mungkin juga untuk syarikat-syarikat ataupun insurans yang captive iaitu dipunyai oleh sesuatu corporate yang tersendiri tetapi untuk menguruskan bookkeeping mungkin memerlukan kepakaran tertentu untuk menjalankan kegiatan seperti itu seperti yang terdapat di dalam Bermuda.

Ada juga cadangan supaya kita bukakan perbankan Islam dan mungkin juga profesor yang handal dalam Islamic study dari universiti tempatan dapat memberi kepakaran untuk memberi khidmat nasihat kepada skop seperti yang saya sebutkan ini. Ini adalah contoh di mana bolehlah kita tunjukkan ialah infrastruktur ataupun kemudahan yang sedia ada, yang setanding dengan dunia masih kekurangan lagi dan selain daripada usaha yang telah kita wujudkan untuk pasaran tempatan dan untuk institusi kewangan tempatan dan juga untuk pelabur asing, kerajaan juga membuka Labuan supaya pemindahan teknologi itu dapat dijalankan dan bukan sahaja di Labuan tetapi juga dapat dipindahkan ke Kuala Lumpur dan menjadikan Kuala Lumpur ini sebagai satu bursa saham dan niaga hadapan yang setanding dengan taraf dunia dalam masa yang singkat.

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kepong bangun Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Setakat ini saya nampak ada kompleks bangunan taman kewangan yang menelan belanja RM360 juta dan setakat ini saya diberitahu bahawa lebih RM300 juta pun telah diperuntukkan untuk kemudahan infrastruktur yang lain. Dan apakah hasil daripada peruntukan yang begitu besar untuk mengadakan kemudahan yang cukup bagi memastikan Labuan menjadi satu IOFC yang terunggul di dunia dan apakah yang telah terjadi dengan international stock exchange dan juga international money trade exchange?

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, dari segi pelaburan yang dijalankan iaitu lebih daripada RM300 juta baik dalam pembangunan fizikal, jadi, ini kalau kita hendak kira dari pulangan nilainya mungkin terlalu awal hendak kita membuat apa-apa penilaian, tetapi dari segi mewujudkan aktiviti perniagaan dan seterusnya mewujudkan peluang pekerjaan, ini memang akan mendatangkan kesan yang baik.

Selain daripada itu, seperti yang saya katakan pemindahan teknologi itu memang kita mengambil berat dan ini adalah salah satu segi yang kita pentingkan, kalau kita hendak kira dari segi pulangan kewangan itu, kerajaan hanya mengenakan cukai yang begitu rendah iaitu 3% ataupun RM20,000 setahun untuk setiap syarikat itu sahaja, kalau kita pandang dari segi ini, pulangan kewangan itu memanglah secara minimum sekali.

Tuan Yang di-Pertua, soal penyatuan bursa niaga hadapan dan pusat penjelasan merupakan satu isu komersial dan namun begitu, kerajaan mampu menggunakan insentif ekonomi baik dari segi dasar cukai sama ada cukai dikecualikan untuk satu-satu perniagaan ataupun untuk satu-satu stamp ataupun sebagainya dan juga dari segi dasar fiskal di mana mungkin ada juga dikenakan cukai dengan cara-cara yang tertentu dan

yang ketiga, iaitu dengan dasar matawang. Dan dengan itu, mungkin dapatlah kerajaan menggunakan insentif ekonomi untuk kita membantu supaya sumber pasaran itu dapat ditingkatkan dan untuk kita menjadikan bursa itu lebih berkesan dan efektif.

Tindakan yang boleh diambil mengenai maklumat dan amalan yang diberi oleh satu-satu syarikat mengapa Security Commission mengambil tindakan terhadap syarikat yang terpilih sahaja. Sungguhpun Security Commission mempunyai kuasa untuk mengambil tindakan, tindakan ini juga bergantung kepada maklumat yang wujud dan tidak berasaskan kepada maklumat yang tidak mencukupi.

Maknanya kalau bergantung kepada khabar-khabar angin sahaja ataupun kepada maklumat yang tidak mencukupi dan Security Commission dengan itu perlu menggunakan kuasanya dengan cara yang bertanggungjawab iaitu menjalankan penyiasatan dan juga perlu mungkin kena menjaga kerahsiaan. Tentang Repko dan Fumakila yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat dari Kota Melaka, sukacita saya maklumkan iaitu Repko telah banyak kali diberi untuk menimbang semula tentang laporan yang telah dikemukakan itu dan setiap kali dikemukakan dan setiap kali dinasihatkan supaya mengkaji semula tentang laporannya serta dengan tindakan-tindakan yang lain.

Ini memang satu tindakan yang boleh diamalkan dan dalam kuasa Securities Commission dan mungkin lebih daripada itu adalah diluar kawalan Securities Commission. Hakikat di mana cabutan saham bagi syarikat Fumakila itu telah dibatalkan dan menunjukkan usaha telah diambil oleh Securities Commission dan ini telah menunjukkan memang satu tindakan yang diambil dan patutlah kita memberi kepujian kepada Securities Commission dan bukanlah untuk kita sentiasa mengecam Securities Commission.

Kenapa tindakan inside trading atau

Tuan Lim Guan Eng: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ada yang bangun, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya tentang Fumakila, apakah tindakan akhir diambil oleh Suruhanjaya Sekuriti kerana selepas ia digantung, adakah cabutan semula akan dibuat, kalau ia dibuat adakah pemohon-pemohon saham di mana permohonan mereka telah dipulangkan kepada mereka, adakah mereka akan dibenarkan untuk mencabut bersama-sama dengan pemohon yang lain?

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini keputusan belum dibuat lagi dan tidaklah dapat kita membuat apa-apa komen tentang keputusan ataupun langkah-langkah yang akan diambil oleh Securities Commission tetapi satu perkara yang saya faham iaitu Securities Commission akan menggunakan kuasanya untuk menimbang segala aspek kes ini dan tindakan yang akan kita ambil itu adalah adil kepada semua pihak.

Satu perkara yang telah dibangkitkan iaitu mengenai balloting dalam permohonan yang telah dihantar balik sebelum pengundian, sukacita saya maklumkan Securities Commission dalam tindakan ke atas MIH dan Great Wall telah membuktikan tindakan akan diambil kalau berlaku perkara seperti yang disebutkan. MIH telah didapati bersalah di mahkamah dalam hal Great Wall dan telah pun didenda sebanyak RM1 juta dan ini tidak boleh dikatakan sebagai a gentle slap on the wrist.

Bagi saya, Yang Berhormat dari Kota Melaka agak confused oleh kerana kaunter naik RM50 satu hari, dia kata khuatir dan dia persoalkan Securities Commission tidak buat tugasnya, saya rasa ini adalah bukan sikapnya dan mengapa Yang Berhormat tidak

cadangkan supaya Securities Commission dihapuskan supaya tidak mendapat pasar bursa saham Kuala Lumpur dan tidak akan kita hadapi masalah seperti itu.

Jadi, ini adalah satu-satu yang memang sebagai satu akauntan memang faham tentang faktor-faktor yang mempengaruhi bursa saham di dunia ini dan memang dalam pengiraan itu tidaklah akan semata-mata menunjukkan jari telunjuknya kepada kerajaan. Syarikat-syarikat yang terlibat dalam perjudian, apakah tindakan oleh kerajaan kepada syarikat tersebut?

Tuan Yang di-Pertua, syarikat tersebut pada masa ini Securities Commission dan BSKL telah membuat keputusan iaitu tidak akan memasukkan ke dalam senarai bukan Islam iaitu senarai syarikat-syarikat di kaunter seperti ini adalah memberi maklumat kepada pelabur-pelabur Islam supaya tidak melaburkan dalam syarikat-syarikat seumpama ini. Tentang regulated short selling aktiviti-aktiviti ini adalah satu aktiviti yang baru dan ini memang satu usaha untuk mempergiatkan lagi aktiviti yang terdapat di BSKL dan garis panduan untuk aktiviti ini baru sahaja diperkenalkan dan pindaan tentang peraturan KLSE masih dibuat dan oleh kerana aktiviti ini adalah baru lagi dan maklum balas data yang terkini itu belum diperolehi. Peranan dan kesan dua licencing melalui dua licencing seseorang wakil peniaga yang juga

Tuan Lim Guan Eng: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ada yang bangun, Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya, tadi Yang Berhormat ada kata senarai bukan Islam dalam KLSE. Saya rasa ini mungkin satu perkara baru kerana tidak tahu tentang penyenaraian yang dilonggarkan untuk syarikat bumiputera tetapi untuk Islam dan bukan Islam, bolehkah Yang Berhormat, berikan keterangan lebih lanjut sedikit sama ada satu kategori baru dalam BSKL?

Dato' Wong See Wah: BSKL sedang menjalankan usaha supaya dapat mengasingkan syarikat-syarikat yang menjalankan aktiviti-aktiviti perniagaannya mengikut cara halal dan secara yang tidak halal itu akan diasingkan dan akan menjadi satu golongan syarikat yang tidak Islam. Jadi, untuk maklumat lagi tunggulah pengisytiharaan dari Securities Commission.

Tuan Yang di-Pertua, ...

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Rompin.

Dato' Dr. Haji Jamaluddin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tadi, minta penjelasan Kota Melaka yang marah sebab bila saham dia naik itu dia marah kerana tidak beli lebih awal. Itu sebenar Kota Melaka marah tu. *[Ketawa]* Saya hendak minta penjelasan sedikit daripada Yang Berhormat Dato' Timbalan Menteri, kita mengucapkan syabas kepada tindakan kerajaan yang saya rasa amat membanggakan, keras tindakan yang kita ambil bila mereka ini menggunakan nama bumiputera yang sebenarnya tidak bumiputera.

Saya hendak bertanya sedikit kepada syarikat-syarikat yang sudah disenaraikan, mereka hendak kembali masuk dalam pasaran mungkin melalui the right issue tetapi pada ketika ini penyertaan bumiputera ini boleh dikatakan tidak ada. Awalnya bila disenaraikan mungkin ada 30% sekarang sudah tidak ada mungkin tulis nama driver, driver pun sudah jual, nama orang gaji, orang gaji sudah jual sebagai contoh.

Bagaimana kalau kementerian mahu memberikan mesej yang sama bahawa kita akan tetap dari pelaksanaan bumiputera ini tidak boleh dikotak-katikkan dan dipermainkan? Adakah kerajaan juga sanggup menimbang yang hendak memasuki semula ke pasaran modal ini dikenakan juga satu tindakan yang keras tentang penyertaan

bumiputera? Saya minta sedikit penjelasan langkah kerajaan sedang membincang dan menimbang tentang perkara ini.

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, ini memang menjadi masalah dalam pembahagian ekuiti saham-saham untuk syarikat-syarikat tersenarai itu dan antara usaha-usaha yang telah dicadangkan untuk mengatasi masalah ini memang telah kita ketahui iaitu untuk kita mewujudkan satu masyarakat bumiputera yang handal dalam perdagangan dan perindustrian. Jadi, ini memerlukan usaha yang gigih supaya dari segi pendidikan dan juga dari segi kewujudan satu masyarakat yang handal untuk memperolehi dan juga untuk mempertahankan pegangan ekuiti seumpama itu.

Dalam masa kita hendak mencapai masyarakat ataupun komuniti seperti itu, usaha juga dijalankan supaya ekuiti bumiputera itu dapat dipegang oleh korporat-korporat bumiputera ataupun melalui amanah-amanah saham unit trust seperti ASN dan juga unit trust yang lain dan supaya ekuiti ataupun nisbah yang tertentu itu dapat dipegang oleh institusi dan corporate ini sampai satu ketika di mana yang difikirkan sesuai untuk dipanjangkan kepada individu ataupun korporat. Saya harap saya sudah menjawab soalan itu.

Ini adalah mengenai kesan dual licensing. Melalui skim dual licensing, seorang wakil peniaga yang juga memiliki lesen wakil broker niaga hadapan boleh menjalankan aktiviti di dalam kedua-dua pasaran di pejabat yang sama iaitu di syarikat broker saham. Kesan dari situ ialah untuk meningkatkan lagi saluran ataupun access ke pasaran niaga hadapan. Di dalam hal ini KLOFFE adalah diharapkan dengan adanya skim ini, maka lebih ramai pelabur akan boleh melabur di KLOFFE dan seterusnya meningkatkan aktiviti perdagangan di Bursa tersebut.

Saya tidak tahu sama ada saya memang Wakil Rakyat dari MCA, tentulah untuk memegang jawatan Timbalan Menteri Kewangan, itulah mengapa soalan anak Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik, Encik Lim Hee Leong itu dikemukakan dan dijadikan sebagai satu modal politik bagi Yang Berhormat dari Kota Melaka itu.

Sukacita saya maklumkan, mengikut perundangan sekuriti di Malaysia, pembelian saham tidak memerlukan kelulusan Suruhanjaya Sekuriti melainkan pembelian saham tersebut melampaui 33% jumlah saham sesebuah syarikat itu. Jadi, setakat ini memang pihak kerajaan tidak mengetahui apakah yang sebenarnya berlaku.

Saya hairan mengapa Yang Berhormat dari Kota Melaka itu tahu sama ada dia cemburu mengapa orang yang berumur tidak lebih dari 30 tahun telah berdayasaing untuk menceburkan diri di dalam dunia komersial, patutlah kita memberi ucapan tahniah dan syabas kepada pemuda ini dan bukannya ini satu petanda yang baik. Mengapa selalu kita hendak fikirkan dari segi dia adalah corrupt dan dari segi dia seorang yang tidak boleh ditunjukkan kepada orang ramai? Mengapakah kita tidak pandang dari segi positif dan memberi galakan kepadanya? Seorang yang berumur 27 tahun tidak bolehkah menjadi seorang peniaga yang handal ataupun tidak bolehkah mereka menceburkan diri di dalam bidang-bidang yang tertentu dan ini merupakan satu generasi baru dan hendaklah kita terima hakikat ini supaya Malaysia yang memang sebuah negara yang baru, yang membangun dan memang kita akan hadapi dan kita akan perhatikan generasi baru ini kita akan dapati ramai korporat yang handal dan ramai yang akan berjaya di dalam bidang perniagaan.

Tuan Lim Guan Eng: Hendak beri jalan?

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Wong See Wah: Tak payahlah, sudah lewat. Hendak baliklah. Ini isu politik. *[Disampuk]* Tak payah.

Tuan Lim Guan Eng: Yang Berhormat Timbalan Menteri tak mahu jawab ini!

Dato' Wong See Wah: Saya cuma hendak beri pandangan saya sahaja. Mengenai stock broking company, terdapat sekurang-kurangnya satu syarikat stock di setiap negeri di Malaysia. Di bandar-bandar besar terdapat pula lebih daripada tiga buah syarikat broker. Baru-baru ini kerajaan telah meluluskan lima lesen baru kepada syarikat-syarikat tertentu untuk menubuhkan syarikat broker saham. Oleh itu, setakat ini bilangan syarikat broker saham yang ada adalah mencukupi dan kerajaan tidak bercadang untuk membenarkan syarikat-syarikat broker untuk menubuhkan cawangannya.

Saya memang bersetuju dengan pandangan exempt dealer status yang telah diberikan kepada bank. Mengapakah status yang sama itu tidak diberikan kepada broker yang lain supaya dapat kita menjadikannya lebih kompetitif? Tetapi setakat ini polisi kerajaan itu memang tidak membenarkan perkara ini berlaku dan mungkin adalah disebabkan dari segi kawalselia adalah lebih mudah.

Tentang trading account, sama ada akaun telah dibuka dan trading telah dijalankan sebelum akaun dibuka, saya perlukan notis yang awal dan saya harap dapatlah diberikan butir-butir yang lebih lengkap supaya dapat saya panjangkan keputusan yang dijalankan oleh security commission ataupun Bank Negara.

Langkah-langkah.....

Tuan Lim Guan Eng: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Oh ya, hendak beri jalan?

Tuan Lim Guan Eng: Cawangan...cawangan.

Dato' Wong See Wah: Saya tak ada jawapan. Untuk ini saya tidak ada jawapan. Untuk....

Tuan Lim Guan Eng: Cawangan....untuk cawangan.

Dato' Wong See Wah:...trading account. CBC Securities.

Tuan Lim Guan Eng: No, cawangan secara am. Tuan Yang di-Pertua, saya tahu bahawa pihak kerajaan telah memberikan lesen saham yang lebih. Tetapi, adakah Yang Berhormat sedar bahawa semua syarikat broker saham yang baru ditubuhkan adalah di bandar-bandar besar, tetapi tidak ada di bandar-bandar kecil seperti Tampin dan Mentakab sebagai contoh. Kalau kerajaan tidak membenarkan penubuhan cawangan, ini akan membawa masalah agen yang tidak cukup atau agen haram kerana tidak cukup untuk menampung permintaan dan agen haram ini kadangkala membawa masalah. Kalau ada satu penipuan berlaku, tidak ada perlindungan langsung. Bukankah lebih baik kalau kita benarkan cawangan ditubuhkan dan agen-agen ini dihalalkan?

Yang kedua ialah tentang pembelian saham oleh anak Yang Berhormat Menteri Pengangkutan. Saya tidak cemburu kerana ini ialah kejayaannya. Saya hanya bertanya sama ada Suruhanjaya Sekuriti tahu tentang perkara ini. Kalau tidak tahu, okaylah. Tetapi saya rasa semua orang akan tertanya-tanya, apakah keistimewaan beliau? Tadi Yang Berhormat cakap ini adalah sebagai ucapan terima kasih kepada sumbangan Yang Berhormat Menteri Pengangkutan. Itu sebab anaknya boleh menjadi ahli billionaire club, dengan izin.

Dato' Wong See Wah: *[Bercakap dalam bahasa Cina]*. Untuk cawangan-cawangan seperti di bandar-bandar kecil yang dikatakan oleh Yang Berhormat itu, yang pertama, sama ada ini economical ataupun tidak. Yang kedua iaitu sama ada kawalselia itu setakat untuk mengawal dan yang ketiga itu mungkin persaingan yang dilakukan

antara satu dengan lain itu sama ada sihat ataupun tidak dan ini adalah antara jawapan yang dapat saya fikirkan buat sementara dan mungkin ada sebab-sebab di mana kerajaan tidak mencadangkan supaya belum sampai masanya untuk kita buka cawangan di bandar-bandar kecil.

Jumlah wang yang akan dikembalikan kepada Kumpulan Wang Disatukan dan aset-aset lain yang dipegang oleh Suruhanjaya Dagangan Komoditi, soalan ini adalah dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong. Jumlah wang tunai yang akan dikembalikan kepada Kumpulan Wang Disatukan belum lagi dapat ditentukan kerana akaun Suruhanjaya Dagangan Komoditi akan hanya ditutup apabila dibubarkan, adalah dijangkakan jumlah ini adalah diantara RM0.5 juta hingga RM1 juta.

Aset-aset lain Suruhanjaya Dagangan Komoditi terdiri daripada perabut-perabut pejabat, kereta pejabat serta kontrak sewaan pejabat. Bilangan kakitangan Suruhanjaya Dagangan Komoditi seperti yang saya sebutkan ialah seramai 24 orang kakitangan dan semuanya akan diberi pilihan untuk sama ada hendak masuk Suruhanjaya Sekuriti, ini merupakan jumlah kesemua kakitangan sepenuh masa.

Yang akhir sekali ialah soalan mengenai, adakah Suruhanjaya Dagangan Komoditi telah menubuhkan satu bahagian yang menyelia pasaran komoditi. Telah dipastikan bahawa Suruhanjaya Dagangan Komoditi ini telah menubuhkan satu bahagian penguatkuasaan pasaran yang bertujuan dalam program pengawasan pasaran untuk mengesan keadaan yang tidak diingini yang berlaku dalam pasaran dan mengambil tindakan yang sewajarnya bagi mengelakkan sebarang gangguan pasaran.

Jadi, saya ucapkan berbanyak terima kasih dan memang ada point yang belum sempat saya jawab. Dan saya akan cuba mengambil perhatian tentang point yang telah

diberikan dan pihak-pihak ada di dalam Kementerian Kewangan akan mengambil tindakan yang tertentu.

Tuan Yang di-Pertua saya mencadangkan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalah ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal 1 hingga 37 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-Undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG SYARIKAT LUAR PESISIR (PINDAAN) 1996

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

6.54 ptg.

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan Rang Undang-undang Syarikat Luar Pesisir (Pindaan) 1996 dibacakan bagi kali kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, Akta Syarikat Luar Pesisir 1990 adalah merupakan akta yang mentadbir hal ehwal penubuhan pendaftaran dan pengawal seliaan syarikat luar pesisir dan syarikat luar pesisir asing di Labuan serta perkara-perkara yang berkaitan

dengannya seperti perlantikan juruaudit, larangan dan sekatan ke atas syarikat luar pesisir asing dan mengkompaun kesalahan-kesalahan. Akta ini mula berkuatkuasa pada 30hb. Ogos 1990.

Setelah 6 tahun Akta Syarikat Luar Pesisir berkuatkuasa, ia kini perlu dipinda untuk memastikan peruntukan-peruntukan akta itu adalah relevan dan sehaluan dengan arus pembangunan yang diamalkan di lain-lain IOFC. Pindaan-pindaan yang dicadangkan ini, pada amnya merupakan usaha untuk mengemaskini beberapa peruntukan akta yang sedia ada supaya selaras dengan perkembangan terkini berkaitan dengan penubuhan, perjalanan dan pengawalseliaan syarikat-syarikat luar pesisir dikebanyakan IOFC yang berwibawa.

Beberapa peruntukan akta yang kurang jelas dan menimbulkan masalah praktikal perlu diperkemaskan dan diperbaiki untuk memastikan keberkesanannya. Ini termasuk perkara yang berkaitan dengan tafsiran dan penubuhan syarikat-syarikat luar pesisir serta jangka masa untuk penyerahan sesuatu dokumen bagi penubuhan syarikat-syarikat luar pesisir. Lembaga Perkhidmatan Kewangan Luar Pesisir Luar Labuan (LOFSA) yang bertanggungjawab menguatkuasakan Akta Syarikat Luar Pesisir berpandangan bahawa peruntukan undang-undang yang kemas dan jelas adalah penting bagi memastikan industri luar pesisir berkembang dengan licn dan pesat.

Secara keseluruhannya, pindaan-pindan yang dicadangkan ini mempunyai tujuan seperti berikut:-

- (i) mencerminkan dasar baru kerajaan terhadap pembangunan Labuan sebagai sebuah IOFC seperti membenarkan pemastautin memegang kepentingan saham, syer dalam sesebuah syarikat luar pesisir.

- (ii) memasukkan beberapa peruntukan akta seperti penarikan balik larangan terhadap syarikat luar pesisir daripada menjalankan aktiviti perniagaan petroleum dan kebenaran kepada syarikat luar pesisir mengeluarkan nota pembawa;
- (iii) melaraskan beberapa peruntukan akta khususnya berkaitan dengan prosedur operasi, penyerahan dokumen, penubuhan syarikat dan seumpamanya;
- (iv) memberi kuasa kepada LOFSA untuk mengeluarkan daripada senarai pendaftaran syarikat luar pesisir yang tidak aktif serta tidak membayar yuran tahunan; dan
- (v) membenarkan penubuhan syarikat pengurusan oleh syarikat-syarikat luar pesisir yang dilesenkan oleh LOFSA bertujuan memberi khidmat sokongan kepada bank luar pesisir, insurans luar pesisir dan syarikat amanah tertakluk kepada peruntukan kerahsiaan.

Bahagian utama yang terlibat dalam pindaan ini adalah seperti berikut:

Bahagian I -

- (i) seksyen 6 akta ibu dipinda untuk menerangkan seseorang pemastautin yang menubuhkan sebuah syarikat luar pesisir Labuan adalah seorang yang bukan pemastautin bagi tujuan seksyen 8 Akta Syarikat Amanah 1990. Dengan pemansuhan seksyen 6 yang sedia ada, pemastautin boleh memegang kepentingan saham dalam syarikat luar pesisir;
- (ii) seksyen 6 akta ibu dipinda dengan pindaan subseksyen 7(3) bertujuan menetapkan keadaan sebuah syarikat luar pesisir boleh

menjalankan perniagaan dalam Ringgit Malaysia atau dengan pemastautin dalam keadaan tertentu dan membenarkan aktiviti petroleum dijalankan oleh syarikat luar pesisir.

Bahagian III -

Seksyen 21 akta ibu dipinda dengan menggantikan subseksyen 21(2) bertujuan memanjangkan label yang boleh menjadi sebahagian dari nama syarikat luar pesisir.

Bahagian IV -

- (i) seksyen 29 akta ibu dipinda dengan menggantikan subseksyen 29(2) bertujuan menjelaskan bahawa pemastautin tidak dibenarkan membeli debentur atau mendeposit wang atau memberi pinjaman wang kepada syarikat luar pesisir;
- (ii) seksyen 51 akta ibu dipinda untuk membenarkan peruntukan saham daripada satu mata wang kepada mata wang yang lain dan menyelaraskan tempoh penyerahan daripada 14 hari kepada satu bulan;
- (iii) selaras dengan pindaan tempoh penyerahan di bawah seksyen 51, maka seksyen 55, 83, 84 turut dipinda untuk diselaraskan tempoh penyerahannya dari 14 hari ke satu bulan.

Bahagian V -

- (i) seksyen 86 akta ibu dipinda dengan memasukkan subseksyen 86(2A) baru untuk meminda subseksyen 86(4) bagi menetapkan bahawa nombor syarikat mesti dinyatakan dalam memorandum dan artikel-artikel penubuhan serta memberi misalan apabila syarikat luar pesisir

melakukan kesalahan, nama syarikat tidak dinyatakan dalam dokumen-dokumen tertentu;

- (ii) seksyen 87 akta ibu dipinda dengan menggantikan subseksyen 87(2) bertujuan membenarkan pengarah-pengarah korporat dilantik oleh syarikat amanah kepada sebuah syarikat luar pesisir selain daripada pegawai amanah yang sedia ada;
- (iii) seksyen 93 akta ibu dipinda dengan memasukkan subseksyen 93(1A) baru serta menggantikan subseksyen 93(2) bertujuan membenarkan setiausaha korporat dilantik oleh sebuah syarikat amanah kepada syarikat luar pesisir selain daripada setiausaha perseorangan;
- (iv) seksyen 94 akta ibu dipinda dengan menggantikan subseksyen 94(2) dan subseksyen 94(3) bertujuan untuk menetapkan butir-butir pengarah dan setiausaha syarikat luar pesisir yang mesti dinyatakan dalam daftar. Berikutnya subseksyen 94A baru dimasukkan untuk menetapkan liabiliti pengarah dan setiausaha korporat serta pembelaan kepada kesalahan-kesalahan terhadap akta selari dengan pindaan seksyen 87.

Bahagian IX -

Seksyen 147 akta ibu dipinda untuk membenarkan syarikat luar pesisir bukan pemastautin memegang sekuriti-sekuriti syarikat domestik tertakluk kepada had bahawa ia tidak merupakan kepentingan kawalan dalam syarikat domestik.

Bahagian X -

Memasukkan Bahagian X yang baru dan seksyen-seksyen 153 hingga 168 bagi mengadakan peruntukan-peruntukan pelaksanaan kawalan, pentadbiran dan liabiliti-liabiliti syarikat pengurusan.

Tuan Yang di-Pertua, cadangan-cadangan pindaan ini dijangka akan membolehkan LOFSA menjalankan tugas-tugas sebagai pengawal selia syarikat-syarikat luar pesisir di Labuan dengan lebih efektif. Ia juga dijangka akan menggalakkan perkembangan aktiviti luar pesisir dan memajukan lagi Labuan sebagai sebuah IOFC yang terulung di rantau ini.

Pindaan-pindaan yang dicadangkan ini akan membolehkan kesinambungan pembangunan Labuan sebagai sebuah IOFC serta seiring dengan pembangunan yang terdapat di lain-lain IOFC dunia yang terkemuka dan memperkemaskan lagi peruntukan-peruntukan Akta Syarikat Luar Pesisir. Pindaan-pindaan yang dicadangkan itu juga akan membolehkan LOFSA menggunakan akta ini dengan lebih kemas dan berkesan dengan mengambil kira perkembangan ekonomi dan kewangan negara serta dasar terkini kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Dato' Dr. Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah suatu akta untuk meminda Akta Syarikat Luar Pesisir 1990 dibaca kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ya, Labuan.

7.07 mlm.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit [Labuan]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Pertama, saya ingin menyokong atas pindaan Akta Syarikat Luar Pesisir 1990 yang mana telah pun berfungsi selama 6 tahun dan ini jelas menunjukkan kepada

kita bahawa kerajaan bersikap terbuka dan fleksibel bagi membuat beberapa pindaan bagi memastikan peruntukan-peruntukan akta lebih relevan dan sehaluan dengan arus pembangunan yang lazimnya diamalkan di lain-lain IOFC di dunia ini.

Tuan Yang di-Pertua, akta ini seperti kita sedia maklum ialah bagi mendaftar hal ehwal penubuhan, pendaftaran serta pengawalseliaan syarikat-syarikat luar pesisir dan syarikat-syarikat luar pesisir asing di Labuan dan sebahagian daripada pindaan ini akan diterima baik oleh syarikat-syarikat yang berfungsi di bawah akta ini dan secara amnya pindaan ini adalah merupakan suatu langkah yang baik dan positif bagi mengemaskinikan beberapa peruntukan agar selaras dengan perkembangan terkini terhadap penubuhan serta perjalanan dan pengawalseliaan syarikat-syarikat luar pesisir di IOFC yang lebih matang.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengalu-alukan keputusan kerajaan bagi meletakkan penguatkuasaan Akta Syarikat Luar Pesisir di bawah pengawalseliaan Lembaga Perkhidmatan Kewangan Luar Pesisir Labuan atau LOFSA yang mana saya yakin bahawa LOFSA sebagai sebuah agensi yang mempunyai tenaga profesional yang tinggi dan dianggotai oleh ahli-ahli Lembaga yang terdiri daripada tokoh-tokoh profesional korporat dengan mempunyai kepakaran-kepakaran tertentu dan tiada siapa pun yang akan mempertikaikannya.

Tuan Yang di-Pertua, persoalannya, mengapakah setakat ini tidak ada wakil daripada kalangan penduduk Labuan yang dilantik menjadi ahli Lembaga bagi mewakili warga Labuan ataupun kepentingan mereka. Dalam konteks ini, apakah local content, dengan izin, tidak penting dalam memajukan Labuan sebagai sebuah pusat kewangan luar pesisir agar berkembang lebih licin, pesat dan lebih efisien.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin berbalik kepada pindaan akta ini secara khusus. Pertamanya, saya ingin merujuk kepada Fasal 4(a)(3) yang menyatakan dengan memotong perkataan "atau petroleum" dalam seksyen 7(iii)(e) Akta ibu Syarikat Luar Pesisir dibenarkan bagi menjalankan pengendalian atau operasi petroleum di mana sebelum ini syarikat-syarikat luar pesisir tidak dibenarkan berbuat demikian. Pindaan ini akan menarik lebih banyak syarikat minyak gergasi ataupun syarikat minyak besar untuk

menubuhkan syarikat-syarikat luar pesisir mereka di Labuan sama ada untuk tujuan mencari gali minyak ataupun aktiviti-aktiviti yang ada hubung kait dengan petroleum.

Bagaimanapun, dalam hal ini perkapalan masih merupakan perniagaan yang tidak dibenarkan atau tidak untuk dikendalikan oleh syarikat-syarikat luar pesisir Labuan, kerana perkataan ‘perkapalan’ di dalam perenggan yang sama tidak dipotong.

Industri perkapalan adalah merupakan salah satu industri yang lazimnya juga diusahakan atau dijalankan di beberapa IOFC yang lain. Tetapi dalam konteks ini, industri perkapalan masih menjadi larangan sebagai salah satu operasi oleh syarikat-syarikat luar pesisir. Saya berpendapat sekurang-kurangnya pendaftaran perkapalan seperti yang sering saya suarakan atau kemukakan di Dewan yang mulia ini beberapa tahun yang lalu agar kerajaan meneliti untuk membolehkan supaya Labuan berfungsi sebagai salah satu pusat pendaftaran perkapalan dan juga aktiviti-aktiviti perniagaan perkapalan. Saya berpandangan Labuan mempunyai ciri-ciri semulajadi untuk tujuan tersebut. Labuan mempunyai pelabuhan yang semulajadi dalam serta terlindung daripada angin kencang. Oleh yang demikian, saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri mengapakah sektor perkapalan ini masih dikecualikan daripada perniagaan oleh syarikat-syarikat luar pesisir.

Tuan Yang di-Pertua, Fasal 4(IV), dengan memasukkan perenggan (g), “seseorang pemastautin Malaysia dibenarkan untuk memegang syer dalam ataupun memiliki syarikat luar pesisir Labuan.” Pindaan ini sudah tentu akan memberikan faedah kepada kerajaan daripada pindaan di atas seperti berikut. Pertama, tindakan ini tidak boleh disangkal kebenaran bahawa rakyat Malaysia mempunyai syarikat luar pesisir di dalam yurisdiksi lain dan pihak-pihak berkuasa Malaysia tidak mempunyai apa-apa kawalan ke atas aktiviti-aktiviti syarikat-syarikat luar pesisir itu. Dengan pindaan ini, kini rakyat Malaysia

dibolehkan dan dibenarkan untuk menubuhkan syarikat-syarikat luar pesisir di Labuan, dan syarikat-syarikat ini kemudiannya dikawal, diregulasikan oleh undang-undang luar pesisir kita sendiri dan juga undang-undang Malaysia. Penguatkuasaan undang-undang dan juga pertimbangan kehakiman menjadi mudah kerana syarikat-syarikat ini berada di dalam Malaysia. Ini juga dapat memastikan bahawa hanya perniagaan yang sah dikendalikan atau dijalankan menerusi Labuan.

Yang kedua, rasa takut untuk menggunakan syarikat-syarikat luar pesisir milik Malaysia di Labuan untuk mengatur pemindahan harga atau transfer pricing, dengan izin, dengan syarikat-syarikat domestik tidak akan berbangkit, kerana syarikat-syarikat Labuan tidak boleh menjalankan perniagaan dengan seseorang pemastautin Malaysia di bawah seksyen 7(3)(a) Akta Syarikat Luar Pesisir. Sebaliknya, pemindahan harga boleh dilakukan di Malaysia dengan rakyat Malaysia yang memiliki syarikat-syarikat luar pesisir yang diperbadankan dalam yurisdiksi lain. Malahan syarikat-syarikat luar pesisir milik Malaysia di Labuan boleh mempengaruhi pengurangan insiden pemindahan harga ini yang mana sedikit-sebanyak akan merugikan kerajaan. Ketiga, Kerajaan Malaysia tidak langsung memperolehi manfaat atau faedah daripada syarikat-syarikat luar pesisir yang ditubuhkan atau diwujudkan oleh rakyat Malaysia dalam lain yurisdiksi disebabkan undang-undang cukai Malaysia adalah berdasarkan kepada perolehan dan pemotongan dan sebaliknya syarikat-syarikat milik Malaysia di Labuan akan dapat menyumbang pendapatan kepada Kerajaan Malaysia, yang mana pendapatan ini sepatutnya berpindah kepada yurisdiksi lain.

- (a) Fee dibayar untuk memperbadankan syarikat-syarikat luar pesisir.

Ini adalah antara keuntungan yang diperolehi oleh kerajaan.

- (b) Fee tahunan kena dibayar untuk penyelenggaraan syarikat-syarikat luar pesisir.
- (c) Cukai-cukai di bawah Akta Cukai Aktiviti Perniagaan Luar Pesisir Labuan ke atas pendapatan perdagangan syarikat-syarikat berkenaan.
- (d) Cukai-cukai ke atas cukai pendapatan penggajian pekerja yang dilantik oleh syarikat-syarikat luar pesisir.
- (e) Cukai-cukai ke atas keuntungan syarikat-syarikat amanah dan firma-firma profesional yang menyediakan perkhidmatan kepada syarikat-syarikat luar pesisir.
- (f) Lain-lain cukai ke atas keuntungan syarikat-syarikat domestik yang menyediakan infrastruktur atau prasarana yang diperlukan, misalnya ruang pejabat, perumahan, sewa kereta dan sebagainya kepada syarikat-syarikat ini dan pekerja-pekerja mereka, dan
- (g) Dana di bawa balik ke dalam sistem perbankan luar pesisir Labuan daripada dibiarkan terbiar di dalam sistem perbankan di lain jurisdiksi.

Tuan Yang di-Pertua, Fasal 6 - ini akan mendatangkan kesan dengan mengeluarkan perkataan atau huruf “L” dalam nama sebuah syarikat luar pesisir sekiranya sebuah syarikat luar pesisir tidak menggunakan perkataan “Berhad” atau “Bhd.” sebagai sebahagian daripada namanya.

Tuan Yang di-Pertua, banyak rungutan telah diterima daripada pengguna-pengguna luar pesisir tentang keperluan di atas. Adalah tidak munasabah selagi ianya berkaitan dengan pihak berkuasa cukai asing, kerana nama itu secara langsung menyatakan syarikat itu adalah syarikat luar pesisir Labuan dan tidak ada lagi sebarang

jurisdiksi mempunyai keperluan sebegini. Pindaan ini adalah untuk membawa undang-undang Labuan sejajar dengan pusat-pusat luar pesisir yang lebih progresif dan lebih maju. Oleh itu, satu pujian perlu diberikan kepada kerajaan dan LOFSA kerana peka terhadap kehendak pengguna-pengguna luar pesisir.

Tuan Yang di-Pertua, Fasal 8 pula, di mana pindaan ditambah bagi memudahkan syarikat-syarikat luar pesisir yang mahu menukar mata wang modal ataupun saham atau syer kepada mata wang lain. Ini kadangkala diperlukan apabila syarikat luar pesisir ini mengubah tempat operasi dari satu tempat ke satu tempat yang lain atau daripada satu jurisdiksi IOFC kepada satu jurisdiksi yang lain. Kesan atau pengaruhnya adalah bagi menyediakan suasana yang lebih flexible apabila mengubah atau memindah modal saham sesebuah syarikat luar pesisir itu. Di mana Fasal 13 pula, pindaan ini bertujuan memastikan syarikat-syarikat luar pesisir mencetak nombor syarikat dalam memorandum Article of Association.

Ini akan menyediakan pengenalan yang lebih baik dengan pengurangan atau pengeluaran perkataan 'L' seperti yang dicadangkan dalam Fasal 6 di atas.

Pindaan seterusnya ialah Fasal 14 yang membenarkan Resident Corporate Director yang mesti terdiri daripada anak syarikat milik penuh syarikat amanah. Pada masa kini, Resident Director mestilah seorang natural person iaitu seorang pegawai syarikat amanah yang telah menimbulkan pelbagai masalah pentadbiran seperti perletakan jawatan, pegawai amanah memerlukan memfailkan perubahan maklumat tentang kesemua syarikat luar pesisir di mana beliau bertindak sebagai Resident Director kepada Pendaftar Syarikat. Tuan Yang di-Pertua, bayangkanlah jika beliau bertindak sebagai Resident Director kepada 250 syarikat dan beliau telah meletakkan jawatan.

Pindaan ini juga menggerakkan pegawai amanah yang tidak bertindak sebagai Resident Director untuk syarikat luar pesisir daripada liabiliti persendirian yang mana dikaitkan dengan menjadi seorang pengarah dan ini membawa masuk dan akan dapat menarik lebih banyak Syarikat Luar Pesisir Labuan yang sebelum ini enggan disebabkan oleh liabiliti seseorang Resident Director yang tidak terhad.

Tuan Yang di-Pertua, Seksyen 15 membolehkan Resident Company Secretary menjadi sebagai Resident Corporate Secretary dan komennya samalah seperti yang saya sebutkan di atas.

Tuan Yang di-Pertua, Fasal 21 iaitu Bahagian VIIIA, bahagian syarikat pengurusan ini, Fasal ini memperuntukkan penubuhan syarikat pengurusan dalam bentuk Syarikat Luar Pesisir Labuan ataupun cawangan syarikat asing bagi menjalankan pengurusan syarikat di Labuan. Terdapat banyak permintaan untuk menubuhkan syarikat pengurusan di Labuan untuk mentadbir dan juga mengurus syarikat-syarikat amanah, bank-bank atau syarikat-syarikat yang diperbadankan dalam yurisdiksi lain dalam, dari atau melalui Labuan.

Tuan Yang di-Pertua, rasionalnya kedapatan syarikat-syarikat amanah atau bank-bank luar pesisir yang ingin membuka kedai di Labuan tetapi perniagaan awal ini tidak menjustifikasikan atau membuat wajaran kos bagi membuka sebuah syarikat atau perniagaan di sini. Mereka juga tidak mahu perniagaan ini diurus atau dirujuk kepada setengah syarikat amanah atau bank-bank yang mungkin menjadi saingan mereka.

Justeru itu, wujudlah syarikat pengurusan yang boleh menyediakan perkhidmatan pengurusan kepada pelbagai syarikat amanah ataupun bank-bank luar pesisir yang ditubuhkan oleh mereka yang merasakan adalah tidak ekonomik menguruskan sendiri syarikat-syarikat di Labuan tetapi mahukan perniagaan tersebut diletakkan di bawah

nama mereka sendiri atau di bawah lambang mereka dan ini akan menggalakkan lebih banyak syarikat amanah dan bank-bank luar pesisir untuk ditubuhkan di Labuan tetapi diuruskan oleh syarikat-syarikat pengurusan yang berlesen. Misalnya, di Dublin, Ireland banyak syarikat yang diuruskan dengan cara ini dan oleh bank-bank besar dan syarikat-syarikat amanah yang menyediakan perkhidmatan pengurusan seperti yang saya sebutkan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, bagaimanapun cadangan akta yang digubal ini mempunyai atau memberikan kesan kepada syarikat pengurusan yang tidak ditubuhkan oleh syarikat amanah iaitu bagi melaksanakan atau menjalankan setengah fungsi syarikat amanah. Ini kerana syarikat amanah di Labuan telah menyediakan perkhidmatan pentadbiran dan pengurusan kepada Syarikat-syarikat Luar Pesisir Labuan.

Tuan Yang di-Pertua, persoalannya adakah Fasal ini membawa pengertian bahawa syarikat-syarikat amanah perlu menubuhkan syarikat lain untuk menjalankan aktiviti yang telah dilaksanakan atau dijalankan sebelum ini dan ini nampaknya janggal di mana syarikat amanah Labuan perlu menubuhkan anak Syarikat Luar Pesisir Labuan bagi menjalankan fungsi pentadbiran serta pengurusan yang telah pun disediakan untuk mereka di bawah Seksyen 2 Akta Syarikat Amanah Labuan tahun 1990.

Seksyen 2 Akta Syarikat Amanah Labuan 1990 mendefinisikan menjalankan perniagaan berhubung dengan sesuatu syarikat amanah ertinya menjalankan apa-apa aktiviti ekonomi sebagai pemegang amanah, agen, wasi atau pentadbir menurut tujuan syarikat amanah itu dan tanpa membataskan keluasan peruntukan yang disebut di atas, termasuklah, (i) menubuhkan atau menggunakan pejabat pemindah syer atau pejabat pendaftaran syer, (b) dan seterusnya (e) yang menyebut: "*Perkhidmatan pengurusan dan*

perakaunan kepada atau pengarah, setiausaha pejabat pendaftar bagi syarikat luar pesisir yang diperbadankan di bawah Akta Syarikat Luar Pesisir 1990”.

Tuan Yang di-Pertua, juga daripada penggubalan akta yang dicadangkan ini, syarikat asing bukan sahaja syarikat amanah atau bank luar pesisir boleh menubuhkan syarikat pengurusan di Labuan untuk memberikan perkhidmatan bukan sahaja untuk syarikat yang diperbadankan dalam lain-lain yurisdiksi tetapi juga untuk Syarikat Luar Pesisir Labuan selagi mereka tidak terlibat di dalam proses memperbadankan dan memfailkan dokumen.

Ini mungkin mengakibatkan syarikat amanah akan kehilangan setengah perniagaan kepada syarikat pengurusan sebegini kerana syarikat pengurusan ini membayar cukai pendapatan yang rendah iaitu sekitar 3% atau RM20,000 dan dengan ini boleh mengenakan kadar fee atau yuran yang rendah.

Tuan Yang di-Pertua, seidealnya, sekurang-kurangnya pada peringkat awal pelesenan peringkat pengurusan sepatutnya terhad kepada yang telah ditubuhkan oleh syarikat amanah dan bank-bank luar pesisir yang sedia ada dan tidak membuka kepada syarikat lain yang baru.

Tuan Yang di-Pertua, cadangan Seksyen 130J membenarkan Pendaftar mengarahkan seorang pegawai syarikat pengurusan untuk menyediakan, ini satu aspek lain, Tuan Yang di-Pertua, iaitu mengarahkan pengurusan untuk menyediakan maklumat kebolehcapaian atau accesibility ke atas rekod dan buku atau dokumen lain berkaitan dengan perniagaan yang dijalankan oleh syarikat pengurusan ini dan membayangkan bahawa pendaftar mempunyai kuasa untuk meneliti rekod dan buku syarikat yang diuruskan oleh syarikat pengurusan walaupun syarikat telah diperbadankan di tempat lain seperti di British Virgin Island (BVI), dalam kes sedemikian regulator, dengan izin,

syarikat tertakluk di bawah jurisdiksi di mana mereka telah diperbadankan dan bukannya pendaftar Labuan. Persoalannya, apakah dalam konteks ini kedudukan kerahsiaan syarikat tidak akan tergugat.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh atau merujuk balik kepada Bahagian VIII dalam seksyen yang sama, dengan memperkenalkan bahagian ini dalam Akta Syarikat Luar Pesisir 1990, memandangkan kesan kepada syarikat amanah dan juga syarikat luar pesisir yang sedia ada yang telah pun menyediakan perkhidmatan pengurusan kepada kumpulan syarikat mereka dan lain-lain syarikat, yang pertama, kesannya melalui Seksyen 2 Akta Syarikat Amanah 1990, dengan membenarkan syarikat amanah untuk menjalankan perkhidmatan yang didefinisikan di bawah cadangan Seksyen 130A iaitu peruntukan perkhidmatan pengurusan dan perkhidmatan pentadbiran kepada bukan pemastautin.

Bagaimanapun, Seksyen baru 130D(I) Akta yang mencadangkan akan mencegah mereka daripada menjalankan fungsi kerana ia menyatakan bahawa tidak seorang pun kecuali sesuatu syarikat luar pesisir yang diperbadankan atau syarikat luar pesisir asing yang didaftar di bawah akta ini boleh memohon kepada pendaftar untuk mendapat sesuatu lesen untuk menjalankan perniagaan pengurusan syarikat dalam, dari atau melalui Labuan.

Ini bermakna, Tuan Yang di-Pertua, sekiranya syarikat amanah ini menyediakan perkhidmatan pentadbiran dan pengurusan adalah dipaksa untuk menubuhkan anak syarikat atau subsidiary dalam syarikat luar pesisir, untuk mendapatkan suatu lesen di bawah seksyen 130D(1) untuk menjalankan perniagaan sedemikian. Ini bukanlah merupakan pindaan yang membina atau yang progresif.

Tuan Yang di-Pertua, langkah ini kalau kita melihat apa yang berlaku di Labuan kini di mana ada sebanyak 16 buah syarikat amanah yang menguruskan sebanyak 950 buah syarikat pesisir, di mana 50% daripada bilangan ini adalah dikuasai oleh dua syarikat yang telah pun lebih establish di Labuan dan 50% pula dibahagikan kepada 14 buah syarikat amanah. Ini bermakna 32 buah syarikat bagi setiap syarikat amanah.

Ini bagi saya adalah tidak menguntungkan kepada mereka ini dan banyak syarikat-syarikat amanah yang diwujudkan di Labuan menghadapi kerugian. Melalui perundangan ini juga seperti yang kita sedia maklum bahawa syarikat amanah mengharapkan keuntungan bukanlah melalui syarikat-syarikat di bawah jagaannya tetapi melalui kerja-kerja lain iaitu perkhidmatan-perkhidmatan pengurusan yang disediakan kepada syarikat-syarikat luar pesisir yang telah pun didaftarkan di sana.

Tuan Yang di-Pertua, dengan membenarkan penubuhan syarikat-syarikat pengurusan atau perkhidmatan pengurusan oleh syarikat-syarikat lain, ini sudah tentu akan mewujudkan suatu persaingan yang hebat dalam industri ini dan saya khuatir dengan kebenaran ini akan membantutkan usaha kerajaan bagi memperbanyakkan syarikat-syarikat untuk beroperasi di Wilayah Persekutuan Labuan.

Kepada syarikat-syarikat luar pesisir yang sedia ada melalui seksyen 130A sehingga 130M yang mana memerlukan syarikat pengurusan ini dilesenkan, bagaimana pula persoalannya kepada syarikat-syarikat yang telah sedia ada mempunyai syarikat pengurusan mereka masing-masing yang mana selama ini tidak diperlukan untuk dilesenkan tetapi beroperasi sebagai sebuah syarikat di bawah syarikat amanah yang wujud di sana?

Tuan Yang di-Pertua, dalam seksyen 130M saya petik: *"Mana-mana syarikat luar pesisir ataupun syarikat luar pesisir asing yang pada tarikh bahagian ini mula berkuatkuasa sedang menjalankan apa-apa perniagaan, atau terlibat dalam syarikat pengurusan dalam, dari atau melalui Labuan hendaklah dalam masa 3 bulan atau satu tempoh yang lebih panjang sebagaimana yang dibenarkan oleh Pendaftar dari tarikh mula berkuatkuasa itu mematuhi peruntukan-peruntukan Bahagian ini"* bermakna syarikat-syarikat luar pesisir yang mempunyai syarikat pengurusan pada hari ini

dikehendaki mendaftar dalam tempoh 3 bulan untuk mendapatkan satu lesen baru supaya mereka boleh berfungsi sedemikian.

Tuan Yang di-Pertua, ini bagi saya merupakan suatu prospektif yang kurang menyenangkan dan saya kluatir ramai pemain-pemain ataupun syarikat-syarikat akan lari daripada Labuan dan tidak akan kembali lagi dengan adanya peruntukan-peruntukan yang sedemikian. Maka dengan itu juga pindaan kepada rang undang-undang ini sepatutnya lebih available daripada yang ada ini bukan lebih buruk daripada yang ada. Sepatutnya pindaan yang dibuat ini boleh menyediakan satu environment perniagaan luar pesisir yang lebih menarik dan dapat bersaing dengan jurisdiksi di IOFC yang lain.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin merujuk kepada seksyen baru 94A ini, di mana membenarkan Corporate Resident Director dan Corporate Resident Company Secretary - di mana melalui pindaan seksyen 87(2), seksyen 93 dan seksyen 94 yang membenarkan syarikat amanah menubuhkan Wholly Owned Domestic Company ditubuhkan melalui Akta Syarikat 1995 untuk bertindak sebagai Corporate Resident Director dan Corporate Resident Secretary.

Walaupun dalam konteks ini dengan memperkenalkan seksyen ini ataupun memperkenalkan di mana syarikat domestik dari segi liabilitinya dapat dikurangkan tetapi kepada director syarikat domestik dan juga director kepada syarikat amanah ini liabilitinya tidak berkurangan atau tidak terhad seperti yang dikehendaki oleh industri ini sebenarnya.

Maka dengan itu, saya ingin bertanya dengan pertambahan ini kepada syarikat amanah di mana pengarah kepada syarikat domestik ini selain daripada perlu untuk memenuhi beberapa requirement yang lebih straint mereka juga terpaksa membayar

cukai yang lebih tinggi. Apakah kerajaan tidak terfikir bahawa kedudukan syarikat amanah ini akan lebih buruk lagi dengan keadaan sedemikian.

Yang pertama kerana mereka terpaksa mematuhi beberapa keperluan perundangan di bawah Domestic Company Loan dan terpaksa membayar cukai yang lebih sedangkan liabiliti mereka tidak dikurangkan dalam konteks ini. Ini adalah merupakan satu lagi pindaan, dalam pandangan saya yang tidak conducive, yang tidak supportive - positive ke arah membangunkan Labuan sebagai sebuah pusat kewangan yang berkesan.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin merujuk kepada Fasal 23 di mana hasil pindaan ini ialah untuk membolehkan syarikat Labuan melabur di dalam syer dan stok syarikat domestik selagi syarikat luar pesisir tidak mempunyai kepentingan atau tidak mempunyai kepentingan mengawal.

Pindaan ini memberikan kegembiraan kepada pasaran stok tempatan jika orang luar atau orang asing mula menggunakan syarikat Labuan untuk melabur di Bursa Saham Kuala Lumpur. Tetapi apa ceritanya kalau di sebaliknya? Peruntukan ini juga menggalakkan dana Islam diwujudkan di Labuan. Kita ucapkan tahniah ke atas itu - untuk melabur di Bursa Saham Kuala Lumpur. Kerana sebahagian daripada stok Malaysia diperakukan sebagai pelaburan halal oleh Majlis Agama Islam dan ini adalah selaras dengan aspirasi kerajaan dan LOFSA untuk menjadikan Labuan sebagai Pusat Pengurusan Dana Islam Luar Pesisir.

Tuan Yang di-Pertua, bagaimanapun undang-undang sebagaimana ianya digubal tidak menghasilkan suatu keputusan seperti yang kita kehendaki atau yang dikehendaki oleh industri ini. Cadangan seksyen 147(1) menyatakan, saya petik,

“Suatu syarikat luar pesisir atau syarikat luar pesisir asing boleh memegang syer-syer, obligasi-obligasi hutang atau sekuriti-sekuriti lain

dalam sesuatu syarikat domestik, kecuali sesuatu syarikat amanah asalkan pegangan sedemikian tidak terjumlah kepada suatu kepentingan pengawalan dalam syarikat domestik itu dan diluluskan oleh Pendaftar.”

Tuan Yang di-Pertua, ayat terakhir “*dan diluluskan oleh Pendaftar*” bererti bahawa setiap kali syarikat luar pesisir Labuan ingin membeli saham-saham atau syer-syer, obligasi-obligasi hutang atau sekuriti-sekuriti lain di dalam syarikat domestik, sama ada disenarai ataupun tidak, kelulusan daripada Pendaftar mestilah diperolehi terlebih dahulu.

Pada dasarnya ini boleh membunuh pihak pengurusan dana atau industri unit amanah di Labuan yang melabur dalam pasaran tempatan, terutama dana Islam. Pengurus-pengurus dana berurusniaga setiap saat dan mesti bebas untuk menjual atau membeli syer-syer untuk dana mereka dalam pasaran tempatan. Bayangkanlah apa yang boleh pengurus dana lakukan jika setiap kali beliau membeli syer di dalam pasaran stok, beliau perlu mendapat kelulusan daripada Pendaftar terlebih dahulu, sedangkan Pendaftar mungkin memberi kelulusan selepas beberapa hari. Pendaftar juga mungkin sibuk meluluskan setiap urusniaga setiap kali pengurus dana membeli atau menjual sekuriti-sekuriti dan ini langsung tidak praktikal dalam dunia pasaran saham.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin merujuk kepada fasal 25 di mana pindaan ini menghapuskan pilihan yang diberikan kepada syarikat luar pesisir untuk membayar fee atau yuran sebanyak RM20,000 kepada Pendaftar Syarikat bagi menggantikan RM20,000 cukai yang dibayar kepada Lembaga Cukai Pendapatan.

Tuan Yang di-Pertua, tidak ada sebarang contoh di mana syarikat luar pesisir memilih opsi ini semenjak pelaksanaannya. Jadi, penghapusan ini memperuntukkan

lebih banyak ketentuan atau certainty kepada permohonan perjanjian cukai dua kali atau double taxation di mana Malaysia telah pun menandatangani sekurang-kurangnya 46 perjanjian dengan negara-negara lain.

Fasal ini juga memperuntukkan pembatalan syarikat luar pesisir yang gagal membayar fee atau yuran tahunan dalam masa 7 bulan tempoh akhir. Fasal ini memberikan kelegaan kepada syarikat amanah yang terpaksa mengarah syarikat luar pesisir yang muflis atau hidup segan mati tak mahu di mana pemilik dan pengarah mereka tidak lagi dapat dikesan.

Bagaimanapun, tidak terdapat peruntukan untuk syarikat amanah untuk memohon pembatalan di dalam hal di mana pemilik dan pengarah tidak mahukan syarikat itu lagi.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya secara keseluruhannya, saya ingin mengajukan beberapa persoalan kepada kerajaan yang ada hubungkait secara am dengan pindaan yang dibuat. Saya ingin tahu, apakah kesan daripada kebenaran pemastautin untuk memegang kepentingan syer dalam sesebuah syarikat luar pesisir, sama ada ianya boleh menyebabkan penghijrahan syarikat pemastautin ke Labuan bagi mendapatkan faedah daripada rejim cukai yang rendah dan apakah ini tidak akan mengakibatkan kerugian dari segi kutipan cukai oleh pihak kerajaan?

Yang kedua ialah soal yang ada hubungkait dengan seksyen 93 yang membenarkan sebuah syarikat yang dimiliki sepenuhnya oleh syarikat amanah di Labuan untuk menjadi Setiausaha Korporat kepada syarikat luar pesisir. Saya ingin tahu, apakah tujuan sebenar pindaan ini. Apakah ini akan mendatangkan sentimen di mana Setiausaha Syarikat Luar Pesisir pada ketika ini adalah terdiri daripada orang perseorangan yang juga merupakan pegawai amanah daripada syarikat amanah luar pesisir.

Tuan Yang di-Pertua, sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Kepong. Selepas itu kementerian diminta menjawab.

7.48 mlm.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, walaupun pindaan ke atas Akta Syarikat Luar Pesisir ini adalah sangat penting, nampaknya kerana masa yang lewat dan ada setengah-setengah Yang Berhormat pun sudah tidak berminat hendak kembali ke kawasan-kawasannya.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Cakap sahajalah, apa ini!!

Seorang Ahli: Malam Jumaatlah!

Dr. Tan Seng Giaw: Malam Jumaat dah!

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat.....

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, dalam enam tahun ini, saya sering membangkitkan isu-isu yang bersangkutan-paut dengan Labuan IOFC. Walaupun Yang Berhormat dari Labuan itu pada satu ketika tidak mengalu-alukan saya berbuat demikian kerana beliau menganggap saya tidak tahu langsung mengenai Labuan IOFC. Tetapi nampaknya hari ini dia sudah lebih matang. Walaupun beliau mengemukakan komen-komen yang bernas juga, tetapi janganlah kita menganggap orang lain tidak boleh membuat komen yang membina.

Walau bagaimanapun, saya berpendapat bahawa kerajaan mestilah memastikan sama ada Labuan IOFC merupakan satu tax haven, satu sanctuary tax dalam erti kata yang sebenarnya ataupun satu IOFC terunggul yang mempunyai perlindungan triti-triti cukai. Ini memang satu perkara yang penting yang tidak pernah disentuh oleh Yang Berhormat dari Labuan. *[Disampuk]* Tidak ada kuorum pun hendak bising.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Jangan cabar, Yang Berhormat!

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: You seorang sahaja tahu, cakap banyak!

Dr. Tan Seng Giaw: Tidak cabar. Saya kata, hendak bising sahaja dia.

Timbalan Yang di-Pertua [Tuan Ong Tee Keat]: Yang Berhormat, tak payah Yang Berhormat hendak layan sangat. Teruskan.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, saya menyedari bahawa dengan perkembangan ekonomi negara ini, sumber-sumber kewangan terpaksa di pelbagaikan. Salah satu langkahnya ialah mewujudkan Labuan IOFC untuk menarik pelaburan daripada syarikat-syarikat asing dengan raging percukaian yang menggalakkan. Demikian diharapkan sumber kewangan asing dapat disalurkan kepada negara ini untuk mendokong pertumbuhan ekonomi Malaysia.

Walaupun saya mengalu-alukan sumber wang asing, saya berpendapat bahawa Labuan tidak seharusnya dijadikan pusat untuk membersihkan wang hitam, wang yang diperolehi cara yang tidak sah, money laundering. Seumpama wang dadah kerana pengedar-pengedar dadah masih bermaharajalela di negara ini. Begitu juga dengan syarikat-syarikat tempatan yang dibenarkan sekarang dengan pindaan-pindaan ini, syarikat-syarikat tempatan telah dibenarkan untuk mengambil bahagian dengan lebih aktif dalam perniagaan di IOFC.

Kerajaan hendaklah sentiasa berwaspada untuk mencegah daripada berlaku money laundering oleh warganegara Malaysia dan juga orang-orang asing. Ini satu perkara yang perlu dibuat untuk menjaga imej negara. Tambahan pula, kalau warganegara Malaysia dibenarkan untuk money laundering di Labuan IOFC maka bukan nama negara tercemar bahkan juga aktiviti-aktiviti yang sah, yang baik di negara ini mungkin terjejas. Ini akan menimbulkan satu kerugian yang besar kepada negara.

Tuan Yang di-Pertua, kerana kerahsiaan yang dijamin apabila syarikat-syarikat melabur di Labuan adalah menjadi satu permasalahan untuk menapisikan semua syarikat. Ini bermakna, masalahnya kerajaan besar kemungkinan menutup sebelah mata untuk membenarkan wang dilaburkan di Labuan.

Tuan Yang di-Pertua, penarik utama Labuan IOFC ialah pelabur-pelabur dapat menikmati insentif-insentif cukai. Sekarang negara ini telah menandatangani lebih 40 trity cukai untuk mengelakkan pengenaan cukai dua kali ke atas seseorang atau sesuatu syarikat, double taxation dengan banyak negara, tidak termasuk negara-negara seperti Amerika Syarikat. Ini bermakna, kecuali lebih 40 trity cukai itu ada sesebuah syarikat transnational terutamanya dari negara-negara seperti Amerika Syarikat adalah tertakluk kepada peraturan-peraturan cukai negara asal. Ini mungkin menjadi satu halangan kepada syarikat-syarikat transnational ini untuk melabur di Labuan terutamanya dari Amerika Syarikat. Apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh pihak kementerian untuk menarik lebih banyak syarikat seumpama ini untuk melabur di Labuan?

Perkara ini akan ditimbulkan dari masa ke semasa kerana saya nampak lebih daripada 800 syarikat telah pun didaftarkan di IOFC kerana maklumlah Labuan ini bukan sahaja enterport bahkan juga sebagai IOFC dan juga satu destinasi pelancongan dan satu destinasi untuk rekreasi. Daripada 800 off- shore, syarikat-syarikat ini, 400 syarikat adalah bank, ini sangat luar biasalah. Separuhnya bank dan yang bakinya ialah offshore insurance, dan syarikat amanah. Itulah keistimewaan IOFC Labuan sekarang, dengan bank, insurans dan syarikat amanah.

Tuan Yang di-Pertua, memang kita berharap kerajaan dapat menarik lebih banyak syarikat selain daripada bank, insurans dan juga syarikat amanah.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyedari bahawa untuk menjayakan Labuan sebagai IOFC memang kerajaan mesti mengambil langkah-langkah yang lebih untuk menambahkan aktiviti-aktiviti IOFC ini untuk menjadikan satu destinasi yang sangat menarik bagi perniagaan dan juga bagi rekreasi. Saya nampak dengan ada kelulusan rang undang-undang ini yang bakal menjadi akta, kita dapat menambahkan lagi, dengan izin,

Tuan Yang di-Pertua, offshore limited partnership, offshore securities industries dan mungkin offshore Islamic financial services yang telah pun disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi.

Tadi, saya ada menyebut mengenai RM300 juta telah pun dilaburkan untuk infrastruktur termasuk institusi-institusi dan bank-bank, dan juga RM360 juta untuk membangunkan satu kompleks taman kewangan. Dengan ini, satu kompleks yang mempunyai 1.8 juta kaki persegi ruang pejabat, saya pun tidak tahu setakat ini, kompleks ini sama ada ruang-ruang pejabatnya sudah pun diambil oleh syarikat-syarikat yang tertentu ataupun sebahagian besar ruang pejabatnya masih kosong.

Walau bagaimanapun, dengan hasratnya untuk menjadikan Labuan bukan sahaja enterport bahkan satu IOFC yang terunggul di dunia maka kita mestilah memastikan aspirasi atau hasrat untuk menjadikan IOFC ini international stock exchange dan international monetary exchange ini dapat dijayakan.

Setakat ini saya tidak tahu peringkat mana yang tercapai oleh pihaknya untuk menjadikan exchange yang telah saya sebutkan tadi.

Satu perkara lagi ialah mengenai one-stop agency, iaitu Labuan Offshore Financial Services Authority (LOFSA). Adakah one-stop agency ini, pusat agensi serenti ini dapat menjalankan tugas untuk mengambil alih daripada agensi-agensi kerajaan yang lain, termasuk Bank Negara dan Pendaftar Syarikat-syarikat? Kalau agensi atau LOFSA ini telah berkuatkuasa, setakat mana ia berjaya untuk menjalankan tugasnya?

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bangkitkan masalah mengenai pindaan ini untuk membenarkan syarikat-syarikat luar pesisir yang dimiliki oleh bukan pemastautin memegang sekuriti dalam sesuatu syarikat domestik tertakluk kepada batasan bahawa ia

tidak terjumlah kepada kepentingan pengawalan dalam syarikat domestik itu dan juga pihak yang tertentu tidak dapat membeli debentur dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, adakah ini bermakna syarikat-syarikat yang berkenaan walaupun dapat memiliki tidak sampai 5% sekuritinya, ia masih tertakluk kepada peraturan-peraturan FIC kerana saya tidak nampak disebutkan FIC di dalam rang undang-undang ini. Adakah ini bermakna FIC masih menjalankan tugas mengawalseliakan semua syarikat di Labuan IOFC? Ini memang penting.

Saya nampak rang undang-undang untuk syarikat-syarikat amanah tidak dibentangkan hari ini. Saya pun tidak tahu bilakah rang undang-undang ini akan dibentangkan? Tidak ada, cuma setakat bank luar pesisir sahaja dan syarikat-syarikat amanah dibiarkan untuk sesi akan datang. Walau bagaimanapun, itu pun satu masalah yang menarik, saya akan membincangkan pada sesi yang akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, saya nampak daripada ucapan Yang Berhormat ketika membentangkan Belanjawan pada bulan Oktober lepas ada mengatakan approved loan untuk RM250 juta atau lebih daripada pasaran luar negara-negara asing yang mendapat pengecualian daripada with holding tax telah ditarik balik. Kalau approved loan ini telah pun ditarik balik, maka satu jalan sudah dibuka untuk menggalakkan approved loan melalui Labuan. Bolehkah Yang Berhormat menerangkan bagaimana Labuan boleh memainkan peranan di dalam urusan approved loan ini untuk syarikat ataupun konsortium yang hendak meminjam lebih daripada RM250 juta daripada pasaran asing? Kerana kalau cukai withholding tax ini dikenakan ialah sekadar 15% daripada kadar faedah yang perlu dibayar, ini bermakna kalau pihak tertentu yang hendak mendapat approved loan ini melalui Labuan, maka withholding tax itu tidak akan dikenakan dan pihak syarikat asing akan mendapat 100% faedahnya.

Adakah ini bermakna sesebuah syarikat boleh dapat ditubuhkan di Labuan untuk maksud approved loan, kerana di dalam rang undang-undang ini tidak disebutkan masalah approved loan dan di dalam kenyataan Yang Amat Berhormat Menteri Kewangan pun tidak menyebutkan sama ada dibenarkan untuk menubuhkan syarikat bagi maksud approved loan di Labuan IOFC dan Yang Berhormat dari Labuan pun tidak begitu prihatin mengenai hal yang sebesar ini. Itulah masalahnya kerana dia terlupa di Labuan ada masalah yang besar.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin)
mempengerusikan Mesyuarat]

Tuan Yang di-Pertua, mengenai masalah syarikat-syarikat luar pesisir yang telah saya sebutkan tadi memiliki sekuriti di dalam syarikat domestik. Selain daripada syarikat tersebut tidak boleh mempunyai kepentingan pengawalan dalam syarikat domestik, adakah langkah-langkah yang lain untuk memastikan penyertaan syarikat-syarikat tersebut di dalam syarikat domestik ini tidak akan merugikan negara ini? Mungkin saya pun tidak tahulah macam mana syarikat-syarikat ini melalui cara-cara yang tertentu dapat membawa kesan-kesan yang negatif kepada sektor kewangan di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali, saya nampak ada rancangan segi tiga selatan yang melibatkan Filipina, Sumatera, Sulawesi, Sabah dan Brunei. Apakah peranan yang akan dimainkan oleh Labuan IOFC dari segi tiga selatan ini? Adakah ia akan menjadi satu pusat yang terpenting untuk menyelaras rancangan segi tiga selatan ini? Kalau itulah maksud pihak kerajaan untuk menjadikan Labuan IOFC sebagai pusat untuk segi tiga selatan ini, apakah langkah-langkah dan rancangan-rancangan yang telah dan akan diaturkan untuk maksud tersebut? Ini merupakan salah satu cara untuk menjadikan Labuan IOFC mempertambahkan aktiviti-aktivitinya.

Akhir sekali, mengenai pengunjung-pengunjung ke Labuan. Saya diberitahu bahawa pengunjung-pengunjung yang tinggal lebih 24 jam di pulau itu layak untuk mendapat membeli-belah bebas cukai. Dengan adanya syarat ini, apakah bilangan pengunjung ke Labuan? Adakah ini bermakna bilangan itu sudah bertambah kerana bukan sahaja Labuan ada keistimewaan bebas cukai, di Langkawi pun ada? Mungkin di Labuan, pihak yang berkenaan iaitu LOFSA dapat mencadangkan akan mengadakan langkah-langkah yang lebih menarik daripada syarat yang diadakan sekarang.

Itulah sahaja, Tuan Yang di-Pertua. Saya berharap dengan adanya rang undang-undang seumpama ini yang bakal menjadi akta, kita dapat menggalakkan lebih banyak rangkaian atau linkage dan aktiviti-aktiviti nilai ditambahkan di operasi-operasi perbendaharaan, urusan tukaran luar dan instrumen-instrumen pasaran modal dan produk-produk kewangan Islamnya untuk menjadikan Labuan IOFC sebagai pusat yang terunggul di dunia ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Timbalan Menteri sila menjawab.

8.11 mlm.

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Labuan dan juga Kepong kerana sekali lagi telah mengambil bahagian dalam perbahasan.

Tuan Yang di-Pertua, mengapa kita membenarkan syarikat luar pesisir menjalankan kegiatan petroleum tetapi tidak dibenarkan menjalankan kegiatan perbekalan. Soal Labuan berfungsi sebagai pusat pendaftaran perkapalan masih dalam kajian oleh kerajaan. Ini adalah disebabkan kerajaan perlu memastikan supaya menjadikan Labuan sebagai satu tempat pendaftaran perkapalan. Walaupun begitu, kita harap juga ia tidak akan menjejaskan nama baik Labuan sekiranya kapal tersebut tidak pun berada di Labuan. Kita tidak mahu pendaftaran itu hanya tinggal sekadar guna nama sahaja.

Kemudian, soal yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat dari Labuan mengapa tidak ada wakil dari Labuan menganggotai Lembaga Pengarah LOFSA. Tuan Yang di-Pertua, apa yang dilaksanakan oleh LOFSA adalah semata-mata mengenai kegiatan luar pesisir. Sebelum ini tidak ada rakyat tempatan yang boleh berintegrasi dengan syarikat luar pesisir. Ini bermakna mereka adalah tidak ada kaitan secara langsung dengan penduduk-penduduk Labuan. Apa yang dijalankan oleh Labuan Development Authority (LDA) adalah lebih relevan dengan pembangunan fizikal di Labuan dan bukannya LOFSA. Bagi LOFSA memang mempunyai wakil dari industri luar pesisir, umpamanya wakil masyarakat luar pesisir ataupun wakil bank luar pesisir yang beroperasi di Labuan.

Sama ada syarikat-syarikat amanah perlu menubuhkan anak syarikat lain untuk menjalankan perkhidmatan yang sedang dilakukan olehnya sekarang. Tuan Yang di-Pertua, syarikat amanah Labuan boleh terus menjalankan kegiatan dan perkhidmatan yang dijalankan sekarang tanpa menubuh anak syarikat lain. Tetapi bagi tujuan menjalankan kegiatan perkhidmatan tertentu yang akan dilesenkan oleh LOFSA kelak, anak syarikat baru diperlukan. Di antara perkhidmatan baru adalah yang pertama, memproses kegiatan back room, dengan izin, untuk tujuan operasi pasaran wang. Yang kedua, pentadbiran tabung ataupun dengan izin, fund administration. Yang ketiga, nasihat tentang alat-alat kewangan Islam.

Tuan Yang di-Pertua, syarikat luar pesisir sama ada syarikat luar pesisir perlu mendapat kebenaran LOFSA sebelum melabur di Malaysia dalam syarikat yang telah wujud, ini perlu supaya wujud satu kaedah untuk memastikan supaya syarikat luar pesisir yang melabur dalam syarikat tempatan tidak akan memegang saham yang memberi pegangan kawalan atau controlling interest, yang mana tidak dibenarkan oleh undang-undang. Kebenaran boleh diberikan kepada syarikat luar pesisir sekali sahaja untuk

memiliki saham dari syarikat tempatan. Apabila kebenaran telah diberi, ia tidak perlu lagi mendapat kebenaran untuk menjual atau membeli setiap saham sepertimana dalam kes amanah saham. Adakah syarikat pengurusan baru menjejaskan kedudukan syarikat amanah?

Tuan Yang di-Pertua, lesen hanya perlu bagi tujuan menjalankan kegiatan tertentu yang ditentukan oleh LOFSA. Ia tidak melibatkan kegiatan yang telah pun dijalankan oleh syarikat pengurusan yang telah wujud sekarang. Syarikat amanah boleh menikmati semua kemudahan baru dengan membuka atau menubuh anak syarikat baru. Anak syarikat itu adalah syarikat luar pesisir dan juga dapat menikmati faedah cukai rendah sama seperti syarikat pengurusan baru.

Tuan Yang di-Pertua, tentang bagaimana dengan pembatalan syarikat luar pesisir di mana tuan punya syarikat sudah tidak mahu lagi. Untuk makluman, mereka tidak perlu bayar yuran lagi dan dengan sendirinya syarikat tersebut akan dikeluarkan dari senarai apabila cukup tempohnya.

Adakah Labuan IOFC sebagai syurga cukai atau tax heaven ataupun sebagai IOFC yang unggul, seperti yang dikemukakan oleh Kepong. Tuan Yang di-Pertua, sememangnya dari awal-awal kerajaan tidak mahu Labuan dijadikan tempat di mana operasi dijalankan secara nama sahaja, tetapi tidak bermakna dari segi kegiatan fizikal. Pada hari ini jelas kelihatan di mana 52 bank luar pesisir semuanya mempunyai operasi secara fizikal, bukan berkelit sahaja, dan wang haram seperti yang dikhuatiri oleh Yang Berhormat dari Kepong tidak mungkin dapat masuk ke Labuan kerana syarikat luar pesisir tidak dibenarkan menerima wang tunai. Semuanya mestilah melalui dokumen-dokumen yang sah dan tulen dan melalui alat-alat kewangan yang sah. Adakah.....

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Kepong bangun, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, memang satu kenyataan yang berani yang dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri. Walaupun pihak kerajaan sudah menekankan bahawa wang daripada syarikat-syarikat seperti bank-bank yang terkemuka ataupun bank-bank yang diiktiraf sebagai bank yang mempunyai rekod yang baik dibenarkan melabur di Labuan. Walau bagaimanapun, kerana kerahsiaan dan peraturan-peraturan kerahsiaan yang dikenakan, bagaimana pihak kerajaan tahu walaupun disalurkan melalui bank-bank yang dipercayai baik dan bersih, wang itu bukan daripada wang haram. Bagaimanakah kita dapat memastikan? Sebab itu saya kata satu kenyataan yang sangat berani.

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, segala institusi kewangan luar pesisir yang telah dibenarkan masuk ke Labuan itu merupakan institusi-institusi yang terkenal di dalam dunia, bukan 'cincai-cincai' sahaja masukkan mereka ke dalam Labuan. Mereka juga hendaklah menjaga nama baik masing-masing. Dengan itu, secara sendirinya mereka akan memastikan supaya dengan kerjasama dan syarat-syarat kerajaan dan kaedah-kaedah yang tertentu bolehlah kita memastikan perkara ini tidak akan berlaku.

Sama ada LOFSA telah berjalan dengan baik, sukacita saya memaklumkan LOFSA ini telah bermula beroperasi pada Mac 1996, dan di antara beberapa perkara yang telah dijalankan itu ialah yang pertama, telah memperkemaskan undang-undang seperti yang dilakukan pada hari ini. Semua itu telah digabungkan, dan pindaan undang-undang telah dibuat di Dewan yang mulia ini, dan perlantikan lembaga-lembaga dan pengarah-pengarah telah pun dilakukan.

Yang kedua, LOFSA telah menjalankan road show ke London, Taiwan, Korea Selatan dengan jayanya. Yang penting sekali ialah LOFSA telah berjaya menarik lebih banyak syarikat luar pesisir ke Labuan. Dalam tahun 1996 sahaja jumlah yang dapat ditarik masuk ke dalam Labuan hampir sama dengan pencapaian selama lima tahun di belakang secara cumulative.

Mengenai approved loan di Labuan, sebenarnya soalan ini patut dikemukakan dalam sesi yang akan datang, iaitu semasa pindaan Akta Bank Luar Pesisir dibentangkan kemudian. Walau bagaimanapun, saya rasa eloklah saya jawab sekarang, mungkin tidak akan dinaikkan lagi, balik lagi semasa kita bincangkan pindaan Akta Bank Luar Pesisir. Semua pinjaman perlu melalui bank luar pesisir di Labuan buat masa sekarang untuk mendapat pengecualian without withholding tax.

Ini bermakna pinjaman yang dilakukan untuk mendapat withholding tax hendaklah melalui bank luar pesisir dan mereka tidak boleh menubuh syarikat di Labuan yang bukan bank luar pesisir kerana dikhuatiri ini mungkin akan digunakan sebagai satu jalan untuk mengelak kesan menarik balik status approved loan.

Tuan Yang di-Pertua, suka saya juga menjawab beberapa soalan yang telah dikemukakan, yang pertama iaitu mengenai kesan membenarkan pemastautin memiliki syarikat luar pesisir. Beberapa kesan yang positif akan dapat diperolehi apabila pemastautin dibenarkan memegang kepentingan syer dalam sesebuah syarikat luar pesisir yang perlu ditegaskan, syarikat-syarikat luar pesisir sama ada dimiliki oleh pemastautin atau bukan pemastautin tidak dibenarkan menjalankan perniagaan dengan pemastautin di Malaysia.

Bagi syarikat luar pesisir yang tidak dimiliki oleh pemastautin, mereka hanya boleh membuat pelaburan portfolio di Malaysia iaitu di KLSC.

Tujuan syarikat luar pesisir ditubuhkan adalah untuk menjalankan perniagaan serantau serta di luar negara secara efisien dan berkos rendah. Banyak syarikat-syarikat

luar pesisir telah ditubuhkan oleh pemastautin di pusat-pusat luar pesisir yang lain seperti Caymen Islands untuk mencapai tujuan tersebut.

Maka penghijrahan syarikat-syarikat pemastautin di Malaysia yang tidak mempunyai perniagaan di luar negara ke Labuan tidak akan berlaku kerana tindakan tersebut tidak memberi faedah kepada mereka memandangkan bahawa syarikat luar pesisir tidak dibenarkan berurusan dengan pemastautin.

Sebaliknya, penubuhan syarikat-syarikat luar pesisir di Labuan akan membawa manfaat kepada mereka yang berurusan di luar negara untuk mengambil faedah suasana operasi yang lebih liberal di Labuan.

Buat masa ini juga, untuk menggalakkan syarikat domestik membawa balik pendapatan yang diperolehi di luar negara, kerajaan tidak mengenakan cukai pendapatan ke atas dividen yang diperolehi daripada pelaburan di luar negara oleh syarikat domestik.

Justeru itu, kerajaan sebenarnya tidak akan kerugian dari segi kutipan cukai jika syarikat milik pemastautin beroperasi di Labuan. Sebaliknya langkah tersebut berupaya menambah kutipan dari segi cukai 3% atau RM20,000 yuran tahunan dan pelbagai yuran lainnya yang dikenakan di Labuan yang tidak dapat diperolehi jika mereka seterusnya membuka syarikat luar pesisir di negara lain.

Mengenai soal membenarkan Setiausaha Syarikat di Labuan. Tuan Yang di-Pertua, setiausaha syarikat ataupun setiausaha korporat yang dilantik oleh syarikat luar pesisir adalah anak syarikat milik penuh syarikat amanah Labuan dan mempunyai pengarah yang tersendiri. Pengarah anak syarikat ini pula akan dilantik di kalangan pegawai pemegang amanah yang telah diluluskan oleh Lembaga Perkhidmatan Kewangan Luar Pesisir Labuan.

Setiausaha Korporat ini akan melantik wakilnya iaitu seorang pegawai amanah yang telah diluluskan untuk mengendalikan urusan kesetiausahaan syarikat luar pesisir mengikut peruntukan undang-undang. Oleh itu, secara praktiknya pengendalian operasi syarikat luar pesisir mengikut peruntukan undang-undang oleh pegawai amanah yang telah diluluskan oleh LOFSA akan terus dilaksanakan.

Dengan cara ini juga masalah yang timbul ekoran pertukaran pegawai amanah disebabkan mereka berhenti dari sebuah syarikat amanah akan dapat diatasi, ini kerana Setiausaha Syarikat tidak akan berubah, ianya juga akan dapat mengurangkan kos pembiayaan perbelanjaan syarikat luar pesisir yang terpaksa membayar yuran setiap kali penukaran syarikat berlaku. Ini sedikit sebanyak menjamin syarikat luar pesisir di Labuan akan terus beroperasi dengan kos yang rendah dan berdayasaing dengan syarikat luar pesisir negara lain.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa setakat ini sahaja

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Yang Berhormat, Labuan bangun.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Tuan Yang di-Pertua, sebelum Yang Berhormat Timbalan Menteri menutup ulasan perbahasan sebentar tadi, saya agak keliru sedikit tentang kedudukan syarikat yang diwujudkan oleh syarikat amanah sedia ada yang selama ini menjalankan perniagaan pengurusan dan menyediakan perkhidmatan pengurusan kepada syarikat-syarikat luar pesisir.

Jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri sebentar tadi, tidak begitu jelas sama ada ianya masih perlu dilesenkan, tetapi saya difahamkan tadi

boleh meneruskan aktiviti tersebut. Persoalannya sama ada syarikat yang sedia ada ini masih juga memerlukan atau masih perlu dilesenkan?

Persoalan kedua, saya rasa tidak disentuh oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri ialah mengenai liabiliti kepada pengarah domestik dalam konteks menjadi pengarah residen kepada syarikat luar pesisir ini sama ada liabilities itu kekal seperti yang ada dalam konteks akta ibu ataupun liabilities kepada directors ini, kepada pengarah ini terus berkurangan dalam konteks pindaan akta ini.

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, seperti yang saya katakan, lesen hanya perlu bagi tujuan menjalankan kegiatan tertentu yang ditentukan oleh LOFSA. Ia tidak melibatkan kegiatan yang telah pun dijalankan oleh syarikat pengurusan yang telah diwujudkan sekarang. Mengenai syarikat amanah, ia boleh menikmati semua kemudahan baru dengan membuka atau menubuh anak syarikat baru. Maka anak syarikat itu adalah syarikat luar pesisir dan juga dapat menikmati faedah cukai sama rendah seperti syarikat pengurusan baru.

Mengenai kepentingan dan liabiliti yang ditentukan itu adalah dikawal oleh akta yang tertentu dan saya rasa tidak dalam

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Tuan Yang di-Pertua, sama ada ia perlu dilesenkan atau tidak, itu sahaja persoalan yang saya kemukakan.

Dato' Wong See Wah: Untuk tujuan amanah?

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Sebuah syarikat yang telah diwujudkan di bawah syarikat amanah untuk tujuan menyediakan perkhidmatan pengurusan kepada syarikat luar pesisir yang dalam konteks akta ibu yang sedia ada tidak memerlukan sebarang keperluan yang dilesenkan atau keperluan untuk dilesenkan. Mereka boleh membuka anak syarikat dan syarikat lain untuk tujuan menyediakan perkhidmatan ini tetapi tidak perlu dilesenkan, tetapi akta yang dipinda ini menyatakan

perlu dilesenkan. Apakah ini melibatkan syarikat baru atau kesemua syarikat yang menyediakan perkhidmatan pengurusan perlu dilesenkan?

Dato' Wong See Wah: Ini hanya melibatkan syarikat baru sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, status international monetary exchange yang dicadangkan untuk ditubuhkan itu masih dalam kajian oleh kerajaan dan kita berharap supaya kalau ditubuhkan ia pun tidak akan bertindih dengan usaha serupa apa yang dijalankan di Kuala Lumpur.

Mengenai Segi Tiga Selatan, apakah kesan ke atas Labuan. Memang Labuan dikenali sebagai pusat di mana sumber kewangan boleh diperolehi untuk membiayai projek ekonomi dalam konteks kerjasama Segi Tiga Selatan dan berbagai mesyuarat dan perbincangan telah diadakan di antara pihak swasta.

Dengan kata-kata yang demikian, saya rasa saya telah cuba menjawab semua point yang telah ditanya dan saya sekali mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat dan saya mencadangkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal 1 hingga 26 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG BANK LUAR PESISIR (PINDAAN) 1996

Bacaan Kali Kedua dan Ketiga

8.33 mlm.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Dr. Haji Shafie bin Mohd.

Salleh]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan Rang Undang-undang Bank Luar Pesisir (Pindaan) 1996 dibaca pada kali yang kedua sekarang.

Akta Bank Luar Pesisir 1990 adalah merupakan akta yang mentadbir hal ehwal pelesenan dan pengawalseliaan bank-bank luar pesisir serta perkara-perkara yang berkaitan dengannya seperti perlantikan dan tugas-tugas juruaudit, tanggungjawab mengemukakan penyata-penyata kewangan dan kuasa mengkompaun kesalahan-kesalahan.

Pengwujudan Akta Bank Luar Pesisir 1990 adalah merupakan salah satu faktor penting dalam usaha memesatkan Labuan sebagai sebuah pusat kewangan luar pesisir antarabangsa IOFC. Selaras dengan usaha memantapkan lagi peranannya, maka pindaan ke atas Akta Bank Luar Pesisir dicadangkan khususnya bagi memperkemaskan dan memperkukuhkan lagi aspek-aspek pelesenan dan pengawalseliaannya.

Setelah 6 tahun Akta Bank Luar Pesisir dikuatkuasakan sejak 30hb. Ogos, 1990, ia kini dirasai perlu dipinda bagi memastikan aspek-aspek pengawalseliaan bank luar pesisir negara diperkemaskan sejajar dengan arus pembangunan di pusat-pusat kewangan luar pesisir antarabangsa terkemuka yang lain di dunia.

Pindaan yang dicadangkan ini pada amnya merupakan usaha untuk memperbaiki beberapa peruntukan akta yang sedia ada, khususnya berkenaan dengan perluasan aktiviti perbankan luar pesisir dan kaedah pengawalseliaan serta dasar terkini kerajaan.

Beberapa peruntukan akta yang kurang jelas yang menimbulkan masalah perlu diperkemas dan diperbaiki bagi memastikan keberkesanannya. Ini termasuklah perkara-

perkara yang berkaitan dengan tafsiran dan hal-hal berkaitan dengan perniagaan bank-bank luar pesisir serta pengenalan beberapa aktiviti perniagaan perbankan luar pesisir yang baru.

Lembaga Perkhidmatan Kewangan Luar Pesisir Labuan (LOFSA) bertanggungjawab menguatkuasakan Akta Bank Luar Pesisir berpendapat bahawa peruntukan undang-undang yang kemas dan jelas adalah penting bagi memastikan industri perbankan luar pesisir berkembang dengan licin dan pesat.

Secara keseluruhannya, pindaan-pindaan yang dicadangkan mempunyai tujuan seperti berikut:-

- (i) memastikan peruntukan-peruntukan Akta Luar Pesisir seiring dengan pembangunan sistem kewangan tempatan yang global serta sejajar dengan tanggungjawab LOFSA melaksanakan tugas-tugas peneliaannya sebagai pusat serenti luar pesisir;
- (ii) menyelesaikan berbagai kesulitan tafsiran yang timbul semasa pelaksanaan akta tersebut;
- (iii) memperkemaskan dan memperketatkan kuasa-kuasa peneliaan LOFSA ke atas bank-bank luar pesisir agar nama baik Labuan sebagai sebuah IOFC terpelihara;
- (iv) memperkemaskan dan menyelaraskan prosedur penyerahan dokumen tertentu serta perlantikan juruaudit oleh bank-bank luar pesisir;
- (v) mengesahkan pelaksanaan beberapa jenis perniagaan perbankan luar pesisir yang baru seperti perbankan pelaburan luar pesisir;

- (vi) memberi kuasa kepada LOFSA untuk membekalkan dokumen-dokumen tertentu kepada pihak berkuasa kewangan luar negara atau membenarkannya memeriksa bank-bank luar pesisir dari negaranya;
- (vii) memberi taraf perniagaan terkecuali kepada bank-bank luar pesisir berkaitan dengan sekuriti dan bukan pemastautin; dan
- (viii) menyelaras dan memperjelaskan pertindihan yang timbul di antara undang-undang domestik dan undang-undang yang terpakai di IOFC Labuan.

Bahagian-bahagian utama yang terlibat dalam pindaan ini adalah seperti berikut:

Bahagian II Seksyen 4 Akta Ibu dipinda untuk menentukan pihak yang boleh menjalankan perniagaan bank luar pesisir atau perniagaan bank pelaburan luar pesisir dan memperuntukkan bahawa seseorang yang menjalankan salah satu perniagaan itu hendaklah mempunyai lesen yang sah.

Seksyen 5 Akta Ibu dipinda selaras dengan pindaan ke atas seksyen 4 dengan tujuan memasukkan perkataan “Perniagaan Bank Pelaburan Luar Pesisir” selepas perkataan “Perniagaan Bank Luar Pesisir” di bawah subseksyen 5(1).

Pindaan ke atas subseksyen 5(ee)(i) Akta Ibu bagi menjelaskan sesuatu permohonan lesen bank luar pesisir oleh sebuah syarikat luar pesisir asing tidak perlu disokong oleh sesuatu jaminan, tetapi mencukupi dengan akujanji sahaja.

Subseksyen 5(ee)(ii) Akta Ibu turut dipinda bagi menjelaskan kepada pemohon sebuah syarikat luar pesisir asing supaya memaklumkan kepada bank di atas apa-apa perubahan dari segi struktur ekuiti peserta-pesertanya.

Bahagian III seksyen 17 Akta Ibu dipinda dengan menomborkan semula subseksyen 17(1) kepada Seksyen 17 serta menjelaskan bahawa sesebuah bank luar

pesisir berlesen perlu mengemukakan empat salinan laporan kewangan tahunannya yang telah diaudit berbanding dengan dua salinan sebelumnya dalam masa tiga bulan selepas penutupan setiap tahun kewangan.

Subseksyen 17(2) Akta Ibu dihapuskan kerana peserta-peserta sebuah bank luar pesisir tidak perlu mengemukakan laporan kewangan yang diluluskan dalam masa 14 hari daripada tarikh kelulusan.

Seksyen 18 Akta Ibu dipinda bagi memastikan kekerapan bank-bank luar pesisir mengemukakan penyata-penyata aset dan liabilitinya dalam aktiviti perniagaan bank luar pesisir di Wilayah Persekutuan Labuan kepada bank. Pindaan dibuat ke atas subseksyen 18(1) Akta Ibu. Subseksyen 18(3) Akta Ibu turut dipinda dengan menggantikan subseksyen (3) yang baru bertujuan membolehkan bank mendedahkan apa-apa maklumat yang diperolehi dari bank luar pesisir kepada pihak berkuasa kewangan negara asal.

Bahagian IV, subseksyen 23 Akta Ibu dipinda dengan menomborkan semula seksyen sedia ada sebagai subseksyen I dengan memasukkan subseksyen baru yang berikut. Kemasukan subseksyen baru ini bertujuan membenarkan bank atau pihak berkuasa kewangan negara asal untuk mengesahkan ketetapan maklumat-maklumat yang dikemukakan oleh bank luar pesisir.

Bahagian V, di bawah peruntukan-peruntukan am akta ibu, seksyen 33 baru dimasukkan selepas seksyen 32 yang antara lain memberi status perniagaan terkecuali kepada bank-bank luar pesisir berlesen dan memperuntukkan seorang wakil kepada sebuah bank luar pesisir yang berurusan dalam hal-hal sekuriti tidak perlu dilesenkan sebagai wakil peniaga di bawah Akta Perindustrian Sekuriti 1983.

Seksyen 34 baru dimasukkan di mana dalam keadaan tertentu, peruntukan-peruntukan di bawah Akta Perindustrian Sekuriti 1983 tidak diterima pakai kepada transaksi-transaksi yang dijalankan oleh bank-bank luar pesisir.

Seksyen 35 baru dimasukkan yang memperuntukkan bahawa sesebuah bank luar pesisir hendaklah melaksanakan audit dalaman ke atas operasi-operasinya dari masa ke

semasa dengan melantik juruaudit dalamannya. Pindaan-pindaan yang dicadangkan ini akan membolehkan LOFSA menjalankan tugas-tugas sebagai pengawal selia bank-bank luar pesisir dengan lebih efektif. Ia juga dijangka akan menggalakkan bank-bank luar pesisir di Labuan bersaing dengan institusi-institusi kewangan luar pesisir yang lain secara lebih efektif.

Pindaan-pindaan yang dicadangkan ini akan membolehkan regim pembangkang luar pesisir negara seiring dengan pembangunan sistem kewangan tempatan dan dunia serta untuk memperkemas lagi peruntukan-peruntukan Akta Luar Pesisir. Ia juga membolehkan LOFSA menguatkuasakan akta itu dengan lebih kemas dan berkesan dengan mengambil kira perkembangan ekonomi negara serta perkembangan terkini lain-lain IOFC.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Dato' Wong See Wah: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Juhar bin Haji Mahiruddin]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Bank Luar Pesisir 1990 dibaca kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ada yang hendak bahas? Ya, Labuan.

8.42 mlm.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Yang pertama, saya berjanjilah untuk mengambil masa yang pendek kerana bersimpati dengan rakan-rakan saya yang telah pun merayu di luar tadi mengingatkan saya bahawa malam ini ialah malam Jumaat.

Tuan Yunus bin Rahmat: Malam sunat!

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Tuan Yang di-Pertua, kalau tidak kerana Ahli Yang Berhormat dari Kepong mengacau daripada tadi, sudah tentu kita selesai lebih awal. Oleh kerana penyakit cirit birit mulut beliau itu belum baik lagi daripada tahun 80-an sampai sekarang ini, [*Ketawa*] seperti yang dikatakan oleh rakan saya dari Padang Terap pada tahun 80-an dahulu.

Tuan Yang di-Pertua, bukan saya tidak mahu respon kepada apa yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong, cuma saya ingin menyatakan bahawa masalah-masalah penyakit kulit adalah jauh berbeza dengan masalah-masalah yang dihadapi oleh aktiviti-aktiviti luar pesisir di Labuan.

Tuan Yang di-Pertua, Labuan telah pun dinobatkan sebagai sebuah pusat kewangan luar pesisir antarabangsa pada 1hb. Oktober, 1990. Bagi menyokong usaha menjadikan Malaysia sebagai sebuah pusat pelaburan yang lebih menarik dan menjadi pelengkap kepada Kuala Lumpur sebagai pusat kewangan serantau, Labuan mula beroperasi sebagai IOFC dengan aktiviti-aktiviti urusan bank, insurans, perniagaan urusan insurans luar pesisir, pengurusan modal dan amanah serta pelaburan luar pesisir.

Tuan Yang di-Pertua, kesemua aktiviti ini dikawal selia di bawah enam akta dan dua daripadanya dipinda pada hari ini.

Tuan Yang di-Pertua, tarikan persaingan dan kemajuan sesebuah IOFC adalah bergantung kepada beberapa aspek asas. Antaranya ialah infrastruktur perundangan yang baik, kehadiran tenaga profesional dan infrastruktur fizikal yang mencukupi. Jelas bahawa pindaan ini bergerak ke arah penyediaan suatu infrastruktur perundangan yang kompetitif dengan regim perbankan di IOFC-IOFC yang lebih matang. Sekaligus membolehkan LOFSA menjalankan tugas-tugas pengawalseliaan di IOFC Labuan dengan lebih efektif dan kompetitif dengan perkembangan terkini di lain-lain IOFC.

Tuan Yang di-Pertua, setakat ini IOFC Labuan telah pun dilengkapi dengan keperluan-keperluan asas yang membolehkan ianya berfungsi dan bersaing dengan lain-lain IOFC dan mampu menarik sebilangan players, dengan izin, dalam industri ini. Persoalannya, apakah setakat ini pihak kerajaan sudah berpuas hati dengan perkembangan yang dicapai? Walaupun sudah ada infrastruktur fizikal yang lebih daripada mencukupi buat 5 tahun atau 10 tahun akan datang dengan ruang pejabat dan ruang perniagaan dihujani kewangan, apakah tidak ada rancangan untuk mempertingkatkan perkhidmatan-perkhidmatan sokongan lain yang boleh menjadikan IOFC Labuan di antara yang terbaik di rantau ini? Misalnya apakah rancangan jangka panjang kerajaan bagi menyediakan tenaga profesional tempatan bagi menyokong industri ini, sekali gus memperbanyakkan bilangan warga Malaysia dalam sektor ini?

Kedua, Tuan Yang di-Pertua, kemajuan dan kepesatan sesebuah IOFC juga bergantung kepada wujudnya kemudahan perkhidmatan pengangkutan udara secara langsung daripada pusat-pusat pembangunan di rantau ini ke destinasi IOFC yang establish.

Tuan Yang di-Pertua, seorang pengguna IOFC sudah tentu akan memilih IOFC yang mudah didatangi dari segi assessibiliti. Dewan yang mulia ini sering dimaklumkan bahawa rundingan telah dibuat untuk mengadakan penerbangan terus daripada Hong Kong, Singapura dan lain-lain ke IOFC Labuan, tetapi sehingga hari ini saya belum lagi terlihat perkhidmatan ini dimulakan. Saya ingin tahu apakah masalah sebenar sehingga hari ini belum ada lagi tanda-tanda bagi menyediakan perkhidmatan yang saya maksudkan ini. Di Langkawi sudah ada lima penerbangan terus antarabangsa. Apa masalah yang dihadapi dengan Labuan?

Tuan Yang di-Pertua, IOFC tidak boleh berjaya dengan sendirinya. Ia juga memerlukan perkhidmatan sokongan lain, seperti perkhidmatan bebas cukai dan pelancongan. Kedua-dua aktiviti ini adalah digalakkan di Labuan melalui Akta Lembaga Pembangunan Labuan. Sokongan dan pertumbuhan sektor ini bukan sahaja penting bagi pembangunan IOFC itu sendiri, tetapi ia juga penting dalam konteks keadilan ekonomi bagi memastikan pemastautin di Labuan juga terlibat dalam sektor ini.

Saya khuatir bila Labuan berkembang sebagai sebuah pusat kewangan yang terkenal, ianya sudah akan memberikan pulangan langsung dan tidak langsung kepada warga Labuan sekiranya sektor-sektor lain yang bukan melibatkan aktiviti-aktiviti luar pesisir ini juga digalakkan seperti yang saya sebutkan aktiviti perkhidmatan bebas cukai dan pelancongan ini dimajukan serentak, selari dengan perkembangan pembangunan Labuan sebagai IOFC. Oleh yang demikian, pentingnya ada koordinasi dan perancangan bersepadu di antara Lembaga Pembangunan Labuan, LOFSA dan Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan bagi membangun dan memajukan Labuan sebagai sebuah pusat pelancongan. Bukan hanya sekadar menyediakan sebuah pondok penerangan pelancongan di Labuan, tetapi harus ada perancangan ke arah menyedia dan memperkenalkan produk-produk pelancongan yang sesuai dengan kedudukan Labuan.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Tuan Yang di-Pertua, soal ini perlu diberikan perhatian dengan serius oleh kerajaan kerana aspek ini penting bagi mewujudkan perimbangan pembangunan sosio-ekonomi antara warga Labuan dengan mereka yang terlibat dengan aktiviti-aktiviti IOFC. Jangan lupa kemenangan Barisan Nasional di Labuan adalah kerana sokongan rakyat di Labuan, bukan sokongan IOFC. Kebajikan sosio-ekonomi mereka perlu juga diberi perhatian. Economic disparity antara kedua-dua kumpulan ini perlu diberikan perhatian sebelum ianya menjadi lebih teruk dan lebih serius. Apa yang akan berlaku ialah mereka yang terlibat dalam IOFC akan terus menikmati perolehan yang tinggi dibanding dengan ekonomi penduduk biasa. Sekiranya tidak ada usaha dan langkah ke arah mempertingkatkan ekonomi golongan ini, sudah tentu jurang ini akan menjadi lebih luas.

Tuan Yang di-Pertua, dengan akta ini saya percaya Labuan akan dapat memperkenalkan produk-produk kewangan seperti pem'broker'an pelaburan, penasihat pelaburan, perbankan saudagar dan pemberokaan wang dan pem'broker'an insuran. Ini akan menyediakan asas kepelbagaian produk kewangan yang dapat menarik pelabur. Di samping itu, kita juga terus berbangga kerana adanya kesungguhan institusi kewangan yang inovatif dengan memperkenalkan produk-produk kewangan luar pesisir Islam seperti Unit Amanah Islam, pengurusan dana Islam dan pinjaman secara Islam seperti Al-Ijarah dan Al-Mudarabah. Saya ingin mengucapkan tahniah kepada LOFSA dan kerajaan atas kejayaan ini.

Tuan Yang di-Pertua, selaras dengan kedudukan Labuan sebagai IOFC, kerajaan juga telah bercadang untuk menubuhkan Bursa Saham Antarabangsa Labuan (Labuan International Stock Exchange). Saya ingin tahu apakah hasil terkini yang telah dibuat untuk menyediakan perkhidmatan baru ini di Labuan. Apakah hasil kajian yang telah dibuat oleh pihak-pihak berkuasa yang terlibat dalam industri ini?

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengulang apa yang saya katakan dalam perbahasan sebentar tadi, iaitu dalam perbahasan pindaan Akta Perindustrian Niaga Hadapan, saya ingin menyatakan sekali lagi supaya apabila bursa ini diwujudkan di Labuan, biarlah pihak-pihak yang berwajib iaitu pihak kerajaan mengepalai ataupun menjadi ahli dalam industri ini ataupun dalam syarikat ini dan tidak membiarkan atau menyerahkannya kepada individu-individu korporat yang ada. Kerana saya melihat kemajuan pencapaian sebuah bursa di mana-mana negara, khususnya di Malaysia ini perlu menyumbang kepada negara, perlu meletakkan kepentingan negara itu lebih daripada kepentingan atau perkiraan perniagaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh serba sedikit beberapa perkara yang saya rasa penting dalam konteks pembangunan Labuan sebagai IOFC. Yang pertama, saya ingin menyentuh soal pendatang haram yang masih lagi wujud sebagai stigma dalam pembangunan IOFC Labuan. Sehingga hari ini kita masih belum mendengar suatu langkah, satu usaha yang dianjurkan oleh kerajaan bagi menyelesaikan masalah pendatang haram di Wilayah Persekutuan Labuan yang sama-sama kita maklumi, di antara 60,000 lebih penduduk di Wilayah Persekutuan Labuan hampir 20,000 adalah terdiri daripada pendatang haram. Sekiranya tidak ada usaha untuk menyelesaikan masalah ini, saya juga khuatir sedikit-sebanyak nama Labuan ataupun usaha untuk mewujudkan Labuan sebagai sebuah IOFC yang ulung di rantau ini mungkin tidak akan tercapai dengan wujudnya atau kehadiran pendatang haram di Wilayah Persekutuan Labuan.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh serba sedikit tentang usaha yang mungkin boleh dilakukan oleh kerajaan bagi menarik lebih ramai pelabur yang berkualiti ke Labuan. Mungkin tidak pernah disuarakan, dan mungkin cadangan dan pandangan ini agak radikal, iaitu supaya kerajaan memikirkan untuk memberikan status PR kepada pelabur-pelabur asing yang bersedia untuk membawa modal ke Labuan, misalnya meletakkan RM5 juta ataupun beroperasi sebagai sebuah syarikat luar pesisir di Labuan. Ini mungkin akan dapat menarik lebih ramai pelabur secara langsung untuk bertapak di Wilayah Persekutuan Labuan. Ini sebagai satu pandangan yang mungkin boleh difikirkan oleh pihak kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, kita mengetahui bahawa Labuan dengan pertumbuhan penduduk yang kecil, dengan penduduk yang hanya melebihi 60,000 orang ini bukanlah merupakan suatu saiz yang boleh menghasilkan self-sustaining economy, dengan izin,

Tuan Yang di-Pertua. Kita memerlukan sekurang-kurangnya 150,000 hingga 300,000 orang penduduk bagi menghasilkan situasi ataupun keadaan Labuan sebagai sebuah kawasan yang mempunyai self-sustaining economy. Oleh yang demikian, pertumbuhan penduduk Labuan perlu digalakkan. Galakan ini harus diolah, harus dicari oleh pihak berkuasa bagi membolehkan pertumbuhan penduduk berlaku dengan cepat.

Tuan Yang di-Pertua, saya telah menyebutkan dalam perbincangan Belanjawan yang lepas supaya kerajaan memikirkan atau mencari jalan sama ada memberikannya secara penswastan untuk membina sebuah jambatan yang boleh menghubungkan Wilayah Persekutuan Labuan dengan tanah besar Sabah yang hanya dalam jangkaan saya sejauh 8 kilometer sahaja dan boleh dilaksanakan mungkin oleh pihak swasta. Walaupun Yang Berhormat Menteri Kerja Raya dalam ucapan beliau atau komen beliau semasa berada di Labuan pada minggu lepas, katanya mungkin hidrofoil adalah sebagai alternatif yang lebih sesuai untuk Labuan. Saya cuma ingin mengatakan oleh kerana Labuan ini berdekatan dengan negeri Sabah yang masih menghasilkan kayu balak di laut-laut di sekeliling negeri Sabah ini kebanyakan terdapat puntung-puntung kayu ataupun kayu balak yang hanyut di laut. Ini mungkin juga tidak sesuai untuk tujuan pengangkutan hidrofoil yang disebutkan oleh Menteri Kerja Raya.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin mencadangkan supaya kerajaan memikirkan agar individu-individu pemastautin di Labuan yang kini dikenakan cukai di bawah Akta Cukai 1967 supaya diberikan pengecualian daripada cukai pendapatan sebanyak 50% bersamaan dengan pengecualian yang diberikan kepada individu bukan warganegara pada hari ini. Ini saya percaya juga akan dapat menggalakkan penghijrahan penduduk ke Wilayah Persekutuan Labuan. Mungkin akan dapat mengurangkan masalah tenaga kerja sama ada negara mahir ataupun buruh untuk berkhidmat di Labuan.

Akhirnya, Tuan Yang di-Pertua, saya pernah menyebut di Dewan yang mulia ini bahawa pentadbiran Labuan hari ini dilaksanakan oleh tiga agensi dalam soal pembangunan, iaitu bahagian Kemajuan Wilayah Persekutuan di bawah Jabatan Perdana Menteri Cawangan Labuan, Lembaga Pembangunan Labuan dan juga Majlis Perbandaran Labuan. Kesemua ini bertindak ataupun melaksanakan program-program pembangunan di Labuan. Mengikut laporan yang saya terima pada 27hb. September tahun ini suatu mesyuarat telah pun dibuat mengenai untuk mengkaji kedudukan ini.

Saya ingin tahu apakah penemuan daripada kajian ini, iaitu bagi mewujudkan sebuah sahaja institusi yang mengendalikan soal-soal pembangunan di Labuan ini dan satu agensi yang mengendalikan soal-soal pentadbiran Labuan sebagai IOFC di bawah pengendalian ataupun bidangkuasa LOFSA yang ada pada hari ini. Saya merasa ini perlu dibuat kerana banyak aktiviti pembangunan di Labuan pada hari ini dan kerja-kerja, tugas-tugas yang dilakukan oleh ketiga-tiga agensi ini adalah bertindih di antara satu dengan lain.

Oleh itu, perlunya kajian dibuat oleh pihak kerajaan untuk memutuskan apakah agensi yang lebih sesuai untuk mentadbir pembangunan Labuan supaya ia akhirnya dapat bergerak sehaluan dengan arus pembangunan Labuan sebagai sebuah IOFC. Dengan itu saya mohon menyokong. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kepong.

9.00 mlm.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, kerana ada pesanan dari beberapa orang, saya akan memendekkan ucapan saya.

Tuan Yang di-Pertua, tidak berapa minit cukup, cuma saya hendak komen sedikit mengenai Ahli Yang Berhormat dari Labuan, kebanyakan ucapannya adalah tidak kena

mengena dengan rang undang-undang ini - pendatang haram, economic security, jambatan hidrofoil, cukai pendapatan, soal-soal pembangunan dan pentadbiran - sungguh bercelatuk mencacau!

Tuan Yang di-Pertua: Hmm!

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, satu minit sahajalah untuk saya menjualkan satu pantun kepadanya. *[Ketawa]* Satu minit sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Oh!

Dr. Tan Seng Giaw: Dengar baik-baik Ahli Yang Berhormat Labuan:

Terhadap Kepong Labuan melepaskan geram

Dalam hal-hal IOFC Labuan menganggap dirinya agung

Jangan diikuti resmi ayam

Bertelur sebiji riuh sekampung. [Ketawa]

Seorang Ahli: Tak ada kena mengena pun.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: *[Bangun] [Ketawa]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya!

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Penjelasan, bukan hendak jawab pantun. Saya ingat pantun Yang Berhormat mengatakan apa yang saya kemukakan tidak ada kena mengena. Saya juga hairan pantun yang dikemukakan tadi, apa kena mengena dengan akta ini? *[Tepuk]*

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, saya berharap Ahli Yang Berhormat Labuan, dapat balik ke Labuan; kenal dia membaca sedikit buku-buku untuk memahami apakah yang dimaksudkan pantun itu. Kalau tidak susah kita, datang ke Dewan yang mulia ini bagi orang yang tidak begitu mengerti apa yang dimaksudkan.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai masalah regim perbankan. Saya bersetuju bahawa kita mesti adakan satu regim yang dapat mengawal bank-bank yang ada di Labuan kerana bank-bank ini akan memainkan peranan yang utama di dalam menjayakan Labuan IOFC ini, cuma beberapa perkara sahaja, yang pertama, mengenai pindaan untuk memasukkan perniagaan Bank Islam.

Seorang Ahli: Satu minit sudah habis!

Dr. Tan Seng Giaw: Saya nampak satu pindaan untuk memasukkan perniagaan Bank Islam yang mempunyai erti yang diberikan kepada dalam Akta Bank Islam 1983. Adakah ini bermakna di Labuan tidak akan mengadakan rang undang-undang khas untuk membolehkan Labuan IOFC menjayakan sistem perbankan Islam di pulau itu? Kerana saya nampak, kalau kita mengikut hanya cara-cara yang diuruskan bagi menurut Akta Bank Islam 1983, akta ini digubalkan semata-mata untuk sistem perbankan bukan luar pesisir.

Tuan Yang di-Pertua, kalau kita mengikut sistem ini, adakah ini sesuai untuk sistem perbankan luar pesisir? Kerana di dalam dunia ini, saya pun tidak tahu di mana kita boleh mencari sistem perbankan luar pesisir secara Islam. Tidak ada! Kalau tidak ada, adakah ini bermakna pihak kementerian akan mempertimbangkan satu rang undang-undang khas untuk sistem perbankan luar pesisir secara Islam di Labuan? Kerana saya percaya ini sangat berlainan kalau dibandingkan dengan sistem bukan luar pesisir.

Tuan Yang di-Pertua, sebab itu, saya bingung juga, maka ini dimasukkan di dalam pindaan yang dibentangkan hari ini, itu yang pertamanya.

Tuan Yang di-Pertua, yang kedua, mengenai cara-cara untuk mengawalseliakan termasuk audit dalaman dan juga juruaudit yang diluluskan bagi sesuatu bank luar pesisir

(berlesen) yang merupakan suatu syarikat luar pesisir asing supaya menentusahkan pengemukakan yang telah dibuat oleh bank luar pesisir (berlesen) itu.

Adakah ini bermakna kalau bank ini hendak menggunakan juruaudit daripada luar pesisir? Ini tidak dibenarkan. Hanya melalui syarikat yang berada di Labuan sahaja, sebab ini ada disebutkan, mungkin syarikat bank luar pesisir ini mempercayai kepada syarikat di Semenanjung dan adakah ini dibenarkan? Kerana audit ini sangat penting, cuma dengan cara ini bagaimana pihak kerajaan dapat memastikan kerahsiaan bank-bank ini.

Tuan Yang di-Pertua, kerana di dalam operasi untuk menjayakan IOFC ini, salah satu faktor yang utamanya ialah kerahsiaan bank. Dengan adanya pindaan ini, adakah ini bermakna kita masih dapat memelihara kerahsiaan bank ini? Kalau tidak saya khuatir kita tidak akan dapat menjayakan IOFC ini melalui bank-bank ini.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai LOFSA memang diberikan peranan dan tugas yang lebih berat melalui pindaan ini dan adakah ini bermakna bagi sesuatu bank yang hendak bertapak di Labuan, permohonannya hanya melalui LOFSA ataupun permohonan itu mesti disalurkan kepada Bank Negara?

Dato' Wong See Wah: Tak payah!

Dr. Tan Seng Giaw: Tak payah, cuma LOFSA sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, yang akhir sekali mengenai apabila bank-bank tersebut beratus-ratus bank yang dapat bertapak di Labuan dan sekiranya bank ini menghadapi kesusahan, insolvency, kebangkrutan. Apakah pihak kementerian akan buat untuk memastikan pelanggan, client bank ini tidak menghadapi kesusahan, tidak akan menjejaskan negara ini, tidak akan menjejaskan IOFC, kerana tidak pernah disebutkan,

maklumlah ia hanya enam tahun sahaja beroperasi, tidak pernah kita menyaksikan masalah insolvency ataupun kebangkrapan bank di Labuan.

Saya berharap tidak akan berlaku perkara yang malang seperti ini. Walau bagaimanapun, sekiranya berlaku masalah bank, apakah tindakan dan prosedur yang akan diambil oleh pihak kementerian? Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Sila!

9.09 mlm.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Wong See Wah]: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan berbanyak terima kasih kepada dua orang Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian iaitu Ahli Yang Berhormat dari Labuan dan Kepong sekali lagi.

Tuan Yang di-Pertua, tentang soal sama ada kerajaan puas dengan kejayaan pembangunan Labuan, sukacita saya maklumkan bahawa kerajaan memang tidak berpuas hati dengan pembangunan Labuan sebagai IOFC setakat ini, itulah mengapa pindaan rang undang-undang ini merupakan antara salah satu lagi usaha di mana kerajaan berusaha supaya dapat meningkatkan Labuan sebagai IOFC iaitu melalui pengeluaran lesen perbankan pelaburan, investment banking licence yang membuka peluang kepada bank-bank yang mempunyai kepakaran yang khusus untuk menubuhkan bank pelaburan di Labuan. Ia juga membolehkan sesetengah bank dilesenkan untuk menjalankan aktiviti perbankan Islam. Kedua-dua aktiviti ini dikira akan dapat memberi niche yang istimewa kepada Labuan sebagai IOFC.

Dengan pertambahan aktiviti kewangan di Labuan, hasil rangka perundangan yang lebih jelas dan kemas, Labuan boleh menggalakkan percambahan produk-produk kewangan baru dan pemindahan teknologi daripada bank antarabangsa kepada

masyarakat perbankan tempatan dan sekali gus meningkatkan kemahiran tenaga pekerja industri kewangan tempatan.

Pendedahan ini akan menjadi asas kepada institusi kewangan tempatan untuk menjadi lebih berdayasaing di peringkat antarabangsa. Dalam hubungan ini, Labuan bukanlah berperanan untuk bersaing dengan Kuala Lumpur, tetapi sebenarnya adalah untuk menjadi sebagai satu pelengkap kepadanya.

Mengenai pengawalseliaan yang telah ditimbulkan, peningkatan dalam pengawalseliaan ini amat penting kerana ia boleh menarik para pelabur untuk datang melabur di Labuan, terutamanya pelabur-pelabur yang benar-benar genuine. Dengan lain perkataan, Labuan boleh lebih memilih sama ada untuk mengadakan suasana operasi yang sangat liberal yang boleh menarik ramai pelabur dalam jangka masa yang singkat atau memilih untuk memilih pusat luar pesisir di atas asas yang kukuh melalui perkhidmatan dan komitmen yang unggul untuk menjaga imej bersih.

Jadi, dengan pindaan ini, untuk mewujudkan pengawalseliaan yang lebih bermakna, Labuan telah memilih alternatif yang kedua iaitu pembinaan asas-asas yang kukuh dengan imej bersih untuk kejayaan yang lebih kekal dan bermakna dalam jangka masa panjang. Ini tidak akan mengurangkan daya tarikan Labuan, sebaliknya ia akan meningkatkan lagi tarikan tersebut memandangkan trend di dunia ini termasuk di kalangan IOFC pada masa ini telah berubah daripada financial environmental yang sangat liberal kepada pengawalseliaan yang secukupnya, maka bank-bank luar pesisir dikehendaki memberi maklumat-maklumat tertentu yang tidak rahsia kepada pihak-pihak berkuasa kewangan untuk tujuan pengawalan berkhidmat.

Tentang kerahsiaan, pindaan ini juga tidak memberi sebarang kesan ke atas aspek kerahsiaan kerana peruntukan mengenainya dikekalkan. Oleh itu, sebarang maklumat

yang diberi kepada pihak berkuasa kewangan adalah masih tertakluk kepada keutamaan kerahsiaan di mana maklumat berlanggan secara individu masih diberi perlindungan. Hanya maklumat-maklumat prosedur dan sistem kewangan dalaman serta statistik umum dan maklumat perkhidmatan bank-bank perlu diberi kepada pihak berkuasa supaya dapat menjaga kesahihan perniagaan perbankan dan status kewangan yang tidak meragukan.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai.....

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun, Yang Berhormat.

Tuan Abdol Mulok bin Haji Awang Damit: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Timbalan Menteri menyebut peralihan daripada suatu jurisdiksi yang lebih liberal kepada satu jurisdiksi perbankan yang cukup dikawal. Apakah ini bukan suatu petanda yang menunjukkan industri kita ini beralih kepada suatu pengawalseliaan yang lebih ketat? Maka dengan itu ini bermakna Labuan sudah tentu tidak akan kompetitif kalau dibandingkan dengan jurisdiksi IOFC yang ada di rantau ini.

Dato' Wong See Wah: Soal kerahsiaan, Tuan Yang di-Pertua, ini akan dikekalkan kerana mereka yang menjalankan audit seperti yang dikemukakan tadi itu, Yang Berhormat dari Kepong juga mesti tertakluk kepada keperluan kerahsiaan yang ketat dan ini adalah memang sangat diperlukan memandangkan money laundering berlaku di kebanyakan IOFC di dalam dunia ini dan kita harap Malaysia tidak akan dijadikan sebagai satu pusat yang akan mencuci wang hitam itu di rantau ini.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai soal penyediaan sumber tenaga profesional dan kemudahan perkhidmatan udara dari Hong Kong dan lain-lain bandaraya serantau, kedua-duanya amat penting sekali dan kerajaan sedang menimbangkan beberapa langkah

untuk menjamin kedua-duanya dapat diwujudkan dan dijalankan dengan segera.

Umpamanya:

- (i) memberi kemudahan dari galakan untuk menarik tenaga mahir datang ke Labuan;
- (ii) meningkatkan kemahiran penduduk tempatan;
- (iii) membina bangunan airport terminal yang baru; dan
- (iv) membina tempat-tempat pelancongan di bawah Rancangan Malaysia Keempat.

Sukacita saya maklumkan iaitu Bermuda merupakan satu tempat IOFC yang terkenal sekali di dalam dunia dan mereka mempunyai satu suasana persekitaran yang begitu cantik dan indah sekali dan setiap orang mempunyai per kapita income sebanyak lebih kurang US\$30,000 dan mempunyai perumahan yang indah dan persekitaran semulajadinya yang cantik dan juga dengan satu masyarakat yang berdisiplin.

Kita nampak dengan adanya infrastruktur seperti itu untuk membangunkan Bermuda sebagai satu IOFC yang terkenal, kita nampak penduduk-penduduknya telah mendapatkan kemudahan-kemudahan dan faedah-faedah yang begitu banyak sekali dan kita harap dengan adanya kemudahan dan saluran kewangan daripada pihak Kerajaan Pusat, kita harap bukan sahaja ini akan dijadikan sebagai satu pusat IOFC, tetapi juga lama-kelamaannya sebagai satu pusat pelancongan dan kita juga mengetahui Bermuda bukanlah satu pulau yang dibangunkan dalam masa yang singkat. Sebenarnya ia telah dibangunkan dalam masa lebih kurang 300 tahun.

Mengenai International Stock Exchange atau Bursa Saham Antarabangsa Labuan, sebenarnya perkara ini dalam pertimbangan yang terakhir sekali kerana kita perlu mempunyai undang-undang baru untuk menampung keperluan tersebut, khususnya

LOFSA sedang dalam usaha merangka Akta Industri Sekuriti Luar Pesisir yang kita cadangkan untuk dibentangkan dalam Dewan yang mulia ini dalam sesi akan datang. Kalau undang-undang ini wujud barulah kita boleh putuskan mengenai soal-soal yang ada kaitan dengan Bursa Saham Antarabangsa ini.

Saya harap Ahli Yang Berhormat dari Labuan itu bersabar sedikit.

Mengenai kemasukan Bank Islam ke Labuan, sukacita saya maklumkan rang undang-undang khas mengenai perbankan Islam hanya akan diperkenalkan nanti kalau difikirkan perlu dan buat sementara ini perbankan Islam di Labuan akan diperincikan melalui garis panduan yang akan dikeluarkan oleh LOFSA dari semasa ke semasa.

Mengenai bankrapsi bank luar pesisir, sekiranya perkara ini berlaku, bank ibu di negara asal akan bertanggungjawab menggantikan rugi kerana bank ibu memberi jaminan sebelum bank tersebut dibenarkan beroperasi di Labuan. Itulah sebab kita benarkan bank-bank terkemuka sahaja di dunia beroperasi di Labuan semoga lebih teguh dan terjamin.

Saya percaya, Tuan Yang di-Pertua, saya telah cuba menjawab semua point yang telah dikemukakan mengenai point-point infrastruktur sama ada hidrofoil jabatan dan injury plate, saya rasa ini adalah pandangan-pandangan yang baik dan mungkin akan diberi perhatian. Cuma satu point sahaja yang saya hendak sebutkan iaitu mengenai penduduk-penduduk tempatan diberikan rebat ataupun peratusan cukai pendapatan perseorangan, saya percaya ini bukanlah tujuan kita hendak menarik penduduk-penduduk domestik masuk ke Labuan. Cuma daya penarikan yang diberikan ke Labuan adalah semata-mata untuk menarik pelabur-pelabur dari luar negeri. Kalau diberikan rebat ataupun potongan ataupun cukai pendapatan perseorangan itu dikurangkan berbanding

dengan peninsular ataupun di tempat-tempat lain di Malaysia adalah bertentangan dengan hasrat kerajaan untuk membangunkan Labuan sebagai IOFC. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal 1 hingga 10 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, selesailah segala kerja-kerja yang telah pun kita datang menghadiri mesyuarat, kadang-kadang kita datang dari pagi, kadang-kadang sampai malam. Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian yang telah pun memberi kerjasama kepada kami yang duduk di kerusi ini sehingga selesai segala tugas-tugas yang berat, yang dipertanggungjawabkan kepada kita bersama.

Saya berharap Ahli-ahli Yang Berhormat boleh balik ke rumah masing-masing bawa anak-pinak sekalian keluar dalam masa cuti sekolah dan biarlah mereka itu boleh bersama-sama bergembira dalam masa cuti sekolah sekarang ini.

Saya mengambil peluang ini mengucapkan Selamat Hari Natal kepada orang-orang yang beragama Kristian dan juga kepada yang lain-lain saya mengucapkan Selamat Tahun Baru 1997.

Dengan kata-kata ini, saya dengan segala sukacitanya menanggihkan mesyuarat kepada suatu tarikh yang tidak ditetapkan. *[Tepuk]*

Dewan ditangguhkan pada pukul 9.25 malam.

